



ΕΡΓΟ

«Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ»

Τομέας Δραστηριότητας 1.2 «Πρόσβαση σε Εθνικές και Διεθνείς βάσεις δεδομένων»

Εγχειρίδιο

«Αντιπροσωπευτικές Εθνικές και Διεθνείς Βάσεις Δεδομένων για το Οικοσύστημα ΚΑΛΟ και το Κοινωνικό Προφίλ της Δυτικής Αθήνας»

Μάρτιος 2023



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ



ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ



ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
Αρσίου, 27 Σπυριδίου, 107 05, Τηλ.: 2107568466 Fax: 2107568467



ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ανά χείρας Παραδοτέο έχει εκπονηθεί και υποβάλλεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Τομέα Δραστηριοτήτων (ΤΔ.1) με τίτλο «*Το Παρατηρητήριο Ανάπτυξης Οικοσυστήματος Κ.Α.Λ.Ο. στη Δυτική Αθήνα*» του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*», το οποίο υλοποιείται από κοινοπραξία φορέων για λογαριασμό του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ) στο πλαίσιο της εγκεκριμένης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.) «*Διαδημοτική Εταιρική Σχέση για την Ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας με αξιοποίηση της ΟΧΕ/ΒΑΑ 2014-2020*».

Συντάκτες Εγχειριδίου

Δρ. Γαβριήλ Αμίτσης, Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας / Διευθυντής του Ερευνητικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*»

Δρ. Φωτεινή Μαρίνη, Κύρια Εμπειρογνώμονας του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑμεΑ	Άτομα με Αναπηρία
βλ.	βλέπε
εδ.	εδάφιο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑΝΑΔ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΠΚΔ	Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΚΑΛΟ	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
ΚΜ	Κράτος Μέλος
Κοιν.Σ.Επ.	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.	Νόμος
ΟΤΑ	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
παρ.	παράγραφος
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕΣΚΕ	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΕΚΑΠ	Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
ΥΕΚΥ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εθνικές Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ.....	9
1. Το Γενικό Μητρώο Φορέων ΚΑΛΟ	9
2. Το Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας	15
3. Η βάση δεδομένων της ΠΟ.Κοι.Σ.Π.Ε.....	17
4. Η βάση δεδομένων της Π.Ο.Κοιν.Σ.Επ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Διεθνείς Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ.....	20
1. Αντιπροσωπευτικές Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών.....	20
1.1. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.....	20
1.2. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας.....	25
1.3. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.....	28
2. Οι Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	33
3. Οι Βάσεις Δεδομένων Διακρατικών Ενώσεων και Δικτύων	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Εθνικές Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων	44
1. Οι βάσεις δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ	44
2. Οι βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.....	49
3. Οι βάσεις δεδομένων των Περιφερειών	60
4. Οι βάσεις δεδομένων των Δήμων.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Διεθνείς Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων	68
1. Αντιπροσωπευτικές Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών.....	68
1.1. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.....	68
1.2. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας.....	72
1.3. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.....	76
2. Οι Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	77
2.1. Οι Βάσεις Στατιστικών Δεδομένων.....	80
2.2. Οι Βάσεις Διοικητικών Δεδομένων.....	95

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ			104

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ανά χείρας Εγχειρίδιο αποτελεί το πρώτο Παραδοτέο της Δράσης ΤΔ-1.2 «Ανάπτυξη μεθοδολογιών και εργαλείων για τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων σχετικά με την αποτύπωση του κοινωνικού προφίλ της γεωγραφικής περιοχής Δυτικής Αθήνας με στόχο τη διάγνωση και την ανίχνευση αναγκών και δυνατοτήτων προσέγγισης, ανάπτυξης, ενεργοποίησης, λειτουργίας, διοίκησης και ανάπτυξης Φορέων ΚΑΛΟ, σύμφωνα με το εθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο» του Τομέα Δραστηριοτήτων ΤΔ.1 «Το Παρατηρητήριο Ανάπτυξης Οικοσυστήματος Κ.Α.Λ.Ο. στη Δυτική Αθήνα» της Πράξης «Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ». **Η Δράση ΤΔ-1.2 αντιστοιχεί στην εκπόνηση και εφαρμογή ενός ολιστικού μοντέλου μεθοδολογιών και εργαλείων** για την καταγραφή τόσο των ιδιαίτερων διαστάσεων του τομέα της ΚΑΛΟ της Περιοχής Παρέμβασης (με έμφαση στους φορείς ΚΑΛΟ που δραστηριοποιούνται σύμφωνα με το ισχύον εθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο)¹,

¹ Η παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 4430/2016 προβλέπει ότι οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι:

α. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του άρθρου 14

β. οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) που διέπονται από το άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 (Α' 96), συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 (Α'196), του άρθρου 12 του Ν. 3842/ 2010 (Α' 58) και του παρόντος νόμου

γ. οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων, που συστήνονται με το άρθρο 24

δ. οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, όπως ιδίως αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016 (Α' 78), αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, Αστικές Εταιρίες των άρθρων 741 επ. του Α.Κ., εφόσον σωρευτικά συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

αα) Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 2

ββ) Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους

γγ) Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή του ως εξής:

i. ποσοστό τουλάχιστον 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού

ii. ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός και εάν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου iii

iii. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.

δδ) Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός και εάν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν διαφορετικά. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και σε οποιαδήποτε μορφή σύμπραξης δύο ή περισσότερων Φορέων ΚΑΛΟ.

όσο και του κοινωνικού προφίλ της Δυτικής Αθήνας (σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτούς κοινωνικοοικονομικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται σε αντιπροσωπευτικές βάσεις δεδομένων Διεθνών Οργανισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Η ύπαρξη αξιόπιστων δεδομένων και στατιστικών στο πεδίο της ΚΑΛΟ παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την καλύτερη κατανόηση των επιχειρηματικών μοντέλων της κοινωνικής οικονομίας και την τεκμηρίωση των δημόσιων πολιτικών υποστήριξης των αντίστοιχων οικοσυστημάτων στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια. Ωστόσο, τα στατιστικά δεδομένα για την κοινωνική οικονομία συχνά είναι σπάνια, ελλιπή και δύσκολα συγκρίσιμα. Για παράδειγμα, λίγα μόνο Κράτη Μέλη της ΕΕ έχουν προσαρμόσει κατάλληλα τα οικεία εθνικά λογιστικά συστήματα, ώστε να συλλέγουν συμπληρωματικά δεδομένα («δορυφορικούς λογαριασμούς») σχετικά με την κοινωνική οικονομία. Ως εκ τούτου, την περίοδο αυτή εντοπίζονται ελλείψεις στατιστικών στοιχείων σχετικά με το μέγεθος, το εργατικό δυναμικό, την ανάπτυξη και τις προκλήσεις της κοινωνικής οικονομίας. Υπάρχει, επίσης, μία σημαντική έλλειψη στοιχείων σχετικά με το δυνητικό μέγεθος και βάρος των φιλανθρωπικών δωρεών και τις δυνατότητες μόχλευσης τέτοιου είδους ιδιωτικών επενδύσεων για την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και άλλων στόχων πολιτικής της ΕΕ².

Η ίδια σχεδόν κατάσταση επικρατεί και σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς τα συστηματικά δεδομένα για την ΚΑΛΟ είναι περιορισμένα. Στις περιπτώσεις, μάλιστα, εκείνες όπου οι θεσμικοί ορισμοί και οι επιχειρησιακοί δείκτες ποικίλλουν³, οι αριθμοί συχνά αποτυγχάνουν να αποτυπώσουν τη συμβολή των φορέων ΚΑΛΟ σε διάφορες διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης. Στις περισσότερες χώρες εξακολουθούν να μην υπάρχουν αξιόπιστα και συγκρίσιμα στατιστικά στοιχεία για τον τομέα της ΚΑΛΟ⁴.

Υπό το πρίσμα αυτό, **το ανά χείρας Εγχειρίδιο συνθέτει τα πορίσματα της πρώτης φάσης ανάπτυξης του μοντέλου της Δράσης ΤΔ-1.2** που αφορούσε την εκπόνηση ενός πρωτότυπου για την Ελληνική βιβλιογραφία Πρακτικού Εγχειριδίου (κατ'

εε) Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ.

στστ) Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

² Βλ. ενδεικτικά European Commission, *Social enterprises and their ecosystems in Europe*, 2020.

³ Τα στατιστικά στοιχεία που παράγονται την περίοδο αυτή στον τομέα της ΚΑΛΟ, όπως ιδίως της ΕΕ, του Βελγίου, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Αργεντινής, της Βραζιλίας, του Πακιστάν, της Νότιας Αφρικής και της Ταϊλάνδης, βασίζονται σε διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Και όπως αποδεικνύει η περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξακολουθούν να αναδύονται νέες προκλήσεις για την παραγωγή στατιστικών σε διάφορα μοντέλα ή οικοσυστήματα της ΚΑΛΟ.

⁴ Βλ. ενδεικτικά Peter, H., Vargas Vasserot, C. and Alcalde Silva, J. (eds.), *The International Handbook of Social Enterprise Law: Benefit Corporations and Other Purpose-Driven Companies*, 2023.

αποκοπή Παραδοτέο), το οποίο θα αποτελέσει τον οδηγό συλλογής κρίσιμων πρωτογενών δεδομένων καθ' όλη την διάρκεια του Έργου.

Η **μεθοδολογία εκπόνησης** του Εγχειριδίου αξιοποίησε τις ακόλουθες τεχνικές:

- Έρευνα γραφείου για τις βάσεις δεδομένων του τομέα της ΚΑΛΟ στην Ελλάδα
- Έρευνα γραφείου για τις βάσεις δεδομένων Διεθνών Οργανισμών (ΟΗΕ, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και ΟΟΣΑ)⁵ στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- Έρευνα γραφείου για τις βάσεις δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- Έρευνα γραφείου για τις δημόσιες βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων στην Ελλάδα
- Έρευνα γραφείου για τις βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων Διεθνών Οργανισμών
- Έρευνα γραφείου για τις βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Εγχειρίδιο **διαρθρώνεται στα ακόλουθα Θεματικά Κεφάλαια** που συμπυκνώνουν τα βασικά πορίσματα των αντίστοιχων μελετητικών πεδίων της πρώτης φάσης του ΤΔ 1-2:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εθνικές Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Διεθνείς Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Εθνικές Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Διεθνείς Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων.

⁵ Επισημαίνεται ότι οι συγκεκριμένοι Διεθνείς Οργανισμοί θεωρούνται πρωτοπόροι στην υποστήριξη εθνικών, περιφερειακών και τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης του τομέα της ΚΑΛΟ, εφαρμόζοντας ειδικά προγράμματα μεταφοράς τεχνογνωσίας και αξιοποίησης καλών πρακτικών. Βλ. ενδεικτικά ILO, *Academy on Social and Solidarity Economy*, <https://www.itcilo.org/courses/social-and-solidarity-economy> και OECD, *Global Action - Promoting Social and Solidarity Economy Ecosystems*, <https://www.oecd.org/cfe/leed/social-economy/oecd-global-action/>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εθνικές Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ

1. Το Γενικό Μητρώο Φορέων ΚΑΛΟ

Η δημόσια βάση δεδομένων του Ελληνικού Οικοσυστήματος της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΥΕΚΥ) και επικεντρώνεται αποκλειστικά στους φορείς άσκησης δραστηριοτήτων ΚΑΛΟ σύμφωνα με τις ρήτρες του Ν. 4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

Οι φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (άρθρο 3 Ν. 4430/2016)

1. «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» είναι:

α. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του άρθρου 14

β. οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) που διέπονται από το άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 (Α' 96), συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 (Α'196), του άρθρου 12 του Ν. 3842/ 2010 (Α' 58) και του παρόντος νόμου

γ. οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων (Συν.Εργ.), που συστήνονται με το άρθρο 24

δ. οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, όπως ιδίως αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016 (Α' 78), αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, Αστικές Εταιρίες των άρθρων 741 επ. του Α.Κ., εφόσον σωρευτικά συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

αα) Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 2.

ββ) Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.

γγ) Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή του ως εξής:

i. ποσοστό τουλάχιστον 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού

ii. ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου iii

iii. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.

δδ) Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός και αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν διαφορετικά.

εε) Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ.

στστ) Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η σχετική βάση δεδομένων δημιουργήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 4430/2016, φέρει τον τίτλο «Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» (εφεξής Μητρώο)⁶ και υποστηρίζεται από το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας⁷.

Η θεσμική οριοθέτηση του Εθνικού Μητρώου ΚΑΛΟ

(άρθρο 4 Ν. 4430/2016)

«1. Το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (εφεξής «Τμήμα Μητρώου») του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΥΠΕΚΑΑ) είναι η αρμόδια διοικητική αρχή για τον έλεγχο νομιμότητας κατά τη σύσταση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων, για την εποπτεία και τον έλεγχο νομιμότητας αυτών και των υποχρεωτικώς καταχωριστέων στο Μητρώο πράξεών τους κατά τη λειτουργία τους, καθώς και για την απόδοση της ιδιότητας του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στα νομικά πρόσωπα του στοιχείου δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

2. Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (εφεξής «Μητρώο») είναι η βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από το Τμήμα Μητρώου της επόμενης παραγράφου 1, στην οποία εγγράφονται οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Όπου στο Ν. 1667/1986 (Α' 196) αναφέρεται καταχώριση στο «Μητρώο Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου» ή «στο Μητρώο της παρ. 3 του άρθρου 1» θεωρείται το μητρώο του προηγούμενου εδαφίου.

3. Η τήρηση και η λειτουργία του Γενικού Μητρώου ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

⁶ [https://kalo.yeka.gr/\(S\(njahgcfknpp100xbgjimwgtb\)\)/login.aspx?ReturnUrl=%2f](https://kalo.yeka.gr/(S(njahgcfknpp100xbgjimwgtb))/login.aspx?ReturnUrl=%2f).

⁷ Η Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης του ΥΕΚΥ και διαρθρώνεται στα ακόλουθα Τμήματα:

- Τμήμα Πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
- Τμήμα Ανάπτυξης Διακρατικών Συνεργασιών και Δικτύωσης
- Τμήμα Έρευνας και Μελετών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
- Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας
- Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ).

Η ανάπτυξη του Μητρώου ρυθμίζεται από την υπ. αρ. 61621/Δ5.2643/ 30.12.2016 Απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «*Τήρηση και λειτουργία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α/31.10.2016) «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Β' 56/18.1.2017)*», που εξειδικεύει τα κύρια χαρακτηριστικά του:

α) Το Μητρώο αποτελεί μία δημόσια βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας («Τμήμα Μητρώου») του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (πλέον Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων) και στην οποία εγγράφονται οι Φορείς ΚΑΛΟ, όπως ορίζονται αποκλειστικά στο άρθρο 3 του Ν. 4430/2016.

β) Το Μητρώο τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή και η πρόσβαση σε αυτό γίνεται ατελώς. Είναι ελεύθερα προσβάσιμο και υπόκειται στους κανόνες της διαφάνειας μέσω της ανάρτησης των εγγραφών του στο αντίστοιχο ιστολόγιο, αλλά και της δυνατότητας πληροφόρησης κάθε ενδιαφερόμενου.

γ) Στοιχεία που αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των μελών των εγγεγραμμένων φορέων του Μητρώου, τα οποία τηρούνται από το τμήμα Μητρώου, υπόκεινται στις αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της εμπιστευτικότητας.

δ) Στη σφραγίδα, στα έντυπα, στα έγγραφα και στις συμβάσεις που υπογράφουν οι Κοιν.Σ.Επ., οι Κοι.Σ.Π.Ε., οι Συν.Εργ. και οι άλλοι Φορείς Κοινωνικής Οικονομίας αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός εγγραφής τους στο Μητρώο (Α.Γε.Μ.Κ. Ο.).

Το Μητρώο αποτελείται από δύο θεματικά Μητρώα.

Α. Το **Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας** (εφεξής «Μ.Κ.Ε»)⁸, στο οποίο εγγράφονται:

i) υποχρεωτικά, οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συν.Εργ. που συστήνονται με βάση το Ν. 4430/2016 και οι Κοι.Σ.Π.Ε. του Ν. 2716/1999 και

ii) προαιρετικά, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν. 4430/2016, οι Κοιν.Σ.Επ. που συστάθηκαν με το Ν. 4019/2011.

Το Μ.Κ.Ε περιλαμβάνει πέντε επιμέρους κατηγορίες:

- Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων
- Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων

⁸ Τα κριτήρια για την εγγραφή και την πιστοποίηση των Κοιν.Σ.Επ. στο Μ.Κ.Ε διακρίνονται:

α) σε γενικά κριτήρια, τα οποία έχουν οριζόντια εφαρμογή για όλα τα νομικά πρόσωπα ανεξάρτητα από την κατηγορία του Μητρώου που θα εγγραφούν

β) σε ειδικά κριτήρια, τα οποία πρέπει να πληρούνται ανάλογα με την επιμέρους κατηγορία του Μητρώου στην οποία επιθυμούν να εγγραφούν.

- Κοι.Σ.Π.Ε
- Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας
- Συν.Εργ.

Κατά την φάση εγγραφής και για όλη την περίοδο ένταξης των Φορέων στο Μ.Κ.Ε. καταχωρούνται στην ηλεκτρονική βάση του Μητρώου και δημοσιεύονται στην πλατφόρμα τα ακόλουθα στοιχεία⁹:

α) Στοιχεία Ταυτότητας: επωνυμία επιχείρησης, διακριτικός τίτλος, νομική μορφή, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., συνολικός αριθμός μελών, αριθμός μελών - φυσικά πρόσωπα, αριθμός μελών - νομικά πρόσωπα (για Κοιν.Σ.Επ.), αριθμός μελών Ν.Π.Δ.Δ. (για Κοιν.Σ.Επ.), καταστατικός σκοπός, αντικείμενο δραστηριότητας - ΚΑΔ κύριας και δευτερεύουσας/σες δραστηριότητας, τρόπος διανομής κερδών, ύψος υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας, Καταστατικό με τυχόν τροποποιήσεις σε κωδικοποιημένη μορφή, απόφαση ΓΣ περί συστήματος αμοιβών (για Συν. Εργαζομένων)

β) Στοιχεία Έδρας: Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, Δημοτικό Διαμέρισμα, Οδός, Αριθμός, Ταχυδρομικός Κώδικας/Τ.Θ., Τηλέφωνο Επικοινωνίας, Fax Επικοινωνίας, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail), Διεύθυνση Ιστότοπου (website)

γ) Στοιχεία Μελών του Φορέα:

γα) Φυσικά Πρόσωπα: Ονοματεπώνυμο, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., Αριθμός υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων, Αριθμός προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων, Ένταξη στις Ευάλωτες ή στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού (προσδιορισμός), Συμμετοχή σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. (αναγράφονται η επωνυμία, το ΑΦΜ και η Δ.Ο.Υ.)

γβ) Νομικά Πρόσωπα (για Κοιν.Σ.Επ.): Επωνυμία, Νομική Μορφή, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., Διεύθυνση Έδρας (Νομός, Δήμος, Δημοτικό Διαμέρισμα, Οδός, Αριθμός Τ.Κ.), Αριθμός υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων, Αριθμός προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων, Έτος Ίδρυσης, καταστατικός Σκοπός, Αντικείμενο Κύριας Δραστηριότητας – ΚΑΔ, Συμμετοχή σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. (αν ναι, αναγράφονται η επωνυμία, το ΑΦΜ και η Δ.Ο.Υ.), απόφαση έγκρισης εποπτεύοντος Φορέα (για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης), ονοματεπώνυμο εκπροσώπου στην Κοιν.Σ.Επ.

δ) Στοιχεία Μελών της Διοικούσας Επιτροπής ή του Διοικητικού Συμβουλίου: Ονοματεπώνυμο, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., Ιδιότητα/Θέση στη Διοικούσα Επιτροπή ή στο Διοικητικό Συμβούλιο, Αριθμός υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων, Αριθμός προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων, Ένταξη στις Ειδικές ή Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού (προσδιορισμός), Συμμετοχή σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. (αν ναι, αναγράφονται η επωνυμία, το ΑΦΜ και η Δ.Ο.Υ.)

ε) Διάρκεια Θητείας της Διοικούσας Επιτροπής ή του Διοικητικού Συμβουλίου: Ημερομηνία λήξης θητείας της Διοικούσας Επιτροπής ή του Διοικητικού Συμβουλίου

⁹ Τα συγκεκριμένα στοιχεία επικαιροποιούνται με πρωτοβουλία του Φορέα, απευθείας μέσω του λογαριασμού του στην πλατφόρμα. Για τα στοιχεία που απαιτείται η έγκριση της Διοίκησης, η επικαιροποίηση πραγματοποιείται από το Τμήμα Μητρώου.

στ) Στοιχεία Έναρξης Δραστηριότητας: Αριθμός πρωτοκόλλου και ημερομηνία Έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

ζ) Οικονομικές καταστάσεις του Ν. 4308/2014

η) Ετήσιο Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων και Απολογισμού: Ετήσιο Σχέδιο Δράσης- Προγραμματισμός Δραστηριοτήτων.

Β. Το Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων ΚΑΛΟ (εφεξής Ε.Μ.Α.Φ.Κ.Α.Ο.)¹⁰ στο οποίο εγγράφονται προαιρετικά τα νομικά πρόσωπα που πληρούν σωρευτικά τα ειδικά κριτήρια της παρ. 1 εδάφ. δ' του άρθρου 3 του Ν. 4430/2016. Διακρίνεται σε επιμέρους κατηγορίες ανάλογα με την νομική μορφή των εγγεγραμμένων φορέων:

i) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016

ii) Αστικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986

iii) Αστικές εταιρίες του Α.Κ

iv) Λοιπές νομικές μορφές.

¹⁰ Τα μη μονοπρόσωπα νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, που επιθυμούν να εγγραφούν στο Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων ΚΑΛΟ πρέπει να πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

α) να αναπτύσσουν δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας όπως ορίζονται στις παρ. 2 και 3 του αρ. 2 του Ν. 4430/2016

β) να μεριμνούν για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και να εφαρμόζουν δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους

γ) το καταστατικό τους να προβλέπει περιορισμούς στη διανομή των κερδών, ως εξής:

i. ποσοστό τουλάχιστον 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού

ii. ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός και εάν τα 2/3 των μελών της ΓΣ αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου

iii. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας

δ) εφαρμόζουν σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός και εάν τα 2/3 των μελών της ΓΣ αποφασίσουν διαφορετικά

ε) αποβλέπουν στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων τους και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ

στ) δεν έχουν ιδρυθεί και δεν διοικούνται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Κατά την φάση εγγραφής και για όλη την περίοδο ένταξης των Φορέων στο Ε.Μ.Α.Φ.Κ.Α.Ο. καταχωρούνται στην ηλεκτρονική βάση του Μητρώου και δημοσιεύονται στην πλατφόρμα τα ακόλουθα στοιχεία¹¹:

α) Στοιχεία Ταυτότητας: Επωνυμία επιχείρησης, νομική μορφή, διακριτικός τίτλος, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., έτος ίδρυσης, αριθμός μελών, αριθμός εργαζομένων προηγούμενου έτους (ΕΜΕ), καταστατικός σκοπός, αντικείμενο δραστηριότητας, ΚΑΔ κύριας και δευτερεύουσας/σες δραστηριότητας

β) Στοιχεία Έδρας: Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, Δημοτικό Διαμέρισμα, οδός, αριθμός, ταχυδρομικός κώδικας/ΤΘ, τηλέφωνο επικοινωνίας, Fax επικοινωνίας, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail), διεύθυνση ιστοσελίδας (web site)

γ) Στοιχεία Μελών του Φορέα (Προαιρετικά):

γα) Φυσικά Πρόσωπα: Ονοματεπώνυμο, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., αριθμός συνεταιριστικών ή εταιρικών μερίδων, ένταξη στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού (προσδιορισμός), συμμετοχή σε Κοιν.Σ.Επ. (αναγράφεται επωνυμία, ΑΦΜ και Δ.Ο.Υ.)

γβ) Νομικά Πρόσωπα: Επωνυμία, νομική μορφή, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., διεύθυνση έδρας (Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, Δημοτικό Διαμέρισμα, οδός, αριθμός Τ.Κ.), αριθμός συνεταιριστικών ή εταιρικών μερίδων, έτος ίδρυσης, καταστατικός σκοπός, αντικείμενο δραστηριότητας - ΚΑΔ, συμμετοχή σε Κοιν.Σ.Επ. (αναγράφεται επωνυμία, ΑΦΜ και Δ.Ο.Υ.)

δ) Στοιχεία Μελών του Οργάνου Διοίκησης: Ονοματεπώνυμο, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., ιδιότητα/θέση στο Όργανο Διοίκησης, αριθμός συνεταιριστικών ή εταιρικών μερίδων, ένταξη στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού (προσδιορισμός), συμμετοχή σε Κοιν.Σ.Επ. (αναγράφεται επωνυμία, ΑΦΜ και Δ.Ο.Υ.)

ε) Διάρκεια θητείας του Οργάνου Διοίκησης: Ημερομηνία λήξης θητείας του Οργάνου Διοίκησης

ζ) Ετήσιο Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων και Απολογισμού: Ετήσιο σχέδιο δράσης - Προγραμματισμός Δραστηριοτήτων

η) Οικονομικές καταστάσεις του Ν. 4308/2014.

¹¹ Τα συγκεκριμένα στοιχεία επικαιροποιούνται με πρωτοβουλία του Φορέα, απευθείας μέσω του λογαριασμού του στην πλατφόρμα. Για τα στοιχεία που απαιτείται η έγκριση της Διοίκησης, η επικαιροποίηση πραγματοποιείται από το Τμήμα Μητρώου.

2. Το Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας

Μία συμπληρωματική δημόσια βάση δεδομένων για φορείς που μπορεί να ενταχθούν υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1 εδ. δ' του άρθρου 3 του Ν. 4430/2016 στο Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και αφορά τους πιστοποιημένους φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (ΕΣΥΚΦ)¹². Οι φορείς αυτοί παρέχουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας¹³ σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, λειτουργούν με τη μορφή ΝΠΙΔ και εγγράφονται στο *Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα* του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων¹⁴.

¹² Το ΕΣΥΚΦ θεσμοθετήθηκε με το Ν. 2646/1998 «*Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις*» ως ένα αυτόνομο πεδίο παρέμβασης του Κοινωνικού Κράτους που προστατεύει ρητώς σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 1 το δικαίωμα σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας:

«2. Η παροχή κοινωνικής φροντίδας αποτελεί ευθύνη του κράτους. Κάθε άτομο που διαμένει νόμιμα στην Ελληνική επικράτεια και βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης δικαιούται κοινωνικής φροντίδας από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος, κατά τους ειδικότερους όρους του παρόντος νόμου. Η κοινωνική φροντίδα παρέχεται μετά τη διαπίστωση του απειλούμενου άμεσου κινδύνου ή της υπάρχουσας ανάγκης και διαρκεί όσο διατηρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτής.

3. Οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παρέχονται χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με τις ιδιαίτερες προσωπικές, οικογενειακές, οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων, στο πλαίσιο ενιαίου και αποκεντρωμένου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, που οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού».

¹³ Η παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 2646/1998 προσδιορίζει τις τρεις βαθμίδες των υπηρεσιών του ΕΣΥΚΦ, προβλέποντας ότι:

«Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος διακρίνονται σε:

α. Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα

β. Δευτεροβάθμια Κοινωνική Φροντίδα

γ. Τριτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα

Η πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας και αποσκοπεί στην πρόληψη των αναγκών και στον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού.

Η δευτεροβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας ή κλειστής φροντίδας και αποσκοπεί στη θεραπεία και αποκατάσταση σωματικής, πνευματικής, ψυχικής νόσου ή αναπηρίας, ως και στην πρόληψη και αποκατάσταση των συνεπειών κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Η τριτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής και κλειστής κοινωνικής φροντίδας που απαιτεί υψηλή εξειδίκευση ή τεχνολογία. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Κεντρικής Διοίκησης και της Περιφέρειας».

¹⁴ Οι μη κερδοσκοπικοί φορείς ιδιωτικού δικαίου που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας είναι υποχρεωμένοι να εγγραφούν στο Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 4455/2017 «*Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό*

Το Μητρώο υποστηρίζεται από το Τμήμα Πιστοποίησης και Εθνικού Μητρώου Νομικών Προσώπων Κοινωνικής Προστασίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής¹⁵.

Η διαδικασία εγγραφής στο Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι μη κερδοσκοπικοί φορείς ιδιωτικού δικαίου που παρέχετε κοινωνική φροντίδα εγγράφεστε υποχρεωτικά στο Εθνικό και Περιφερειακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Θα χρειαστείτε:

- τους προσωπικούς σας κωδικούς πρόσβασης στο Taxisnet.
- να επισυνάψετε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (δείτε τα στο σύνδεσμο «Αναλυτική περιγραφή»)

Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας, θα δείτε την απάντηση της Περιφέρειας στην [Θυρίδα σας](#). Η απάντηση ενσωματώνει όλα τα χαρακτηριστικά εγκυρότητας των εγγραφών του gov.gr (Μοναδικός κωδικός, κωδικός QR, προηγμένη ηλεκτρονική σφραγίδα) και μπορεί να προσκομιστεί για κάθε νόμιμη χρήση.

Πηγή: <https://www.gov.gr/ipiresies/polites-kai-kathemerinoteta/koinonike-aroqe/eggraphe-sto-ethniko-kai-periphereiako-metroo-phoreon->

Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις», της υπ. αρ. α Γ.Π.:Π2γ/οικ.59633/2011 Απόφασης του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός της μορφής του Αριθμού Μητρώου, στο Εθνικό Μητρώο και στο Μητρώο Περιφερειακών Ενοτήτων Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και στο Ειδικό Μητρώο Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Στοιχεία και Διαδικασία Εγγραφής» και της υπ. αρ. Π(2)γ/οικ. 34029/22-3-2012 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Πιστοποίηση Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας του Ιδιωτικού Τομέα μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα και ΜΚΟ Εθελοντικού χαρακτήρα».

¹⁵ Η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του ΥΕΚΑ και διαρθρώνεται στα ακόλουθα Τμήματα:

- Τμήμα Σχεδιασμού και Αξιολόγησης
- Τμήμα Παρακολούθησης
- Τμήμα Τεκμηρίωσης και Πληροφοριακών Συστημάτων
- Τμήμα Εποπτείας, Ελέγχου και Αξιολόγησης Νομικών Προσώπων Κοινωνικής Προστασίας
- Τμήμα Πιστοποίησης και Εθνικού Μητρώου Νομικών Προσώπων Κοινωνικής Προστασίας.

3. Η βάση δεδομένων της ΠΟ.Κοι.Σ.Π.Ε.

Η πλέον αντιπροσωπευτική «ιδιωτική» βάση δεδομένων του Ελληνικού Οικοσυστήματος της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο της *Πανελληνίας Ομοσπονδίας ΚοιΣΠΕ* (ΠΟ.Κοι.Σ.Π.Ε.)¹⁶ και επικεντρώνεται αποκλειστικά στους φορείς άσκησης δραστηριοτήτων ΚΑΛΟ με τη νομική μορφή του Κοι.Σ.Π.Ε. (άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 «*Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας*»)¹⁷.

Το προφίλ της ΠΟΚΟιΣΠΕ

Αποτελεί το πρώτο επίσημα θεσμοθετημένο δευτεροβάθμιο όργανο Κοινωνικής Οικονομίας

Ιδρύθηκε σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 15 του άρθρου 12 του Ν. 2716/1999 «*Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις*» στις 11 Φεβρουαρίου 2011 κατόπιν ομόφωνης ψήφισης των άρθρων του Καταστατικού της από 14 Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης.

Η βάση δεδομένων της ΠΟ.Κοι.Σ.Π.Ε. δεν περιέχει στατιστικά στοιχεία αλλά πληροφορίες για τα μέλη της που αριθμούν 30 φορείς¹⁸, η πλειοψηφία των οποίων εντοπίζεται γεωγραφικά στην πολυπληθέστερη Περιφέρεια της χώρας (Αττική):

¹⁶ Η Ομοσπονδία ιδρύθηκε το 2012 και εξυπηρετεί τους ακόλουθους καταστατικούς σκοπούς:

- «*Η κοινή και ισότιμη εκπροσώπηση όλων των μελών - Κοι.Σ.Π.Ε. έναντι της Ελληνικής Πολιτείας και σε κάθε είδους συλλογικά, εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα*
- *η τήρηση ενός κώδικα δεοντολογίας που θα διαπνέει όλους τους Κοι.Σ.Π.Ε.η στήριξη των μελών - Κοι.Σ.Π.Ε. αλλά και των ομάδων πρωτοβουλίας δημιουργίας νέων Κοι.Σ.Π.Ε. από θεσμική, οικονομική και κοινωνική άποψη*
- *η διεκδίκηση των δικαιωμάτων των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ειδικότερα των μελών Α' κατηγορίας των Κοι.Σ.Π.Ε.*
- *η προστασία του δικαιώματος των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, στην εργασία τόσο ως προς την εξασφάλιση θέσεων εργασίας και τις αμοιβές τους όσο και ως προς την ποιότητα της εργασίας τους*
- *η φωνή των μελών Α' κατηγορίας να ακούγεται με κάθε δυνατό τρόπο μέσω των εκπροσώπων τους στην Ομοσπονδία».*

¹⁷ Το υφιστάμενο οικοσύστημα των Κοι.Σ.Π.Ε. συγκροτείται από φορείς που εντάσσονται ως Μονάδες Ψυχικής Υγείας στους Τομείς Ψυχικής Υγείας της Ελληνικής επικράτειας. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2716/1999, όπως ισχύει, οι Υγειονομικές Περιφέρειες διαιρούνται σε Τομείς Ψυχικής Υγείας (Το. Ψ.Υ.), με κριτήρια γεωγραφικά και πληθυσμιακά, στους οποίους εντάσσονται οι Μονάδες Ψυχικής Υγείας (Μ.Ψ.Υ.). Σε κάθε Το.Ψ.Υ στην Αττική και την Θεσσαλονίκη προβλέπεται η σύσταση ενός μόνο Κοι.Σ.Π.Ε., ενώ σε Το.Ψ.Υ. που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες μπορεί να λειτουργεί ένας Κοι.Σ.Π.Ε. ανά Περιφερειακή Ενότητα.

¹⁸ <https://pokoispe.gr/blog.html>.

1. Κοι.Σ.Π.Ε ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
2. Κοι.Σ.Π.Ε ΧΙΟΥ ΩΡΙΟΝ
3. Κοι.Σ.Π.Ε ΧΑΝΙΩΝ
4. Κοι.Σ.Π.Ε 1ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΠΛΟΥΣ
5. Κοι.Σ.Π.Ε 9ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΥ ΖΗΝ
6. Κοι.Σ.Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ-ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ
7. Κοι.Σ.Π.Ε ΠΙΕΡΙΑΣ
8. Κοι.Σ.Π.Ε 3ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΞ PLUS
9. Κοι.Σ.Π.Ε ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ-ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΡΟΤΑ
10. Κοι.Σ.Π.Ε ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
11. Κοι.Σ.Π.Ε ΑΧΑΙΑΣ ΦΑΡΟΣ
12. Κοι.Σ.Π.Ε ΦΩΚΙΔΑΣ ΒΟΛΙΚΑΣ
13. Κοι.Σ.Π.Ε 10ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
14. Κοι.Σ.Π.Ε 5ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟ
15. Κοι.Σ.Π.Ε ΑΡΤΑΣ-ΠΡΕΒΕΖΑΣ
16. Κοι.Σ.Π.Ε 8ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑ ΕΛΠΙΣ
17. Κοι.Σ.Π.Ε ΚΑΒΑΛΑΣ
18. Κοι.Σ.Π.Ε ΗΜΑΘΙΑΣ ΔΕΣΜΟΣ
19. Κοι.Σ.Π.Ε ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΜΙΤΟΣ
20. Κοι.Σ.Π.Ε ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ
21. Κοι.Σ.Π.Ε ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΑΡΩΔΑΜΟΣ
22. Κοι.Σ.Π.Ε 7ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ
23. Κοι.Σ.Π.Ε ΤΡΙΚΑΛΩΝ
24. Κοι.Σ.Π.Ε ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΙΡΙΣ
25. Κοι.Σ.Π.Ε ΕΒΡΟΥ-ΡΟΔΟΠΗΣ ΝΑΥΤΙΛΟΣ
26. Κοι.Σ.Π.Ε ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ-ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΑΝΕΜΩΝΗ
27. Κοι.Σ.Π.Ε ΛΑΡΙΣΑΣ ΜΥΡΜΙΔΟΝΕΣ
28. Κοι.Σ.Π.Ε 2ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΠΛΩΡΗ
29. Κοι.Σ.Π.Ε 6ου Το.Ψ.Υ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑ
30. Κοι.Σ.Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΘΥΑΜΙΣ

4. Η βάση δεδομένων της Π.Ο.Κοιν.Σ.Επ.

Μία άλλη χρήσιμη «ιδιωτική» βάση δεδομένων του Ελληνικού Οικοσυστήματος της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο της *Πανελλήνιας Ένωσης Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας* (Π.Ο.Κοιν.Σ.Επ.)¹⁹ και περιέχει πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος για τον τομέα της ΚΑΛΟ και πληροφορίες ειδικού ενδιαφέροντος για τα μέλη της Ένωσης (Κοιν.Σ.Επ.). Η βάση δεδομένων φέρει τον τίτλο *Ενημερωτική Πύλη* <https://koinsep.org> και υποστηρίζεται από το Ανεξάρτητο Κέντρο Στήριξης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας *Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Υποστήριξη ΚοινΣΕπ*²⁰.

¹⁹ [ΠΟΚοινΣΕπ – Πανελλήνια Ένωση Φορέων Κ.Αλ.Ο. \(pokoinsep.org\)](https://koinsep.org).

²⁰ <https://koinsep.gr>.

Οι καταστατικοί σκοποί της Π.Ο.Κοιν.Σ.Επ.

- Η προαγωγή των συμφερόντων των Κοιν.Σ.Επ. και η υποστήριξή τους σε θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.
- Η εν γένει εκπροσώπηση των Κοιν.Σ.Επ. έναντι της Ελληνικής Πολιτείας και σε κάθε είδους συλλογικά, εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα.
- Η συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Ενώσεις, Οργανισμούς, Δίκτυα και FORA που επιδιώκουν παρεμφερείς σκοπούς με ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα της κοινωνικής οικονομίας, και της κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Η συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επιτροπές, Συμβούλια, Συνδιασκέψεις, Εκθέσεις, Συνέδρια και εκδηλώσεις, που έχουν σχέση με τους επιδιωκόμενους από την Ομοσπονδία και τις Κοιν.Σ.Επ. σκοπούς.
- Η μελέτη, εξειδίκευση, προβολή και υποστήριξη των θεμάτων που ενδιαφέρουν και αφορούν τις Κοιν.Σ.Επ. και η συνεργασία, η αλληλοϋποστήριξη, η ενημέρωση και η πληροφόρηση μεταξύ των Κοιν.Σ.Επ. και η παροχή κάθε είδους υπηρεσιών υποστήριξης των Κοιν.Σ.Επ. σε ειδικά ή γενικότερα θέματα που αυτές αντιμετωπίζουν.
- Η από κοινού με την Ελληνική Πολιτεία, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανά της αναζήτηση και επίτευξη λύσεων σε προβλήματα που απασχολούν τις Κοιν.Σ.Επ.
- Η υποστήριξη των δικαιωμάτων των ατόμων με προβλήματα κοινωνικής ένταξης, μέσω της κοινωνικής αλληλεγγύης όπως αυτή εκφράζεται τόσο από τη ελληνική νομοθεσία, όσο και από τις κοινοτικές διατάξεις και θεσμικό πλαίσιο.
- Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υλοποίηση δράσεων υποστήριξης και αλληλεγγύης που θα κατατείνουν στην ενίσχυση των ατόμων με προβλήματα απασχόλησης ανέργους, αδύνατες κοινωνικά ομάδες, υπερήλικες, στη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους, στην καταπολέμηση του «στίγματος» και των προκαταλήψεων που συνοδεύουν τον κοινωνικό τους αποκλεισμό την αντιμετώπιση των προβλημάτων εν γένει που απορρέουν από την δεινή κοινωνική και οικονομική κατάσταση που βρίσκονται λόγω κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών.
- Η ανάπτυξη σε συνεργασία με τις Κοιν.Σ.Επ. δραστηριοτήτων και ερευνητικών, επιστημονικών, μελετητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μη ανταγωνιστικών άμεσα ή έμμεσα προς αυτές των μελών με στόχο και το οικονομικό όφελος των Κοιν.Σ.Επ. και των μελών τους.
- Η προαγωγή της κοινωνικής, αλληλέγγυας οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας εν γένει και η υποστήριξη δραστηριοτήτων ηθικού εμπορίου και ηθικής επιχειρηματικής δράσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Διεθνείς Βάσεις Δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ

Οι διεθνείς βάσεις δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών
- Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Βάσεις Δεδομένων Διακρατικών Ενώσεων και Δικτύων.

1. Αντιπροσωπευτικές Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει ανοικτές και ελεύθερα προσβάσιμες ηλεκτρονικές πλατφόρμες Διεθνών Οργανισμών που περιέχουν πληροφορίες για τα ακόλουθα ενδεικτικά πεδία:

- το πλαίσιο και οι παρεμβάσεις του οικείου Διεθνούς Οργανισμού στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- ερευνητικά προγράμματα του οικείου Διεθνούς Οργανισμού στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- εκδόσεις του οικείου Διεθνούς Οργανισμού στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- δράσεις επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης του οικείου Διεθνούς Οργανισμού στο πεδίο της ΚΑΛΟ.

1.1. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Η πλέον αντιπροσωπευτική πλατφόρμα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών²¹ στο πεδίο της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο της Πρωτοβουλίας «UN Inter-Agency Task Force on Social and Solidarity Economy - UNTFSSSE»²² με την μορφή της βάσης δεδομένων «SSE Knowledge Hub for the SDGs»²³.

Το προφίλ της Πρωτοβουλίας UNTFSSSE

The UN Inter-Agency Task Force on Social and Solidarity Economy (UNTFSSSE) aims to raise the visibility of Social and Solidarity Economy (SSE) within the UN system and beyond. The members and observers of the Task Force have committed to undertake collaborative activities to:

- enhance the recognition of the role of SSE enterprises and organizations in sustainable development;
- promote knowledge of SSE and consolidate SSE networks;
- support the establishment of an enabling institutional and policy environment for SSE;
- ensure coordination of international efforts, and create and strengthen partnerships.

²¹ <https://www.un.org/>.

²² Βλ. <https://unsse.org/about/>.

²³ Βλ. <https://knowledgehub.unsse.org/>.

Οι Εταίροι (Members) της Πρωτοβουλίας UNTFSSSE

The creation of the Task Force responded to a growing concern within the UN system that efforts to rethink development in the wake of multiple global crises and in the context of the post-2015 development agenda paid insufficient attention to SSE. The founding meeting of the UNTFSSSE took place on 30 September 2013 in Geneva. The meeting was convened by ILO, UNDP, UN-NGLS and UNRISD. By the time of the third meeting in February 2014, the task force had 18 members and 3 observers, including the International Co-operative Alliance (ICA), the Intercontinental Network for the Promotion of Social and Solidarity Economy (RIPESS) and the Mont-Blanc Meetings (MBM). The number of members and observers is still growing.

The work of the Task Force takes the form of joint initiatives among members: producing reports and briefs, organizing events related to SSE in connection with relevant UN processes and conferences, and creating partnerships and dialogues with governmental and civil society entities. Members of the Task Force include UN agencies and the OECD. **[Click on each organization to find out more about its history and involvement within the UNTFSSSE.](#)**

- [International Labour Organization \(ILO\)](#)
- **Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)**
- **Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)**
- **The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)**
- **The World Bank**
- **United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)**
- **United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA)**
- **United Nations Development Programme (UNDP)**
- **United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP)**
- **United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC)**
- **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**
- **United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women)**
- **United Nations Environment Programme (UNEP)**
- **United Nations Human Settlement Programme (UN HABITAT)**
- **United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)**
- **United Nations Institute for Training and Research (UNITAR)**
- **United Nations Office at Geneva (UNOG)**
- **United Nations Research Institute for Social Development (UNRISD)**
- **World Food Programme (WFP)**
- **World Health Organization (WHO)**

Οι Παρατηρητές (Observers) της Πρωτοβουλίας UNTFSSSE

Observers are encouraged to provide feedback and advice related to issues addressed by the UNTFSSSE. **Click on each organization to find out more about its history and involvement within the UNTFSSSE.**

- [Catalyst 2030](#)
- [Centre for Socio-Eco-Nomic Development \(CSEND\)](#)
- [Diesis Network](#)
- [EMES International Research Network](#)
- [Euclid Network](#)
- [European Economic and Social Committee \(EESC\)](#)
- [European Research Institute on Cooperative and Social Enterprises \(EURICSE\)](#)
- [Global Fund for Cities Development \(FMDV\)](#)
- [Global Social Economy Forum \(GSEF\)](#)
- [Intercontinental Network for the Promotion of Social Solidarity Economy \(RIPESS\)](#)
- [International Centre of Research and Information on the Public, Social and Cooperative Economy \(CIRIEC\)](#)
- [International Co-operative Alliance \(ICA\)](#)
- [Social Economy Europe](#)
- [SSE International Forum](#)

Το προφίλ της Βάσης Δεδομένων «SSE Knowledge Hub for the SDGs»

An initiative of the [UN Inter-Agency Task Force on Social and Solidarity Economy \(UNTFSSSE\)](#), implemented by the [United Nations Research Institute for Social Development \(UNRISD\)](#), the SSE Knowledge Hub for the SDGs aims to enhance awareness of and contribute to the body of knowledge on social and solidarity economy (SSE) as a means of implementation of the Sustainable Development Goals (SDGs).

This free, open-access online platform is a repository for research-based outputs produced by or for the SSE Knowledge Hub for the SDGs. Users can sort the resources posted on the platform by language, SDG, and country. A free-text search function is also available.

Yet the Knowledge Hub is much more than a repository of research outputs. To learn more about another research project recently launched as part of this initiative, go to the [Opportunities and challenges of statistics on SSE project's page](#).

In May 2020, the Knowledge Hub Advisory Group was established to strengthen strategic guidance of the Knowledge Hub activities and active collaboration with members and observers of the UNTFSSSE. Besides UNRISD (as the implementing agency of the Knowledge Hub), it is composed of two members and two observers of the Task Force. For the first two years, these are: UNDP (ART Initiative), OECD, GSEF, and CIRIEC-International. Please find more information on the Advisory Group and its members [here](#).

For inquiries about the Knowledge Hub, please contact UNTFSSSE_KnowledgeHub@un.org.

Η χρήση της Βάσης Δεδομένων «SSE Knowledge Hub for the SDGs» - How to use the Online Platform of the SDG Knowledge Hub for the SDGs

Visitors can explore the SSE Knowledge Hub for the SDGs by refining the search criteria found at the right-hand side of the webpage.

- Enter a keyword to find a specific paper using the search bar
- Search for papers relevant to a particular Sustainable Development Goal by selecting from the drop down menu
- Select your preferred language in the drop down menu to find papers in English, French, Spanish, Portuguese or Korean
- Find country-specific or country-related papers by using the drop down menu for countries

Once you have refined your search criteria, click 'Submit' to find relevant papers corresponding to your selected choices.

Equally, visitors of the Knowledge Hub can click on a relevant Tag. You can also view an extended list of tags by clicking on 'view all tags'.

You can also browse the SSE Knowledge Hub by simply scrolling through and finding a paper that interests you.

Πηγή: <https://knowledgehub.unsse.org/about/>

Εμβληματική Προτοβουλία της Βάσης Δεδομένων «SSE Knowledge Hub for the SDGs» για την βελτίωση των παγκόσμιων στατιστικών μοντέλων της ΚΑΑΟ

Project: Opportunities and challenges of statistics on SSE

In June 2019, UNTFSSSE Knowledge Hub commenced a 1.5 years project which aims to contribute to knowledge diffusion and transfer about robust methodologies and high-quality approaches for data collection, analysis and interpretation of Social and Solidarity Economy (SSE) statistics. Although policymakers increasingly pay attention to SSE organizations and enterprises (SSEOs), in particular, their potentials to address social, economic and environmental problems in alternative ways, the lack of statistical information about the weight, size and scope of SSEOs in their own territory often prevents them from establishing sustainable and inclusive policies for the development of SSE. Scarcity of systematic data and statistics on SSE often lead to failure in capturing the diverse contributions of SSE actors and the degree of impacts on sustainable goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development.

Objectives

The project aims to enrich the discussions on statistics on SSE within and beyond the UN system; and provide policymakers with information on current statistics on SSE and recommendations for production of better statistics on SSE.

The research project will:

- provide a comprehensive overview of the current state of statistics on SSE in different parts of the world, with a focus on the methodologies and available data sets;
- explore diverse approaches to generate statistics on SSE;
- explain how the statistics on SSE may be better presented; and
- identify innovative approaches to measure the impact of SSE on sustainable development.

Beneficiaries

The principal beneficiaries of this project are: policymakers; national statistical agencies; SSE sector apex organizations.

Key outputs

Expert Workshop (2019) – [See all information related to the November 4th 2019 Workshop on this page.](#)

Knowledge Hub working papers (2020)

- [WP 1: Producing Statistics on Social and Solidarity Economy.](#)
- [WP 2: Mapping International SSE Mapping Exercises](#)
- [WP 3: Producing Statistics on Social and Solidarity Economy: Policy Recommendations and Directions for Future Research.](#)

Πηγή: <https://knowledgehub.unsse.org/project-opportunities-and-challenges-of-statistics-on-sse/>

1.2. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Η πλέον αντιπροσωπευτική πλατφόρμα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)²⁴ στο πεδίο της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο της Πρωτοβουλίας «Συνεταιρισμοί - Cooperatives»²⁵ και διαρθρώνεται σε δύο θεματικές βάσεις δεδομένων:

- «Το πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» (ILO Topic Portal on Social and Solidarity Economy)
- «Η συμβολή της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην αντιμετώπιση κρίσεων» (ILO resources on crisis responses by Cooperatives and the wider Social and Solidarity Economy).

Το προφίλ της Πρωτοβουλίας «Συνεταιρισμοί»

A cooperative is an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.



“

The 110th session of the International Labour Conference in June last year held a general discussion on decent work and the social and solidarity economy.

This first high-level discussion of its kind within the UN system led to the adoption of a resolution.



Gilbert F. Hougbo
ILO Director-General

The ILO views cooperatives as important in improving the living and working conditions of women and men globally as well as making essential infrastructure and services available even in areas neglected by the state and investor-driven enterprises. Cooperatives have a proven record of creating and sustaining employment – they are estimated to provide at least 279 million jobs today; they contribute to promoting decent work and advancing sustainable development goals. The ILO activities are guided by the international standard on cooperatives, the [ILO Promotion of Cooperatives Recommendation, 2002 \(No.193\)](#).

²⁴ <https://www.ilo.org>.

²⁵ <https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/lang--en/index.htm>.

A. Η Βάση Δεδομένων «Το πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας»²⁶

Το προφίλ της Βάσης

Αντιπροσωπευτικά Προγράμματα

[Strengthening Social and Solidarity Economy Knowledge Base](#)

1 July 2021 - 31 December 2023

The project aims to contribute towards creating an enabling legal and policy framework that could enhance the visibility and raise awareness about the contribution of SSE towards achieving inclusive and sustainable development and decent work.

[Strengthening the Social and Solidarity Economy in Asia](#)

1 July 2021 - 31 December 2023

The project aims to contribute to raise awareness on the concept of the social and solidarity economy, and develop and strengthen policies on the SSE in Asia and the Pacific region.

[Joint COOP/Social Finance research initiative on Social and solidarity economy and social innovation in Africa](#)

1 December 2020 - 30 November 2021

The main objective of this research project is to identify and analyse social innovation cases and experiences initiated by Social and Solidarity Economy Organizations (SSEOs) in Africa.

[Dignità in campo in Italy](#)

1 December 2018 - 31 December 2020

The main aim of the project is to prevent new forms of labour exploitation in the agricultural sector and to promote new practices in social economy through pilot actions in two territories in Italy.

[Research Project on "Financial mechanisms for Innovative Social and Solidarity Economy Ecosystems"](#)

1 April 2018 - 31 December 2019

Supported by the Ministry of Labour, Employment and Social and Solidarity Economy of the Government of the Grand Duchy of Luxembourg, this project aims at fostering a better understanding of the global ecosystems, i.e. the relations and interactions between a number of Social and Solidarity Economy (SSE) stakeholders favouring SSE, and the financial mechanism that supports and consolidate them.

[EMPOWER: Building peace through the economic empowerment of women in Northern Sri Lanka](#)

9 January 2018 - 8 June 2019

The objective of this project is to increase access to economic empowerment, social integration, resilience and peacebuilding participation for conflict affected women in Mullaitivu, one of the most conflict-affected Northern Districts of Sri Lanka. The project is funded by the UN Peace Building Fund and implemented by the ILO, WFP, and Puthukkudiyiruppu Women Entrepreneurs' Cooperative Society.

²⁶ Βλ. <https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/sse/lang--en/index.htm>.

Β. Η Βάση Δεδομένων «Η συμβολή της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην αντιμετώπιση κρίσεων»²⁷

Το προφίλ της Βάσης

Αντιπροσωπευτικές Προτοβουλίες

Job preservation through worker cooperatives: An overview of international experiences and strategies (Publication: August 2014)

The report provides guidance on enterprise restructuring through transition to employee owners for businesses facing bankruptcy. It was produced by the ILO's Enterprises Department in collaboration with the Bureau for Workers' Activities (ACTRAV). Available [here](#).

My.Coop - Managing your agricultural cooperatives (Publication: 2012)

This training programme has been used in a number of crises/post-crisis settings to strengthen agricultural cooperative capacities toward improved management and governance and advance resilience to crises. This is a relevant tool in strengthening food security across agro-food supply chains (post-earthquake Haiti and Chiapas, Mexico, post-drought Mongolia, post-conflict Colombia). Available [here](#).

The role of cooperatives and other self-help organizations in crisis resolution and socio-economic recovery (Publication: January 2001)

The report provides an overview of how cooperatives and other self-help groups (SHGs) can be used in disaster contexts. Available [here](#).

Αντιπροσωπευτικές Εκδόσεις

[The Role of Cooperatives and other Self-Help Organizations in Crisis Resolution and Socio-Economic Recovery \[pdf 1016KB\]](#)

[Interventions to support enterprises during the COVID-19 pandemic and recovery \[pdf 227KB\]](#)

[Jobs for Peace and Resilience: A response to COVID-19 in fragile contexts \[pdf 309KB\]](#)

[Solidarity letter with Cooperatives and other Social and Solidarity Economy Organizations \[pdf 334KB\]](#)

[Cooperatives Responses to Refugee Crises \[pdf 361KB\]](#)

[Executive summary: Mapping responses by cooperatives and social and solidarity economy organizations to forced displacement](#)

[The Role of Cooperatives and Other Self-Help Organizations in Crisis Resolution and Socio-Economic Recovery](#)

[Job preservation through worker cooperatives: An overview of international experiences and strategies \[pdf 1572KB\]](#)

²⁷ Βλ. https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/areas-of-work/WCMS_740411/lang-en/index.htm.

1.3. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Η πλέον αντιπροσωπευτική πλατφόρμα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)²⁸ στο πεδίο της ΚΑΛΟ λειτουργεί στο επίπεδο της Πρωτοβουλίας «*Local Employment and Economic Development - LEED Programme*»²⁹ και διαρθρώνεται σε τέσσερις θεματικές βάσεις δεδομένων:

- «Το πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας»
- «Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις»
- «Το πλαίσιο της Κοινωνικής Καινοτομίας»
- «Η συμβολή της Κοινωνικής Οικονομίας στην καταπολέμηση της παραοικονομίας - Η περίπτωση της Κολομβίας».

Το προφίλ της Πρωτοβουλίας LEED

The OECD Local Employment and Economic Development Programme (LEED) provides practical solutions for how to build vibrant communities with more and better jobs for all. LEED was created forty years ago, when OECD governments were struggling to provide solutions to the jobs crisis of the day and saw a need for an international forum to share innovative approaches to local job creation, social inclusion and economic growth. Since 1982, LEED has continued to bring together policy makers and practitioners from around the world to identify, evaluate and disseminate promising approaches to local development. In light of the successive shocks and transitions, finding innovative solutions to building resilient local labour markets is more important than ever.

LEED's work is steered by a committee of representatives from ministries of employment and labour, social affairs, economy, and regional development from OECD and non-OECD countries. Many local and regional governments also engage in projects with LEED. The Programme is housed in the OECD's Centre for Entrepreneurship, SMEs, Regions and Cities.

Why our work matters

1. National averages don't tell the whole story. Local labour market realities can differ as much or more within countries as across them.
2. The local level is where innovative approaches to job creation and social inclusion can be generated and tested before being scaled up.
3. **An integrated approach to local development considering employment and skills, the social economy, entrepreneurship, and other economic development policies can achieve more than the sum of their parts.**

Πηγή: [LEED-brochure-June-2022-EN.pdf \(oecd.org\)](#)

²⁸ [About the OECD - OECD](#).

²⁹ Βλ. [LEED-brochure-June-2022-EN.pdf \(oecd.org\)](#).

A. Η Βάση Δεδομένων «Το πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας»³⁰

Το προφίλ της Βάσης

Projects

Global Action to promote Social and Solidarity Economy Ecosystems

In 2020, the OECD launched the Global Action “Promoting Social and Solidarity Economy Ecosystems”, funded by the European Union’s Foreign Partnership Instrument, that will cover more than 30 countries over a period of three years. This work targets all EU countries and non-EU countries such as Brazil, Canada, India, Korea, Mexico and the United States. The Global Action will lead to three main outputs:

- International Guide on Legal Frameworks for SSE
- International Guide on Social Impact Measurement for SSE
- Peer-learning partnerships (PLPs) to create knowledge and experience sharing opportunities between different countries and stakeholders on different topics critical to SSE development

Publications

In-depth reviews on social economy

- [Improving social inclusion at the local level through the social economy - Synthesis report \(2014\)](#)
- [Improving social inclusion at the local level through the social economy – designing an enabling policy framework \(2014\)](#)
- [L'économie sociale au service de l'inclusion au niveau local - Rapport sur deux régions de France : Alsace et Provence – Alpes – Côte d'Azur \(2010\)*](#)
- [Improving social inclusion at the local level through the social economy: report for Korea \(2010\)*](#)
- [Improving social inclusion at the local level through the social economy: report for Slovenia \(2010\)*](#)
- [Improving social inclusion at the local level through the social economy: report for Poland \(2009\)*](#)

Other publications and working paper on the social economy include:

- [Social economy and the COVID-19 crisis: current and future roles \(2020\)](#)
- [Regional strategies for the social economy: examples from France, Spain, Sweden and Poland \(2020\)*](#)
- [Community capacity building: fostering economic and social resilience \(2009\)](#)
- [The Social Economy: Building inclusive economies \(2007\)](#)
- [The non-profit sector in a changing economy \(2003\)](#)

³⁰ Βλ. [Social Economy - OECD](#).

Β. Η Βάση Δεδομένων «Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις»³¹

Το προφίλ της Βάσης

Manual

[Designing Legal Frameworks for Social Enterprises: Practical Guidance for Policy Makers](#) (2022)

Milestone publications

- [Entrepreneurial activities in Europe – Social entrepreneurship](#) (2013)*
- [The changing boundaries of social enterprises](#) (2009)
- [Social enterprises](#) (1999)

In-depth country reviews on social entrepreneurship

Boosting social entrepreneurship and social enterprise development in Slovenia. In-depth policy review* (2022) | [English](#) - [Slovenian](#)

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise development in Brandenburg, Germany. In-depth policy review](#) (2021)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise development in Estonia. In-depth policy review](#) (2020)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise development in the Netherlands. In-depth policy review](#) (2019)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise development in Lithuania. In-depth policy review](#) (2019)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise creation. Unlocking the potential of social enterprises in Czech Republic](#) (2016)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise creation. Unlocking the potential of social enterprises in Croatia](#) (2016)*

[Boosting social entrepreneurship and social enterprise creation in the Republic of Serbia](#) (2013)

[L'entrepreneuriat social en France: Réflexions et bonnes pratiques](#) (2013)

[Boosting Social Enterprise Development: Good Practice Compendium](#) (2017)*

Policy briefs

- [Policy Brief on Improving the Effectiveness of Inclusive and Social Entrepreneurship Training Schemes](#) (2023)*
- [Policy Brief on Access to Finance for Inclusive and Social Entrepreneurship. What Role can Fintech and Financial Literacy Play?](#) (2022)*
- [Policy Brief on Making the Most of the Social Economy's Contribution to the Circular Economy](#) (2022)*
- [Policy Brief on Scaling the Impact of Social Enterprises](#) (2016)*
- [Policy Brief on Social impact measurement for social enterprises](#) (2015)*
- [Policy Brief on Social Entrepreneurship](#) (2013)*

³¹ Βλ. [Social entrepreneurship & Social enterprises - OECD](#).

Το προφίλ της Βάσης

Social innovation refers to the design and implementation of new solutions that imply conceptual, process, product, or organisational change, which ultimately aim to improve the welfare and wellbeing of individuals and communities. Many initiatives undertaken by the social economy and by the civil society have proven to be innovative in dealing with socio-economic and environmental problems, while contributing to economic development. To fully tap the potential of social innovation, an enabling policy framework is needed to support public, non-profit and private actors to co-construct and implement socially innovative solutions and thereby contribute to address socio-economic issues, build stronger territorial resilience and better respond to future shocks.

Projects

LEED Forum on Social Innovations

In 2000, the OECD LEED Forum on Social Innovations was created in Washington DC together with eleven organisations from six countries (France, Italy, Spain, Canada, USA, Mexico). The Forum notably adapted a working definition of social innovation and presented a first set of socially innovative initiatives. Since its launch in 2000 a number of activities have been organised in various OECD member and non-member countries under the framework of the Forum on Social Innovations. To learn more, click [here](#). The activities of the Forum on Social Innovations have recently converged into the OECD [Local Development Forum](#).

Workshops on social innovation

- [Interactive workshop: The power of place - Creating local ecosystems for social innovation as part of the 15th OECD Local Development Forum: Right skills, right jobs, right places](#) | 10-11 December 2019 | *Antwerp, Belgium*
- [A session on Entrepreneurship and Social Innovation: How can cities foster social entrepreneurship and social innovation for more inclusive and sustainable growth? as part of the Global Social Economy Forum \(GSEF\) Bilbao 2018: Social Economy and Cities](#) | 1-3 October 2018 | *Bilbao, Spain*
- [Plenary Session on Social innovation for more resilient economies, people and places as part of the 14th OECD LEED Forum: Making all places resilient in the new world of work](#) | 18-19 September 2018 | *Porto, Portugal*

Publications

- [Social Vouchers: Innovative Tools for Social Inclusion and Local Development](#) (2021)
- [Building local ecosystems for social innovation: A methodological framework](#) (2021)
- [Social Impact Bonds: State of Play and Lessons Learnt](#) (2016)*
- [Understanding Social Bonds](#) (2016)

³² Βλ. [Social Innovation - OECD](#).

Δ. Η Βάση Δεδομένων «Η συμβολή της Κοινωνικής Οικονομίας στην καταπολέμηση της παραοικονομίας – Η περίπτωση της Κολομβίας»³³

Το προφίλ της Βάσης

What's the issue?

In Colombia, a considerable share of the population works in the informal sector and lacks social protection and pensions rights. Despite solid economic growth and government efforts, Colombia's informality rate remains high at over 60% of total employment. To ensure greater well-being and inclusive growth for its citizens, Colombia is looking for innovative solutions to address this important issue.

Addressing informality requires novel multidimensional strategies that integrate a range of policies. Supporting social and solidarity economy (SSE) development can contribute to this effort. The SSE represents around 4% of Colombia's GDP, and nearly 7 million Colombians are affiliated to SSE organisations such as cooperatives, mutual associations and employee funds. SSE models are built around a holistic approach to human and economic development that promotes people over capital and fosters socio-economic initiatives that strengthen co-operation and social cohesion. SSE organisations typically facilitate access to training, formal work, property, information and equitable distribution of benefits to their members. In Colombia, the promotion of conducive and tailored SSE ecosystems can significantly help unleash the social and solidarity economy's full potential for tackling informality and its impacts, and provide solutions to support the transition to formal work in many economic sectors.

What can the OECD offer?

The OECD has pioneered work and significantly expanded practical knowledge on the social economy, social enterprises and social innovation for over two decades. Our work has since demonstrated the major role that the social economy plays in local job creation, social inclusion, economic growth and the green transition.

The OECD can support Colombia in implementing its strategic priorities in the area of formalisation of workers through social and solidarity economy models. In order to do this, the OECD will organise focus groups with Colombian stakeholders to compile key information and insights; conduct three workshops to foster mutual learning, exchange and sharing of international good practices; and produce an analytical paper with main conclusions and recommendations for Colombia.

Today, public initiatives support the social and solidarity economy in tackling informality

- The [National Development Plan 2018-2022](#) (Law 1955 of 2019) contains a "Pact for Entrepreneurship, Formalisation and Productivity" that explicitly aims at promoting entrepreneurship and reducing informality.
- The [Social Laboratory for Productive Inclusion](#) under the leadership of the Vice-presidency, implements pilot projects to promote the productive inclusion of informal workers. Through these initiatives, the Colombian Government expects to support the creation of 55 social and solidarity economy organisations by August 2022.
- The [Integral Intervention Programme](#) seeks to promote solidarity practices and the development of social and solidarity economy organisations in the country's most vulnerable communities.

³³ Βλ. [Tackling informality in Colombia with the social and solidarity economy - OECD](#).

2. Οι Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αναπτύξει και λειτουργεί στο πλαίσιο επικουρικής άσκησης των συμπληρωματικών αρμοδιοτήτων τους για την ενίσχυση των κοινωνικών διαστάσεων της Ενιαίας Αγοράς σύνθετες βάσεις δεδομένων του τομέα της ΚΑΛΟ, που ενημερώνονται από τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ δεν προβλέπει την λειτουργία κάποιου αποκεντρωμένου οργανισμού³⁴ στο πεδίο της ΚΑΛΟ, ο οποίος θα ασκούσε εκτός των άλλων και αρμοδιότητες που προσιδιάζουν στο ρόλο ενός συστημικού Παρατηρητηρίου (Observatory).

2.1. Οι βάσεις δεδομένων της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

Α. Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (Directorate General Employment, Social Affairs and Inclusion)³⁵ έχει αναπτύξει μία θεματική πλατφόρμα στο πεδίο της ΚΑΛΟ που λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα «Στήριξη των επιχειρηματιών και των αυτοαπασχολουμένων» της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση³⁶, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Σχεδίου Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων³⁷, που θέτει τους νέους στόχους πολιτικής της ΕΕ για την περίοδο 2021-2030 (Στρατηγική ΕΕ 2030).

³⁴ Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί (EU decentralised agencies) συμβάλλουν στην εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ, προάγουν τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων, συγκεντρώνοντας τεχνική και εξειδικευμένη εμπειρογνωσία από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τις εθνικές αρχές (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles_el). Την περίοδο αυτή λειτουργούν περισσότεροι από τριάντα αποκεντρωμένοι οργανισμοί με αυτοτελή νομική προσωπικότητα, οι οποίοι έχουν συσταθεί για αόριστο χρονικό διάστημα και διακρίνονται σαφώς από:

- τα κύρια θεσμικά όργανα της ΕΕ (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
- τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ (το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο)
- τις διοργανικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση και τη στήριξη του έργου των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των άλλων οργάνων και οργανισμών της (η Υπηρεσία Εκδόσεων, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού, η Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και η Ομάδα Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών στην Πληροφορική).

³⁵ [Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη - Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles_el).

³⁶ [Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης - Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη - Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles_el).

³⁷ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της 4.3.2021 «Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων», COM (2021)102.

Το προφίλ της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση (ΕΣΑ) χρονολογείται από το 1997, όταν τα Κράτη Μέλη της ΕΕ θέλησαν να θεσπίσουν ένα σύνολο κοινών στόχων όσον αφορά την πολιτική απασχόλησης. **Βασικός σκοπός της είναι η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας σε όλη την Ένωση.**

Σήμερα εφαρμόζεται - στο πλαίσιο στο πλαίσιο υλοποίησης του *Σχεδίου Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων*, που θέτει νέους στόχους πολιτικής για το 2030 (Στρατηγική ΕΕ 2030) - μέσω του [Ευρωπαϊκού Εξαμήνου](#), μιας ετήσιας διαδικασίας που συμβάλλει στον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών ανάμεσα στα Κράτη Μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Συγκεκριμένα, η υλοποίηση της ΕΣΑ - η οποία υποστηρίζεται από την [Επιτροπή Απασχόλησης](#) - επιτυγχάνεται μέσα από τα τέσσερα στάδια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου:

1. Οι [Κατευθυντήριες Γραμμές για την Απασχόληση](#) αποτελούν κοινές προτεραιότητες και στόχους για τις πολιτικές απασχόλησης που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμφωνούνται από τα Κράτη Μέλη και [εγκρίνονται από το Συμβούλιο της ΕΕ](#).
2. Η [Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση \(ΚΕΑ\)](#) βασίζεται: α) στην εκτίμηση της κατάστασης στον τομέα της απασχόλησης στην Ευρώπη, β) στην υλοποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και γ) στην αξιολόγηση του Πίνακα Αποτελεσμάτων των βασικών δεικτών απασχόλησης και των κοινωνικών δεικτών. Η Έκθεση δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγκρίνεται από το Συμβούλιο της ΕΕ.
3. Τα [Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων \(ΕΠΜ\)](#) υποβάλλονται από τα Κράτη Μέλη και εξετάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με κριτήριο κατά πόσο συνάδουν με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" ([Βάση δεδομένων: Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων πριν από το 2011](#))
4. Με βάση την αξιολόγηση των ΕΠΜ, η Επιτροπή δημοσιεύει μια σειρά [Εκθέσεων ανά χώρα](#) που αναλύουν την οικονομική πολιτική κάθε κράτους μέλους και διατυπώνει [Συστάσεις ανά χώρα](#).

Περισσότερες πληροφορίες για την ΕΣΑ, καθώς και πίνακες με αποτελέσματα, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον σύνδεσμο: [Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης - Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη - Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](#).

Η Πλατφόρμα της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης περιλαμβάνει δύο βάσεις δεδομένων:

α) Η πρώτη βάση αφορά την πλέον κρίσιμη υφιστάμενη πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πεδίο της ΚΑΛΟ, η οποία υιοθετήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2021 με την μορφή του «*Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία*»³⁸ και περιλαμβάνει ένα

³⁸ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση «*Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία*», COM(2021) 778/9.12.2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0778&from=EL>.

πλέγμα παρεμβάσεων για την κινητοποίηση του πλήρους δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα προηγούμενων πρωτοβουλιών³⁹

β) η δεύτερη βάση αφορά τους μηχανισμούς χρηματοδότησης της ΚΑΛΟ.

Το προφίλ του Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία

Κατά την τελευταία δεκαετία, η Επιτροπή έλαβε σημαντικά μέτρα για την τόνωση της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς. Τα επιτεύγματα του παρελθόντος πρέπει να παγιωθούν και να ενισχυθούν, ώστε η ΕΕ να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ανάγκες και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τις δημογραφικές προκλήσεις και από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ενώ παράλληλα θα οικοδομεί μια δίκαιη, χωρίς αποκλεισμούς και ανθεκτική οικονομία ως μακροπρόθεσμη απάντηση στις συνέπειες της κρίσης της νόσου COVID-19.

Το παρόν Σχέδιο Δράσης παρέχει ένα Ευρωπαϊκό πλαίσιο έως το 2030 για την περαιτέρω στήριξη της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας. Καθορίζει μια σειρά δράσεων που πρέπει να υλοποιηθούν σε συνδυασμό με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την επίτευξη των οικείων στόχων για την απασχόληση και τη μείωση της φτώχειας. Η Επιτροπή θα επισημάνει τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας να δημιουργεί θέσεις εργασίας και να προωθεί την κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της εφαρμογής από τα Κράτη Μέλη των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Απασχόληση.

Το Σχέδιο Δράσης αναπτύχθηκε σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας και για την εφαρμογή του θα απαιτηθούν εξίσου η δέσμευση και η συνεργασία τους σε όλα τα επίπεδα - ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό, καθώς και διεθνές. Η επιτυχημένη εφαρμογή θα εξαρτηθεί επίσης από τη συνεργασία με τα Κράτη Μέλη.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα Κράτη Μέλη να εγκρίνουν ή να επικαιροποιήσουν τις οικείες στρατηγικές και τα μέτρα για την κοινωνική οικονομία σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας. Για τον σκοπό αυτόν, καλεί τα Κράτη Μέλη να ορίσουν Συντονιστές για την Κοινωνική Οικονομία στα οικεία θεσμικά όργανα, με σκοπό να ηγούνται των στρατηγικών τους, να διασφαλίζουν τη συνοχή στη χάραξη πολιτικής σε όλες τις κυβερνητικές υπηρεσίες, καθώς και να διευκολύνουν την πρόσβαση στην ενωσιακή και εθνική χρηματοδότηση και τις επαφές με τις αρχές που διαχειρίζονται τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα συνδράμει τα Κράτη Μέλη στην προσπάθεια να καθορίσουν τις οικείες στρατηγικές και τα μέτρα για την κοινωνική οικονομία και θα στηρίζει το έργο των Συντονιστών της Κοινωνικής Οικονομίας, με σκοπό την εφαρμογή και την επακολούθηση του παρόντος Σχεδίου Δράσης. Θα συνεργασθεί επίσης στενά με άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ, και, συγκεκριμένα, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, καθώς και με τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

³⁹ Βλ. ιδίως την *Πρωτοβουλία του 2011 για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα* και την *Πρωτοβουλία του 2016 για τις Νεοφυείς και Επεκτεινόμενες Επιχειρήσεις*.

Η βάση δεδομένων του «Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία» είναι ελεύθερα προσβάσιμη στα Αγγλικά⁴⁰ και περιέχει πληροφορίες για τις κύριες παρεμβάσεις της Γενικής Διεύθυνσης στο πεδίο της ΚΑΛΟ.

Το προφίλ της Βάσης

On 9 December 2021, the European Commission adopted a new [action plan on the social economy](#). With the action plan, the Commission put forward concrete measures to help mobilise the full potential of the social economy, building on the results of the [2011 Social Business Initiative and the 2016 Start-up and Scale-up Initiative](#).

Despite the progress made under the previous initiatives, needs persist in several areas. Improving the right framework conditions for the social economy across Europe, including improved visibility and recognition and access to finance and markets are key aspects of the action plan. The Covid-19 pandemic made the case for a switch to a fair, sustainable and resilient economic model even stronger than before. The aim of the action plan is to enhance social investment, support social economy actors and social enterprises to start-up, scale-up, innovate and create jobs. It will do this through a series of initiatives in the following three areas:

- creating the right framework conditions for the social economy to thrive
- opening up opportunities and support to capacity building
- enhancing recognition of the social economy and its potential

The action plan announces a number of key actions to support social economy, for example:

- a Council Recommendation on developing social economy framework conditions
- a new EU Social Economy Gateway to provide a clear entry point for social economy stakeholders, other relevant actors and individuals seeking information on relevant EU funding, policies and initiatives
- a new European Competence Centre for Social Innovation

Access to funding was highlighted as a challenge for social economy organisations in the context of the SBI, and 10 years later it remains a challenge. Improving [access to finance](#) is therefore an important area of work under the Social economy action plan.

The publication of the action plan was preceded by extensive dialogue with citizens and stakeholders. In addition, the Commission has been building the evidence-base for the initiative through several studies, such as the [Study on the Impact of the SBI and its follow-up actions](#) and [mapping exercises](#).

The action plan was accompanied by two staff working documents:

1. [The first](#) provides an analysis of challenges and opportunities for the social economy in Europe and a summary of the consultations conducted and evidence gathered since the action plan was announced at the beginning of 2021.
2. The second, [Scenarios towards co-creation of a transition pathway for a more resilient, sustainable and digital Proximity and Social Economy industrial ecosystem](#), outlines scenarios for the digital and green transition of the [industrial ecosystem](#). It also indicates what actions and joint commitments are needed to accompany this transition.

The action plan also presents [funding opportunities](#) available to support the social economy.

⁴⁰ [Social Economy Action Plan - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#).

Η βάση δεδομένων για τους μηχανισμούς χρηματοδότησης της ΚΑΛΟ είναι ελεύθερα προσβάσιμη στα Αγγλικά⁴¹ και περιέχει πληροφορίες για τις κύριες πηγές χρηματοδοτικής υποστήριξης της ΚΑΛΟ.

Το προφίλ της Βάσης

Social economy and inclusive entrepreneurship are topics with transversal relevance for a variety of policy fields and economic sectors. Funding opportunities can therefore be found in most EU funding programmes.

Some of these programmes include dedicated measures. Others can be tapped into by social economy and inclusive entrepreneurship actors, even if they do not target them explicitly. This webpage provides an overview of the most relevant EU funding programmes.

Employment and Social Innovation Programme and its 2021-2027 successor

Microfinance and social enterprise finance are key enablers for the development of social and inclusive entrepreneurship. This is why the EU is providing support to microfinance and social enterprise finance providers in the form of both repayable and non-repayable finance to enhance their potential in creating jobs and building a more social and inclusive Europe.

Microfinance

Lack of access to finance is one of the main obstacles micro-enterprises are facing. A significant unmet demand for microfinance exists for vulnerable groups, which face difficulties in accessing conventional credit markets, for start-ups, as well as existing micro-enterprises.

Microcredit providers play an important role in channelling EU support to entrepreneurs. However, this young and growing sector is quite heterogeneous due to the disparity of legal and institutional frameworks in Member States and the diversity of the microcredit providers.

The Commission has launched the following support and actions targeting microcredit providers under the [Employment and Social Innovation \(EaSI\) programme](#):

- a [European Code of Good Conduct for Microcredit Provision](#) defining a unified set of standards for the microfinance sector in Europe. To be able to benefit from an EaSI Microfinance Guarantee, non-bank microcredit providers have to [sign up](#) to the Code and banks have to [endorse](#) it;
- a [guarantee](#) for [microcredit providers](#) to increase lending to micro-entrepreneurs;
- a [Technical Assistance](#) programme, which provides an institutional assessment or a financial rating to microcredit providers, and supports the evaluation of their compliance with the European Code of Good Conduct for Microcredit Provision. It also provides capacity building and operates a dedicated [helpdesk](#) for microfinance providers;
- an [EaSI MicPro](#) database which acts as a source of information about microcredit providers in each country.

⁴¹ [Funding - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#).

Β. Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης έχει αναπτύξει επίσης μία βάση δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ που λειτουργεί στο πλαίσιο της Γενικής Βάσης δεδομένων της Επιτροπής σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας⁴². Η βάση είναι ελεύθερα προσβάσιμη στα Αγγλικά και περιέχει πληροφορίες για τις συναφείς δημοσιεύσεις και εκθέσεις της Επιτροπής μέσω μίας φιλικής μηχανής αναζήτησης με λέξεις κλειδιά.

Το προφίλ της Γενικής Βάσης δεδομένων της Επιτροπής σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας

Document database

This database contains EU policy documents and reports relating to European Union employment, social affairs and inclusion policies. You will also find speeches and descriptions of EU-funded projects.

[Document database](#)

EU Publications

EU Publications is an online bookshop, library and archive of publications dating back to 1952. DG EMPL's publications can be found on EU Publications, along with the majority of titles authored by the European Commission, European Parliament, **Council of the EU, EU agencies and other bodies.**

[EU Publications](#)

Eur-Lex

This website provides information about European Union employment, social affairs and inclusion legislation in the following areas:

- [Labour law](#)
- [Health & safety at work](#)
- [Free movement of workers](#)
- [Social security coordination](#)

The full texts of European legislation (Directives, Regulations, Decisions etc.) and other official documents (Communications etc.) are available from the EU's [Eur-Lex](#) website.

[EUR-Lex](#)

⁴² [Publications and documents - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#).

Υπόδειγμα αναζήτησης δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΑΟ

Search Result

[Atland Consulting \(2023\)](#)PDF

Download

[Pact for Skills – Skills partnership for the Proximity & Social Economy ecosystem \(2022\)](#)PDF

Download

[TIN Ventures Ltd \(2022\)](#)PDF

Download

[Maks vzw \(2022\)](#)PDF

Download

[Policy brief on access to finance for inclusive and social entrepreneurship \(2022\)](#)PDF

[APM-RedeMut - Associação Portuguesa de Mutualidades \(2022\)](#)PDF

Download

[SYNERGY EUROPEAN MANAGEMENT CONSULTING \(2022\)](#)PDF

Download

[PUBLIC- Association for research, communications and development \(2022\)](#)PDF

Download

[Social Good Accelerator \(2022\)](#)PDF

Download

[Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy \(2022\)](#)PDF

2.2. Οι βάσεις δεδομένων της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων

Α. Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων (Directorate General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs)⁴³ έχει αναπτύξει μία θεματική πλατφόρμα στο πεδίο της ΚΑΛΟ που λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα «Οικονομία της Εγγύτητας και Οικοσύστημα της Κοινωνικής Οικονομίας» (Proximity and social economy ecosystem)⁴⁴. Η Πλατφόρμα περιέχει πληροφορίες για τις συναφείς παρεμβάσεις της Γενικής Διεύθυνσης και περιλαμβάνει έξι βάσεις δεδομένων.

Οι βάσεις δεδομένων της Πλατφόρμας Social Economy in the EU

ΒΑΣΗ 1. Cooperatives

Defining characteristics of cooperatives and why they are important, European Commission initiatives, and supporting information.

ΒΑΣΗ 2. Social enterprises

How social enterprises are defined in the EU, support from the start-up and scale-up initiative, and the social business initiative.

ΒΑΣΗ 3. Associations and foundations

Main characteristics of associations and foundations, and European Commission actions to improve the business environment.

ΒΑΣΗ 4. Mutual societies

How mutual societies work, the two types of mutuals in Europe, and supporting documents.

ΒΑΣΗ 5. European social economy regions

The European Social Economy Regions (ESER) initiative raises awareness about social economy at regional/local level and to build a network of social economy stakeholders. There are over 100 participants in the network.

ΒΑΣΗ 6. Affordable housing initiative

The affordable housing initiative will guarantee local social housing projects' access to necessary technical and innovation capacity as well as project support.

Πηγή: [Social economy in the EU \(europa.eu\)](http://europa.eu)

⁴³ [Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs \(europa.eu\)](http://europa.eu).

⁴⁴ [Proximity and social economy \(europa.eu\)](http://europa.eu).

Το προφίλ της Πλατφόρμας

The social economy encompasses a variety of businesses, organisations and different legal entities. Social economy organisations can include non-profit associations, [cooperatives](#) ^{EN...}, [mutual societies](#) ^{EN...}, [associations](#) and [foundations](#) ^{EN...} and [social enterprises](#) ^{EN...}.

The social economy business models aim at reinvesting most of the profits back into the organisation and/or a social cause, and having a participatory/democratic form of governance. Social economy is known to be anchored at local level and to foster socio-economic cohesion by promoting values such as solidarity, participation and cooperation. Social economy business models operate in a large variety of economic sectors and are therefore linked with other industrial ecosystems.

Some characteristics of the social economy

- **Membership** - up to 160 million people in Europe are members of social economy enterprises (mostly retail, banking and agricultural cooperatives, as well as mutual societies offering services complementary to social security regimes)
- **Objectives** - social economy enterprises contribute to the EU's employment, social cohesion, regional and rural development, environmental protection, consumer protection, agricultural, third countries development, and social security policies
- **Size** - social economy entities are mostly micro, small, and medium-sized enterprises (SMEs)

What we have achieved

The Commission aims for a level playing field in which social economy enterprises can compete effectively and fairly, without regulatory discrimination and taking into account their particular needs. To promote a highly competitive social market economy, the Commission has presented targeted initiatives:

- [social business initiative \(COM\(2011\) 682 final\)](#) ^{EN...}
- [social innovation policy making](#) ^{EN...}
- [single market act 1 and 2](#) ^{EN...}
- [small business act](#) ^{EN...}
- the flagship initiative, [the Innovation Union](#) ^{EN...}
- the Communication, '[business in the social economy sector: Europe's frontier-free market](#)' ^{EN...} (1989).

In 2003, the [statute for a European cooperative](#) ^{EN...} was adopted.

What we implement today

Today, DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs is promoting, in particular, the development of social economy enterprises and organisations via the [Single Market Programme](#) ^{EN...}. It is also particularly focused on supporting the development of social economy by implementing the **European action plan on social economy (2021)**.

B. Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων έχει αναπτύξει επίσης μία βάση δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ που λειτουργεί στο πλαίσιο της γενικής βάσης δεδομένων της Επιτροπής σε θέματα επιχειρηματικότητας⁴⁵. Η βάση είναι ελεύθερα προσβάσιμη στα Αγγλικά και περιέχει πληροφορίες για τις συναφείς δημοσιεύσεις και εκθέσεις της Επιτροπής μέσω μιας φιλικής μηχανής αναζήτησης με λέξεις κλειδιά.

Υπόδειγμα αναζήτησης δεδομένων στο πεδίο της ΚΑΛΟ

Showing results 1 to 4

KEYWORDS

Social Economy

- Study
- 21 September 2022
- Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

Study on unbalanced tourism growth at destination level: root causes, impacts, existing solutions and good practices

This study focuses on helping European tourism destinations build sustainable tourism models.

- **General publications**
- **14 August 2019**
- **Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs**

Social Business Initiative (SBI) follow up: Cooperation between social economy enterprises and traditional enterprises

This study aims to analyse business cooperation between social economy enterprises and traditional enterprises. It also provides validated...

- General publications
- 2 May 2019
- Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

EU services for social economy actors in Europe and beyond - leaflets

- General publications
- 15 March 2019
- Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

European Social Economy Regions 2019 – list of official partners

⁴⁵ [Publications \(europa.eu\)](https://publications.europa.eu).

3. Οι Βάσεις Δεδομένων Διακρατικών Ενώσεων και Δικτύων

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει ανοικτές και ελεύθερα προσβάσιμες ηλεκτρονικές πλατφόρμες Διακρατικών Ενώσεων και Δικτύων που περιέχουν πληροφορίες για τα ακόλουθα ενδεικτικά πεδία:

- το πλαίσιο και οι παρεμβάσεις του οικείου φορέα στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- ερευνητικά προγράμματα του οικείου φορέα στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- εκδόσεις του οικείου φορέα στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- δράσεις επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης του οικείου φορέα στο πεδίο της ΚΑΛΟ.

Οι πλέον αντιπροσωπευτικές βάσεις δεδομένων της συγκεκριμένης κατηγορίας έχουν αναπτυχθεί και λειτουργούν από τους ακόλουθους φορείς:

- [Diesis Network](#)
- [EMES International Research Network](#)
- [Euclid Network](#)
- [European Research Institute on Cooperative and Social Enterprises \(EURICSE\)](#)
- [Global Social Economy Forum \(GSEF\)](#)
- [Intercontinental Network for the Promotion of Social Solidarity Economy \(RIPESS\)](#)
- [International Centre of Research and Information on the Public, Social and Cooperative Economy \(CIRIEC\)](#)
- [International Co-operative Alliance \(ICA\)](#)
- [Social Economy Europe](#)
- [SSE International Forum.](#)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Εθνικές Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων

1. Οι βάσεις δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) είναι η μοναδική δημόσια υπηρεσία στην Ελλάδα με αποκλειστική αρμοδιότητα - ως η εθνική στατιστική υπηρεσία κατά την έννοια του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 223/2009⁴⁶ - την παραγωγή στατιστικών κοινωνικοοικονομικών δεδομένων στο πλαίσιο ανάπτυξης του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ)⁴⁷. Παράλληλα, η ΕΛΣΤΑΤ έχει, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3832/2010 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) την αρμοδιότητα να πιστοποιεί ως «επίσημες»⁴⁸ τις στατιστικές που παράγονται από τους λοιπούς φορείς του ΕΛΣΣ⁴⁹.

Οι βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ που παρουσιάζουν υψηλό ενδιαφέρον για τον τομέα της ΚΑΛΟ καταγράφονται ως εξής.

Α. Κατηγορία «Απογραφές Πληθυσμού - Κατοικιών»

- Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011⁵⁰
- Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2021⁵¹.

⁴⁶ Βλ. Κανονισμός (ΕΚ) 223/2009 της 11ης Μαρτίου 2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές και την κατάργηση του Κανονισμού 1101/2008 σχετικά με τη διαβίβαση στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πληροφοριών που καλύπτονται από το στατιστικό απόρρητο, του Κανονισμού (ΕΚ) 322/97 σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές και της Απόφασης 89/382/ΕΟΚ για τη σύσταση Επιτροπής του στατιστικού προγράμματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:32009R0223>.

⁴⁷ Το ΕΛΣΣ είναι το σύνολο των κανόνων, των εργασιών και των φορέων που είναι αρμόδιοι για την εκτέλεση στατιστικών εργασιών, με σκοπό την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση των επίσημων στατιστικών της χώρας, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη λήψη αποφάσεων και τη διαμόρφωση πολιτικών σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (<https://www.statistics.gr/el/hellenic-statistical-system>)..

⁴⁸ Η πιστοποίηση των στατιστικών είναι η έγκριση που παρέχεται από την ΕΛΣΤΑΤ ότι οι παραγόμενες στατιστικές από ένα φορέα του ΕΛΣΣ θα χρησιμοποιηθούν ως επίσημες στατιστικές. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την πιστοποίηση καθορίζονται στον [Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΛΣΤΑΤ](#), ενώ ως βασικό έντυπο για την πιστοποίηση των στατιστικών των φορέων του ΕΛΣΣ χρησιμοποιείται η [«Παρουσίαση των αρχών και διαδικασιών για την Πιστοποίηση των στατιστικών του ΕΛΣΣ»](#).

⁴⁹ Φορείς του ΕΛΣΣ είναι η ΕΛΣΤΑΤ και οι υπηρεσίες και φορείς του ευρύτερου δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, που έχουν την αρμοδιότητα ή την υποχρέωση συλλογής στοιχείων και περιλαμβάνονται στον κατάλογο των φορέων του ΕΛΣΣ σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 του Ν. 3832/2010, που προβλέπει:

«Με απόφαση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. που έχουν την αρμοδιότητα ή την υποχρέωση συλλογής στατιστικών στοιχείων. Ο κατάλογος αυτός αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛ.ΣΤΑΤ.»

⁵⁰ [Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 - ELSTAT \(statistics.gr\)](#).

⁵¹ [Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2021 - ELSTAT \(statistics.gr\)](#).

Το προφίλ της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2021

Η Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών αποτελεί ευρείας κλίμακας στατιστική εργασία με σκοπό τη συλλογή αντικειμενικών πληροφοριών με μεγάλη ανάλυση στο σύνολο της Χώρας και σε τοπικό επίπεδο. Διενεργείται σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε δέκα χρόνια, με ενιαία πρότυπα και μεθόδους. Λόγω της σπουδαιότητας και της πολυπλοκότητάς της, η εκάστοτε Απογραφή χαρακτηρίζεται διαχρονικά ως «*η μεγαλύτερη επιχείρηση που διεξάγει το Κράτος σε περίοδο ειρήνης*».

Η Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών έχει σκοπό τη συγκέντρωση πρόσφατων και έγκυρων στοιχείων για τα δημογραφικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού και τις συνθήκες στέγασής του, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες στατιστικής πληροφόρησης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για τη χάραξη της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής πολιτικής του Κράτους και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Χώρας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Διεθνείς Οργανισμούς (π.χ. Ηνωμένα Έθνη, ΟΟΣΑ).

Η Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2021 διενεργήθηκε βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 763/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις Απογραφές Πληθυσμού και Στέγασης και του Νόμου 4772/2021 (ΦΕΚ 17/ Α' / 5-2-2021) από την Ελληνική Στατιστική Αρχή από τον Οκτώβριο 2021 έως τον Δεκέμβριο 2021, με ημερομηνία αναφοράς των στοιχείων την 22α Οκτωβρίου 2021. Προπαρασκευαστικό στάδιο της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών αποτέλεσε η Απογραφή Κτιρίων, τα στοιχεία για την οποία συλλέχθηκαν από Ιούλιο 2021 έως Σεπτέμβριο 2021, με ημερομηνία αναφοράς την 30η Ιουνίου 2021.

Β. Κατηγορία «Οικονομία και Δείκτες»

- Κατά Κεφαλή ΑΕΠ⁵²
- Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο⁵³
- Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί - Απασχόληση⁵⁴
- Περιφερειακοί Λογαριασμοί - Απασχόληση⁵⁵
- Περιφερειακοί Λογαριασμοί Νοικοκυριών⁵⁶
- Δείκτες Απασχόλησης (Απασχολούμενων Ατόμων, Ωρών Εργασίας, Μισθών και Ημερομισθίων)⁵⁷.

⁵² <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL57/->.

⁵³ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL12/->.

⁵⁴ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL21/->.

⁵⁵ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL54/->.

⁵⁶ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL60/->.

⁵⁷ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT03/->.

Γ. Κατηγορία «Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες»

- Ειδική Έρευνα για την Απασχόληση των Ατόμων με Προβλήματα Υγείας⁵⁸
- Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας - Πρόνοιας⁵⁹
- Ετήσιες χρονοσειρές Έρευνας Εργατικού Δυναμικού⁶⁰
- Ad hoc Έρευνα για το συνδυασμό οικογενειακής ζωής και εργασίας⁶¹
- Ειδική Έρευνα για τη Θέση στην Αγορά Εργασίας των Μεταναστών και των Άμεσων Απογόνων τους⁶²
- Εισόδημα και Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC)⁶³
- Πτωχεύσεις Επιχειρήσεων⁶⁴
- Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση⁶⁵.

Το προφίλ της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού

Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού διενεργείται από το 1981. Μέχρι το 1997 τα αποτελέσματα εξαγονταν σε ετήσια βάση, με περίοδο αναφοράς το Β' τρίμηνο του έτους, ενώ από το 1998 και εξής η έρευνα είναι συνεχής και παράγει τριμηνιαία αποτελέσματα. Βασικός σκοπός της είναι η κατανομή του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15 ετών και άνω) σε τρεις πλήρως διακριτές ομάδες: απασχολούμενοι, άνεργοι και άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, συλλέγει πρόσθετες πληροφορίες που αφορούν δημογραφικά χαρακτηριστικά, κύρια εργασία, ύπαρξη και χαρακτηριστικά δευτέρας εργασίας, ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό επίπεδο, συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, προηγούμενη εργασιακή εμπειρία και την αναζήτηση εργασίας.

Ως άνεργοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 - 74 ετών που δεν χαρακτηρίστηκαν ως απασχολούμενοι (σύμφωνα με τον προηγούμενο ορισμό), ήταν άμεσα διαθέσιμοι για εργασία και είτε αναζητούσαν ενεργά εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες είτε είχαν βρει μια εργασία που θα αναλάμβαναν μέσα στους επόμενους τρεις μήνες. Διακρίνονται από τα άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού: άτομα που δεν χαρακτηρίζονται απασχολούμενοι ή άνεργοι σύμφωνα με τους ορισμούς της απασχόλησης και της ανεργίας (δηλαδή, άτομα ηλικίας κάτω των 15 ετών, άτομα άνω των 74 ετών ή άτομα ηλικίας 15-74 ετών τα οποία δεν ήταν ούτε απασχολούμενοι ούτε άνεργοι κατά τη διάρκεια της εβδομάδας αναφοράς).

Περισσότερες πληροφορίες για την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, καθώς και πίνακες με αποτελέσματα, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ στον σύνδεσμο: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO01/>.

⁵⁸ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO24/>.

⁵⁹ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SHE27/>.

⁶⁰ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO03/>.

⁶¹ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO31/>.

⁶² <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO34/>.

⁶³ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA10/>.

⁶⁴ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJU21/>.

⁶⁵ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SED41/>.

Το προφίλ της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός Κοινοτικού Στατιστικού Προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το έτος 2003, το Ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Βασικός στόχος της Έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημα τους (η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος).

Η Έρευνα διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου (ΕΕ) 2019/1700 για τις Κοινωνικές Στατιστικές. Αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η Έρευνα διενεργείται σε όλα τα Κράτη Μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.

Η Έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Εξαιρούνται από την Έρευνα:

- οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. (συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους)
- τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

Η γραμμή φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ, διαφοροποιούμενη από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

- Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:
- το εισόδημα από εργασία
- το εισόδημα από περιουσία
- οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις
- οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά
- το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

Περισσότερες πληροφορίες για την Έρευνα, καθώς και πίνακες με αποτελέσματα, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ στον σύνδεσμο: [Στατιστικές - ELSTAT \(statistics.gr\)](http://statistics.gr).

Το δείγμα της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών

Η Έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό με μερικώς επικαλυπτόμενο δείγμα (rotational integrated design), που επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική ανάλυση. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.

Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υποδείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων, ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.

Η Έρευνα βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς. Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:

i. Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα

ii. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους:

- ≥ 30.000 κατοίκους
- 5.000 - 29.999 κατοίκους
- - 4.999 κατοίκους
- 0 - 999 κατοίκους.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφάνειας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από τον σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφάνειας.

Η Έρευνα σχεδιάστηκε αρχικά το 2003 για αξιόπιστα αποτελέσματα σε επίπεδο Χώρας. Ο αρχικός σχεδιασμός τροποποιήθηκε σταδιακά από το έτος 2015 προκειμένου να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και οι εθνικές ανάγκες. Το έτος 2019, ο τρόπος υπολογισμού του δείγματος βασίστηκε στα αποτελέσματα του Έργου «Μελέτη του υφιστάμενου δειγματοληπτικού σχεδιασμού της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) με σκοπό την αύξηση/προσαρμογή του δείγματος σε επίπεδο Περιφέρειας (NUTSII)» για τη βελτίωση των δεικτών και σε επίπεδο Περιφέρειας.

2. Οι βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΥΕΚΑ) - στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ως Φορέας του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ) - έχει αναπτύξει και λειτουργεί μία σειρά τυπικών βάσεων δεδομένων⁶⁶, συμμετέχοντας με τους εποπτευόμενους φορείς του στη διαδικασία πιστοποίησης των παραγόμενων στατιστικών του⁶⁷ σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και τις διαδικασίες που θέτει η ΕΛΣΤΑΤ. Από τα προαπαιτούμενα για την έναρξη της πιστοποίησης είναι και ο ορισμός του στατιστικού επικεφαλής του ΥΕΚΑ⁶⁸ και ο καθορισμός πίνακα με τις υπό πιστοποίηση στατιστικές του, οι οποίες θα αξιολογηθούν για πιστοποίηση, σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ, δεδομένου ότι πληρούν τις προδιαγραφές που τις κατατάσσουν στην κατηγορία των επίσημων στατιστικών. Ακολουθούν η κατάρτιση και δημοσίευση Ετήσιου Στατιστικού Προγράμματος Εργασιών επόμενου έτους και Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης του Στατιστικού Προγράμματος προηγούμενου έτους, η ανάπτυξη και δημοσίευση πολιτικής ποιότητας και πολιτικής στατιστικού απορρήτου, η κατάρτιση εκθέσεων ποιότητας κ.ά.

⁶⁶ Επισημαίνεται, ενδεικτικά, ότι το ΥΕΚΑ περιλαμβάνεται στον κατάλογο των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ. που έχουν την αρμοδιότητα ή την υποχρέωση συλλογής στατιστικών στοιχείων σε σχέση με τα ακόλουθα πεδία:

- Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας - Ετήσια Έκθεση ([Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας \(iead.gr\)](http://iead.gr))
- Στοιχεία εγγεγραμμένων ανέργων σε μηνιαία βάση - Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α)
- Στοιχεία εγγεγραμμένων ανέργων σε εξαμηνιαία βάση - Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α).

⁶⁷ Ως πιστοποίηση των στατιστικών νοείται η έγκριση που παρέχεται από την ΕΛΣΤΑΤ για τη χρήση των παραγόμενων στατιστικών του Υπουργείου, ενός από τους φορείς του ΕΛΣΣ, ως επίσημες στατιστικές. Επίσημες στατιστικές του ΕΛΣΣ είναι οι στατιστικές που αναπτύσσονται, παράγονται και διαχέονται από την ΕΛΣΤΑΤ και τους λοιπούς φορείς του ΕΛΣΣ, εφόσον έχουν πιστοποιηθεί από την ΕΛΣΤΑΤ και:

- εξυπηρετούν τις ανάγκες σε στατιστική πληροφόρηση των υπεύθυνων χάραξης και διαμόρφωσης κυβερνητικών πολιτικών, των υπεύθυνων σχεδιασμού κοινωνικοοικονομικών προγραμμάτων ή άλλων χρηστών, συμπεριλαμβανομένων του ευρύτερου κοινού, της ερευνητικής κοινότητας και των ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών των οποίων η Ελλάδα είναι μέλος και
- παρέχονται με μια τακτική ροή πληροφοριών στους λήπτες αποφάσεων και σε άλλους χρήστες.

Στατιστικές εργασίες που διενεργούνται και διαβιβάζονται στην ΕΛΣΤΑΤ στο πλαίσιο υποχρεώσεων των φορέων ή άλλες στατιστικές εργασίες που διενεργούνται κατά περίπτωση και εξυπηρετούν εσωτερικές διοικητικές διαδικασίες δεν συμπεριλαμβάνονται στις επίσημες στατιστικές.

⁶⁸ Με την υπ' αρ. πρωτ. 32153/Δ1.11295/17-7-2018 (ΑΔΑ: 6ΡΣ0465Θ1Ω-ΦΧΜ) Απόφαση συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας για τη Διαδικασία Πιστοποίησης των Στατιστικών του ΥΕΚΑ, ορίζοντας τον στατιστικό επικεφαλής, τα μέλη της και το αντικείμενο εργασίας της.

Οι υπό πιστοποίηση στατιστικές του ΥΕΚΑ είναι⁶⁹:

1. Στατιστικές για τις πολιτικές της αγοράς εργασίας (LMP)
2. Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ): Στατιστικά στοιχεία από την καταγραφή εργατικών ατυχημάτων ασφαλισμένων εργαζομένων
3. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ): Στοιχεία εγγεγραμμένων ανέργων σε μηνιαία βάση
4. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ): Έκθεση με στοιχεία εγγεγραμμένων ανέργων σε εξαμηνιαία βάση
5. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ): Σύνταξη συνοπτικής έκθεσης των εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ και των στατιστικών στοιχείων της εγγεγραμμένης ανεργίας
6. Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ): Στατιστικά στοιχεία απασχόλησης ασφαλισμένων
7. Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας: Στοιχεία για τα χαρακτηριστικά των ανέργων, σύμφωνα με τα δεδομένα της εγγεγραμμένης ανεργίας του ΟΑΕΔ
8. Έρευνες στο πλαίσιο του Μηχανισμού Μέτρησης Ικανοποίησης του Κοινού του ΟΑΕΔ (Στατιστικές Αναφορές/Πορίσματα και Δείκτες)
9. Στοιχεία ροών μισθωτής απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα από το Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ
10. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας: Ετήσια Έκθεση
11. Ενιαίο σύστημα ελέγχου και πληρωμών συντάξεων ΗΛΙΟΣ: Μηνιαία απεικόνιση συνταξιοδοτικών παροχών.

Παράλληλα, το ΥΕΚΑ έχει αναπτύξει και μία σειρά άλλων βάσεων κοινωνικοοικονομικών δεδομένων που δεν συμπεριλαμβάνονται στις επίσημες στατιστικές του ΕΛΣΣ. Η επισκόπηση όλων των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων του ΥΕΚΑ εντοπίζει τις ακόλουθες βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων σε πεδία υψηλού ενδιαφέροντος για τον τομέα της ΚΑΛΟ:

- η βάση δεδομένων του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
- οι βάσεις δεδομένων του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής

⁶⁹ <https://ypergasias.gov.gr/ypourgeio/statistik-es-ergasies/>.

- το Μητρώο Ανέργων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης
- το Μητρώο Τακτικής Επιδότησης Ανεργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης
- τα Μητρώα Έκτακτης Επιδότησης Ανεργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης
- τα Μητρώα του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

A. Η βάση δεδομένων του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Ο Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (εφεξής Μηχανισμός) θεσμοθετήθηκε το 2016 με το άρθρο 85 του Ν. 4368/2016⁷⁰ με σκοπό να συγκεντρώνει,

⁷⁰ Η διάταξη προβλέπει:

«1. Συστήνεται Μηχανισμός Διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας, από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τη σύμπραξη του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ).

Η διάγνωση αναγκών της αγοράς εργασίας συνίσταται στον προσδιορισμό της προσφοράς και ζήτησης της εργασίας σε επαγγέλματα και σε δεξιότητες, ικανότητες, γνώσεις, σε εθνικό, περιφερειακό και κλαδικό επίπεδο, ως έχουν και όπως τείνουν να εξελιχθούν στο μέλλον και στον εντοπισμό των ενδεχόμενων αναντιστοιχιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Σκοπός του Μηχανισμού είναι η παροχή αξιόπιστων δεδομένων, κατά το σχεδιασμό των πολιτικών απασχόλησης, καταπολέμησης της ανεργίας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκπαίδευσης και εν γένει των πολιτικών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

2. Για την αποτελεσματική λειτουργία του Μηχανισμού συστήνονται:

α) Επιτροπή Συντονισμού που είναι υπεύθυνη για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την ανάπτυξη του μηχανισμού, το συντονισμό των δράσεων των φορέων που συγκεντρώνουν, διαχειρίζονται και αναλύουν τα πρωτογενή και δευτερογενή δεδομένα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του μηχανισμού. Η Επιτροπή Συντονισμού συγκροτείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως συντονιστή για την ανάπτυξη και λειτουργία του Μηχανισμού, του ΕΙΕΑΔ, επιστημονικά υπεύθυνου φορέα για το Μηχανισμό, του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ), της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος, του ΟΑΕΔ και των κοινωνικών εταιρών που υπογράφουν τη Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ).

β) Επιχειρησιακό Δίκτυο Φορέων και Οργανισμών, που αναλαμβάνουν την υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για τη συγκέντρωση των δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, οι οποίες συνάδουν με τους σκοπούς τους, και το οποίο αποτελείται ιδίως από τους εξής:

- αα) το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,*
- ββ) το ΕΙΕΑΔ,*
- γγ) φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, ιδίως το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,*
- δδ) την Ελληνική Στατιστική Αρχή,*
- εε) τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ),*

επεξεργάζεται και οπτικοποιεί στατιστικά δεδομένα και αναλύσεις για την εξέλιξη των επαγγελματιών και των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας καθώς και για την προσφορά και ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Λειτουργήσει μέχρι το 2021 από το ΝΠΙΔ «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού»⁷¹, που μεταφέρθηκε πλέον ως μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΕΚΑ, και τα αποτελέσματα των σχετικών επεξεργασιών δημοσιεύθηκαν σε αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις⁷².

σστ) φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδίως όλες οι Περιφέρειες της χώρας, οι οποίες αλληλεπιδρούν με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται για τη λειτουργία του Μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας,

ζζ) τους Κοινωνικούς Εταίρους που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ),

ηη) φορείς των οποίων οι δραστηριότητες δύνανται να συμβάλουν στη λειτουργία του Μηχανισμού, ιδίως, επιμελήτρια, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια.

Το επιχειρησιακό δίκτυο συντονίζεται από το ΕΙΕΑΔ.

3. Οι φορείς που συμμετέχουν στο Δίκτυο υποχρεούνται να αποστέλλουν προς το ΕΙΕΑΔ, στοιχεία (εισροές) που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του Μηχανισμού σε τακτά χρονικά διαστήματα βάσει συμφωνημένης μεθοδολογίας. Τα στοιχεία ενδεικτικά αφορούν το δυναμισμό κλάδων και επαγγελματιών, κενές θέσεις εργασίας, θέσεις εργασίας που καλύπτονται με δυσκολία, αναντιστοιχία δεξιοτήτων σε οριζόντιες ή επαγγελματικές δεξιότητες.

Η συλλογή, επεξεργασία και αποστολή των στοιχείων μπορεί να πραγματοποιείται στη βάση προγραμματικών συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ των παραπάνω φορέων του Δικτύου με το ΕΙΕΑΔ, οι οποίες προσδιορίζουν το είδος των στοιχείων, τη μεθοδολογία συγκέντρωσης και επεξεργασίας, το χρονοδιάγραμμα και τον τρόπο παράδοσής τους.

4. Το ΕΙΕΑΔ, κατόπιν ανάλυσης και επεξεργασίας των πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων (εισροές), είναι υπεύθυνο για τη σύνθεση και παραγωγή αποτελεσμάτων του Μηχανισμού Διάγνωσης για τον προσδιορισμό των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και επαγγέλματα, σε κλαδικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο και την έκδοση ετήσιας Έκθεσης.

5. Η Ετήσια Έκθεση του ΕΙΕΑΔ, υποβάλλεται από την Επιτροπή Συντονισμού δια του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στην Εθνική Επιτροπή για την Απασχόληση [άρθρο 1 του ν. 3144/ 2003 (Α' 11)] με στόχο τη διαμόρφωση της ευρύτερης στρατηγικής για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στη χώρα και ιδίως το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης.

6. Αναπόσπαστο τμήμα του Μηχανισμού διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας αποτελεί το Πληροφοριακό Σύστημα, που συνδέει τα μέλη του Δικτύου, επεξεργάζεται τα στοιχεία που αποτελούν εισροές του μηχανισμού και υποστηρίζει τις εκροές του.

Την ευθύνη της εποπτείας και διαχείρισης του Πληροφοριακού Συστήματος έχει το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ).

7. Η προκαλούμενη δαπάνη θα καλυφθεί από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

⁷¹ [Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας \(eiead.gr\)](http://eiead.gr).

⁷² Η τελευταία Έκθεση δημοσιεύθηκε το 2020 ([Ετήσια Έκθεση 2020 – Εισαγωγικό – Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας \(eiead.gr\)](http://eiead.gr)).

Το υπόδειγμα των Ετήσιων Εκθέσεων του Μηχανισμού

Η Ετήσια Έκθεση 2020 του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας δημοσιεύεται με μια συμπυκνωμένη και εύχρηστη μορφή, αξιοποιώντας προηγμένο λογισμικό απεικόνισης. Καταγράφει και αναλύει τις εξελίξεις στην απασχόληση και την ανεργία το 2019 και τα προηγούμενα έτη, τη ζήτηση θέσεων εργασίας ανά επάγγελμα, κλάδο και επίπεδο δεξιοτήτων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Αποτελείται από 59 διαδραστικούς πίνακες που επιτρέπουν στον/στην χρήστη να εξειδικεύει τη διαθέσιμη πληροφορία ανάλογα με τα δημογραφικά, χρονικά, χωρικά κ.λπ. κριτήρια που τον/την ενδιαφέρουν. Δίνεται επίσης η δυνατότητα άντλησης ακόμα πιο αναλυτικής πληροφορίας μέσω της επιλογής “Learn more”.

Η πρώτη ενότητα της Έκθεσης αφορά στην εξέλιξη των βασικών μεγεθών της αγοράς εργασίας, ενώ η δεύτερη στην ανάλυση των τάσεων της αγοράς εργασίας και συγκεκριμένα του δυναμισμού των επαγγελματιών και των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Τα δεδομένα της Έκθεσης προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ, το μητρώο εγγεγραμμένης ανεργίας του ΟΑΕΔ και το ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προσόντων και επαγγελματιών ESCO.

B. Οι βάσεις δεδομένων του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής

Το ΥΕΚΑ έχει αναπτύξει για τις ανάγκες παρακολούθησης του *Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Κοινωνική Ένταξη 2014-2020*⁷³ και της *Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας 2021-2027*⁷⁴ τον *Εθνικό Μηχανισμό Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής* (εφεξής Εθνικός Μηχανισμός), που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4445/2016 «*Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016*», ως ένας «*ενιαίος οργανικός σχηματισμός, ο οποίος έχει ως αντικείμενο το σχεδιασμό, την ενημέρωση, το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση οριζόντιων συνεκτικών πολυτομεακών πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής και*

⁷³ Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη εκπονήθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 από την Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας με τη συνδρομή της Ομάδας Εργασίας για την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων.

⁷⁴ Η Εθνική Στρατηγική συντάχθηκε τον Ιούλιο του 2022 από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (<https://ypergasias.gov.gr/koinoniki-allilengyi/ethniki-stratigiki-gia-tin-koinoniki-entaxi-kai-meiosi-tis-ftocheias/>).

δρα συνεκτικώς μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των λοιπών Υπουργείων, που ασκούν κοινωνική πολιτική, χωρίς να μεταβάλλει τις αρμοδιότητές τους ως προς την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της πολιτικής αυτής». Οι σκοποί του Εθνικού Μηχανισμού περιλαμβάνουν:

- διαπιστώνει τις κοινωνικές ανάγκες των πολιτών
- συντονίζει τη χάραξη πολιτικών κοινωνικής ένταξης και συνοχής
- παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή τους
- προσδιορίζει τις προτεραιότητες της κοινωνικής αλληλεγγύης με βάση τις εκάστοτε έκτακτες ανάγκες
- συμβάλλει στην ενίσχυση της πληροφόρησης, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- τεκμηριώνει και εξειδικεύει πολιτικές και δράσεις, με γνώμονα τα σωρευτικά χαρακτηριστικά των ατόμων, που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, ακραίας φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού
- σχεδιάζει, εποπτεύει και αξιολογεί το θεσμικό πλαίσιο της πλήρους εθνικής εφαρμογής του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης.

Η αρχιτεκτονική του Εθνικού Μηχανισμού δομείται σε δύο επίπεδα, το κυβερνητικό και το αυτοδιοικητικό⁷⁵.

Ο Εθνικός Μηχανισμός σε κυβερνητικό επίπεδο αποτελείται από:⁷⁶

- την Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής και την Διεύθυνση Καταπολέμησης της Φτώχειας της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας του ΥΕΚΑ, οι οποίες αποτελούν τον κεντρικό πυρήνα του Εθνικού Μηχανισμού⁷⁷
- το *Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης*, το *Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού* και την ΔΥΠΑ
- τα Υπουργεία, στα οποία έχουν ανατεθεί συγκεκριμένες αρμοδιότητες άσκησης κοινωνικής πολιτικής, με τα αντίστοιχα Σημεία Επαφής, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 9 του Ν. 4445/2016
- την Εθνική Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΕΚΠ)⁷⁸.

⁷⁵ Βλ. σχετικά την παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4445/2016.

⁷⁶ Βλ. σχετικά την παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 4445/2016.

⁷⁷ Βλ. σχετικά το άρθρο 6 του Ν. 4445/2016.

⁷⁸ Βλ. σχετικά το άρθρο 12 του Ν. 4445/2016, που προβλέπει ότι:

«Έργο της Ε.Ε.Κ.Π. είναι: α. η προώθηση του Κοινωνικού Διαλόγου για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, β. η προετοιμασία των προτάσεων πολιτικής, ο καθορισμός των προτεραιοτήτων και η αξιολόγηση δράσεων στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού, γ. η διαβούλευση επί των εκθέσεων των περιφερειακών και δημοτικών επιτροπών διαβούλευσης ως προς τις πολιτικές για την καταπολέμηση της φτώχειας, δ. η διοργάνωση, ανά διετία, εκδήλωσης υπό τον τίτλο «Ημέρα Διαλόγου για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού», ε. η γνωμοδότηση επί της εξέλιξης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη».

Ο Εθνικός Μηχανισμός αυτοδιοικητικού επιπέδου αποτελείται από:

- τις Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών
- τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Κοινωνικής Ένταξης⁷⁹
- τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων
- τα Κέντρα Κοινότητας
- την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης⁸⁰
- την Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης⁸¹.

Οι πηγές του Εθνικού Μηχανισμού αντλούνται από την Βάση Δεδομένων του *Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος* (Ε.Γ.Π.Σ.)⁸², το οποίο αποτελείται από τρία υποσυστήματα⁸³:

- το υποσύστημα δεδομένων, στο οποίο καταχωρίζονται δεδομένα και στατιστικά στοιχεία για τα επίπεδα φτώχειας και τον κοινωνικό αποκλεισμό ομάδων του πληθυσμού
- το γεωπληροφοριακό υποσύστημα, το οποίο αξιοποιεί κάθε πληροφορία, συμβάλλει στην πολυεπίπεδη χωρική επεξεργασία των δεδομένων φτώχειας και στέρησης, με τη χρήση εξελιγμένων μεθόδων και επιτρέπει την αναπαράσταση των δεδομένων, μέσω διαδραστικών χαρτών
- το υποσύστημα υποστήριξης αποφάσεων, το οποίο υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων διαμόρφωσης ολοκληρωμένων πολιτικών ένταξης, αξιοποιώντας δεδομένα από τα δύο παραπάνω υποσυστήματα.

Το υποσύστημα δεδομένων του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος περιλαμβάνει στην κεντρική βάση δεδομένων τα ακόλουθα ενιαία Μητρώα⁸⁴:

α) Το Εθνικό Μητρώο Ωφελούμενων, στο οποίο καταχωρίζονται αποκλειστικά στοιχεία ταυτοποίησης των δικαιούχων κοινωνικών επιδομάτων μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, ήτοι Α.Μ.Κ.Α., Α.Φ.Μ., επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, φύλο, ημερομηνία γέννησης, δημογραφικά στοιχεία, είδος και ποσό προνοιακής παροχής.

β) Το Μητρώο Φορέων άσκησης προνοιακής πολιτικής⁸⁵, στο οποίο καταχωρίζονται αποκλειστικά στοιχεία δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, και ειδικότερα πληροφορίες για τη σύσταση, οργάνωση και

⁷⁹ Βλ. σχετικά το άρθρο 14 του Ν. 4445/2016.

⁸⁰ Βλ. σχετικά το άρθρο 178 του Ν. 3852/2010.

⁸¹ Βλ. σχετικά το άρθρο 76 του Ν. 3852/2010.

⁸² Βλ. σχετικά το άρθρο 19 του Ν. Ν. 4445/2016.

⁸³ Βλ. σχετικά την παρ. 4 του άρθρου 19 του Ν. 4445/2016.

⁸⁴ Βλ. σχετικά την παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 4445/2016.

⁸⁵ Όπως προβλέφθηκε στο άρθρο 7 του Ν. 4455/2017.

λειτουργία τους, αναλυτικά στοιχεία εργαζομένων και οικονομικά τους στοιχεία κάθε μορφής, όπως πόροι χρηματοδότησης, ισολογισμός, απολογισμός.

γ) Το Μητρώο Κοινωνικών Προγραμμάτων, στο οποίο καταχωρίζονται αποκλειστικά δράσεις και πολιτικές προνοιακού χαρακτήρα, οι οποίες υλοποιούνται από οποιονδήποτε φορέα και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

Το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα διασυνδέεται, παράλληλα, με μια σειρά από βάσεις δεδομένων και μητρώα του πεδίου της κοινωνικής προστασίας, ενώ πλήρη πρόσβαση σε αυτό έχει και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων⁸⁶. Μέσω του Ε.Γ.Π.Σ., ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής του ΥΕΚΑ συλλέγει και επεξεργάζεται δεδομένα, πληροφορίες και συγκεντρωτικά στοιχεία στατιστικής φύσεως, με απώτερο στόχο τον έλεγχο των κοινωνικών και προνοιακών διαφορών, τη χρηστή, αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση των κοινωνικών πόρων και την μεγιστοποίηση της κάλυψης των αναγκών των ευάλωτων ομάδων⁸⁷.

Γ. Το Μητρώο Ανέργων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)⁸⁸ λειτουργεί το Μητρώο Ανέργων, στο οποίο μπορεί να εγγραφεί⁸⁹ οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο, ηλικίας 15 - 74 ετών, που πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

- δεν ασκεί ελευθέριο ή άλλο επάγγελμα
- είναι ικανό για εργασία και παράλληλα διαθέσιμο στην αγορά εργασίας
- αναζητά ενεργά απασχόληση.

Δ. Το Μητρώο Τακτικής Επιδότησης Ανεργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

Η ΔΥΠΑ λειτουργεί το Μητρώο Τακτικής Επιδότησης Ανεργίας, καταγράφοντας τα πρόσωπα⁹⁰ που λαμβάνουν τη σχετική παροχή. Η παροχή χορηγείται σε

⁸⁶ Βλ. σχετικά την παρ. 5 του άρθρου 19 του Ν. 4445/2016.

⁸⁷ Βλ. σχετικά την παρ. 1 του άρθρου 19 του Ν. 4445/2016.

⁸⁸

⁸⁹ Υπάρχει η δυνατότητα επιλογής της Υπηρεσίας (ΚΠΑ2), στην οποία οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλουν την αίτησή τους. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, αυτή μπορεί να είναι η Υπηρεσία είτε του τόπου κατοικίας τους είτε της τελευταίας απασχόλησης (εφόσον προέρχονται από λήξη εργασιακής σχέσης). Για το λόγο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα καταχώρισης διεύθυνσης κατοικίας και τελευταίας εργασίας.

⁹⁰ Η Τακτική Επιδότηση Ανεργίας χορηγείται στους αιτούντες, εφόσον:

- καταγγέλθηκε ή έληξε η ατομική σύμβαση εργασίας τους (δεν χορηγείται σε όσους αποχώρησαν οικειοθελώς από την εργασία τους)

ασφαλισμένους, ικανούς και διαθέσιμους για εργασία, με εξαρτημένη σχέση εργασίας που είτε έληξε είτε καταγγέλθηκε από τον εργοδότη, κατά τη διάρκεια της οποίας κατέβαλαν εισφορές υπέρ του κλάδου ανεργίας της ΔΥΠΑ. Η χρονική διάρκεια της επιδότησης κυμαίνεται από πέντε έως δώδεκα μήνες ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησαν οι δικαιούχοι σε συγκεκριμένα (κρίσιμα) χρονικά διαστήματα πριν από τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής τους σχέσης και τον αριθμό ημερησίων επιδομάτων που έλαβαν κατά την τελευταία τετραετία. Εάν κατά τη διάρκεια της επιδότησης οι δικαιούχοι χάσουν την ιδιότητα του ανέργου (π.χ. λόγω πρόσληψης, ασθένειας, στράτευσης κ.ο.κ.), η επιδότηση σταματά προσωρινά (αναστέλλεται), ενώ είναι δυνατόν να συνεχισθεί και πάλι υπό προϋποθέσεις.

Ε. Τα Μητρώα Έκτακτης Επιδότησης Ανεργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

Η ΔΥΠΑ λειτουργεί Μητρώα Έκτακτης Επιδότησης Ανεργίας, καταγράφοντας τα πρόσωπα που λαμβάνουν τις σχετικές παροχές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Οι βάσεις δεδομένων των ειδικών επιδομάτων ενίσχυσης ανέργων

ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Ειδικό Βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στα μητρώα των ανέργων	Άνεργοι επί 3 μήνες
Ειδικό Βοήθημα Αποφυλακισμένων	Άνεργοι που έχουν εκτίσει ποινή στερητική της ελευθερίας
Ειδικό Βοήθημα μετά τη λήξη της τακτικής επιδότησης ανεργίας	Άνεργοι για ένα μήνα μετά την λήξη της τακτικής επιδότησης ανεργίας
Ειδικό βοήθημα λόγω διακοπής λειτουργίας της εργοδότης επιχείρησης	Άνεργοι
Επίδομα μακροχρονίως ανέργου	Μακροχρόνια άνεργοι 20-65 ετών

-
- έχουν την ιδιότητα του ανέργου κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για επιδότηση (δεν απασχολούνται σε άλλον εργοδότη, δεν αυτοαπασχολούνται, είναι ικανοί και διαθέσιμοι στην αγορά εργασίας)
 - έχουν πραγματοποιήσει σε συγκεκριμένα (κρίσιμα) χρονικά διαστήματα συγκεκριμένο αριθμό ημερών εργασίας, για τις οποίες καταβάλλονταν εισφορές υπέρ του κλάδου ανεργίας της ΔΥΠΑ.

ΣΤ. Τα Μητρώα του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)⁹¹ λειτουργεί Θεματικά Μητρώα των προσώπων που εντάσσονται στα πλέον αντιπροσωπευτικά προγράμματα εισοδηματικής ενίσχυσης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού ύστερα από έλεγχο εισοδηματικών και περιουσιακών πηγών:

α) το Πρόγραμμα **Γενικού Ελαχίστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ)**, που εξασφαλίζει πόρους σε άτομα και νοικοκυριά που βρίσκονται σε κατάσταση ακραίας φτώχειας (πρόκειται για το Πρόγραμμα «*Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης*», το οποίο τέθηκε σε πανελλαδική εφαρμογή τον Φεβρουάριο του 2017⁹² και μετονομάστηκε σε «*Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα*» με την παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 4659/2020

β) το Πρόγραμμα «*Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων*» (ΕΚΑΑΥ)⁹³

γ) το Πρόγραμμα «*Επίδομα Στέγασης*»⁹⁴

δ) το Πρόγραμμα «*Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων*».

⁹¹ Ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. είναι ΝΠΔΔ με έδρα την Αθήνα που λειτουργεί ως καθολικός διάδοχος του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων, εξακολουθώντας να ασκεί αρμοδιότητες στους λειτουργικούς τομείς των [οικογενειακών επιδομάτων](#), των [ανασφάλιστων υπερηλίκων](#) και του [Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας](#), στις οποίες, σταδιακά, προστίθενται αρμοδιότητες που αφορούν την απονομή όλων των προνοιακών επιδομάτων, οικονομικών ενισχύσεων και κοινωνικών υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, άτομα και νοικοκυριά με ανεπαρκείς εισοδηματικούς και περιουσιακούς πόρους.

⁹² Η διαδικασία κατοχύρωσης της πανελλαδικής εφαρμογής απέδειξε πανηγυρικά τα σημαντικά θεσμικά ελλείμματα της κεντρικής διοίκησης, καθώς χρειάστηκε να υιοθετηθούν σε μία περίοδο επτά μηνών τρεις νομοθετικές ρυθμίσεις και μία κοινή υπουργική απόφαση. Βλ. σχετικά το άρθρο 235 του Ν. 4389/2016 «*Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις*», το άρθρο 22 του Ν. 4445/2016 «*Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 και άλλες διατάξεις*», το άρθρο 55 του Ν. 4449/2017 «*Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις*» και την υπ. αρ. Δ.5οικ.2961-10/24.01.2017 Κοινή Υπουργική Απόφαση «*Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης*».

⁹³ Το ΕΚΑΑΥ χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται μέσω του Κέντρου Κοινότητας του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου. Ανέρχεται σε 360 ευρώ μηνιαίως και καλύπτει άτομα που έχουν συμπληρώσει το 67^ο έτος και δεν λαμβάνουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή στην Ελλάδα, μεγαλύτερη των 360 ευρώ. Εάν η σύνταξη αυτή ή η παροχή από δημόσιο φορέα είναι μικρότερη από το επίδομα των 360 ευρώ, καταβάλλεται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής.

⁹⁴ Το Επίδομα Στέγασης χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ ως μία προνοιακή παροχή επιδότησης ενοικίου για τα νοικοκυριά που μισθώνουν την κύρια κατοικία τους. Ανέρχεται σε 70 ευρώ μηνιαίως, προσαυξημένο κατά 35 ευρώ για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού, με ανώτατο όριο τα 210 ευρώ μηνιαίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Οι βάσεις δεδομένων των προγραμμάτων εισοδηματικής ενίσχυσης ευπαθών ομάδων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ
Επιδοματικές παροχές ελαχίστου εισοδήματος	Έλεγχος περιουσιακών και εισοδηματικών πηγών
Επιδοματικές παροχές ανασφάλιστων ηλικιωμένων	Έλεγχος περιουσιακών και εισοδηματικών πηγών
Συμπληρωματικές επιδοματικές στεγαστικές παροχές	Έλεγχος περιουσιακών και εισοδηματικών πηγών

Παράλληλα, ο ΟΠΕΚΑ λειτουργεί Θεματικά Μητρώα των δικαιούχων παροχών σε κάποιο Πρόγραμμα προνοιακής επιδότησης αναπήρων του ΥΕΚΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Οι βάσεις δεδομένων των Προγραμμάτων προνοιακής επιδότησης αναπήρων

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
1	Επίδομα Τυφλών (10 διαφορετικές παροχές)	Τυφλοί
2	Επίδομα Κωφάλαων (4 διαφορετικές παροχές)	Κωφάλαοι
3	Επίδομα τετραπληγικών, παραπληγικών και ακρωτηριασμένων (2 διαφορετικές παροχές)	Ανασφάλιστοι Τετραπληγικοί, παραπληγικοί και ακρωτηριασμένοι
4	Επίδομα Βαριάς Νοητικής Στέρξης	Άτομα με βαριά νοητική στέρξη
5	Επίδομα πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία	Πάσχοντες από Μεσογειακή Αναιμία
6	Επίδομα πασχόντων από Αιμορροφιλία	Πάσχοντες από Αιμορροφιλία
7	Επίδομα πασχόντων από AIDS	Πάσχοντες από AIDS
8	Επίδομα πασχόντων από εγκεφαλική παράλυση (2 διαφορετικές παροχές)	Πάσχοντες από εγκεφαλική παράλυση
9	Επίδομα ατόμων με βαριές αναπηρίες άνω του 67%	Πάσχοντες από βαριές αναπηρίες
10	Επίδομα κίνησης	Ανάπηροι με πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή ακρωτηριασμό και των δύο ποδιών
11	Επίδομα ασθενών και αποθεραπευθέντων Χανσενικών (5 διαφορετικές παροχές)	Χανσενικοί ασθενείς / αποθεραπευθέντες / μέλη της οικογένειάς τους
12	Διατροφικό Επίδομα Νεφροπαθών (2 διαφορετικές παροχές)	Νεφροπαθείς

3. Οι βάσεις δεδομένων των Περιφερειών

Οι Ελληνικές Περιφέρειες (ΟΤΑ Β' Βαθμού) έχουν αναπτύξει στο πλαίσιο υλοποίησης των Περιφερειακών Στρατηγικών Κοινωνικής Ένταξης 2014-2020⁹⁵ βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων με πληροφορίες για το προφίλ των προσώπων και των οργανισμών που επωφελούνται ή παρέχουν υπηρεσίες στο επίπεδο της οικείας Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια Αττικής έχει προχωρήσει, για παράδειγμα, στη σύσταση του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης⁹⁶ που λειτουργεί ως βασικός μηχανισμός υποστήριξης της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης Αττικής⁹⁷.

Το προφίλ του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Αττικής

Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου αποσκοπεί:

- ❑ στην αποτελεσματική παρακολούθηση και το συντονισμό των στόχων, οι οποίοι εξειδικεύονται στο πλαίσιο της ΠΕ.Σ.Κ.Ε.
- ❑ στην ανάδειξη τοπικών αναγκών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης,
- ❑ στη διαβίβαση στοιχείων και πληροφοριών στο Ε.Γ.Π.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού
- ❑ στην αποτύπωση και χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το Τμήμα Περιφερειακού Παρατηρητηρίου είναι αρμόδιο ιδίως για:

- την εκπόνηση ετήσιας Περιφερειακής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης για τη διαπίστωση των επιπτώσεων συγκεκριμένων πολιτικών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας
- την ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και δεικτών παρακολούθησης των διαδικασιών κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων της ΠΕ.Σ.Κ.Ε.
- την παρακολούθηση και καταγραφή κοινωνικών φαινομένων, όπως ακραία φτώχεια, υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, ιδιαίτερα των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων
- τη δημιουργία διαδικτυακής πύλης για την καταγραφή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση συγκεντρωτικών στοιχείων στατιστικού χαρακτήρα και αναφορών κοινωνικών φαινομένων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και δράσεων της περιφερειακής στρατηγικής.

⁹⁵ Η έννοια των Περιφερειακών Στρατηγικών Κοινωνικής Ένταξης κατοχυρώνεται στην λειτουργία του Ελληνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας ως βασικός επιχειρησιακός μηχανισμός του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Κοινωνική Ένταξη. Οι Περιφερειακές Στρατηγικές αποτελούν ουσιαστικά ένα νέο εργαλείο κοινωνικού σχεδιασμού και προγραμματισμού των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

⁹⁶ Βλ. σχετικά την έγκριση της 273/2017 Απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Αττικής, περί τροποποίησης - επικαιροποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής, με την οποία συστάθηκε το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ Β' 3051/5.10.2018).

⁹⁷ <https://www.pepattikis.gr/basiki-selida/stratigiki-gia-tin-koinoniki-entaxi-kai-tin-katapolemisi-tis-ftoheias>.

Παράλληλα με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, η Περιφέρεια Αττικής προχώρησε στη σύσταση μίας ειδικής δομής για την υποστήριξη των περιφερειακών πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, που λειτουργεί με τον τίτλο «Δομή Social Network» υπό την εποπτεία του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Αττικής⁹⁸.

Το προφίλ της «Δομής Social Network»

Η Δομή Social Network - Αττική εναρμονίζεται με τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και φιλοδοξεί να αποτελέσει τον επιχειρησιακό βραχίονα συντονισμού, παρακολούθησης κι αξιολόγησης της κοινωνικής πολιτικής, στην Περιφέρεια Αττικής, συμμετέχοντας στην υλοποίηση και τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων της με βάση τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Βασικός στόχος της Δομής είναι να αποτελέσει την πλατφόρμα υποστήριξης των μηχανισμών που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση (Εθνικός Μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης των κοινωνικών δράσεων, Μηχανισμός διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας, κα.), ενώ παράλληλα στοχεύει στη δημιουργία ενός κόμβου διαλειτουργικότητας των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ (Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία, ένταξη Ρομά, κα) καθώς και ενός περιφερειακού σημείου διεπαφής και επικοινωνίας με τις Ειδικές Γραμματείες και τις αντίστοιχες Επιτελικές Δομές των Υπουργείων.

Τελικός στόχος της Δομής είναι η δικτύωση - διασύνδεση κι ευαισθητοποίηση φορέων και πολιτών για όλες τις συναφείς δράσεις.

Πηγή: [Η Δομή Social Network | Social Network \(social-network.gr\)](http://social-network.gr)

⁹⁸ Τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (Π.Τ.Α.) ιδρύθηκαν με πρωταρχικό σκοπό την επιτάχυνση των διαδικασιών πληρωμής συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργων. Ο αναπτυξιακός τους χαρακτήρας πλαισίωσε τη διαδικασία των πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ώστε να τα καταστήσει ένα ενεργό χρηματοδοτικό εργαλείο σε τοπικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της οικονομικής ανάπτυξης των Περιφερειών. Έχοντας στις αρμοδιότητές τους τη δυνατότητα να υποστηρίζουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας και την τεχνική υποστήριξη της, ιδίως στον τομέα εκπόνησης μελετών, ερευνών και εφαρμογής προγραμμάτων, αποτελούν έναν δυναμικά αναπτυξιακό μηχανισμό που συνδυάζει τις ωφέλειες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης συστάθηκαν στην έδρα κάθε κρατικής Περιφέρειας (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994) και από 1.1.2011 διέπονται από νέες νομοθετικές διατάξεις (άρθρα 190-193 του Ν. 3852/2010), οπότε και η λειτουργία τους συνδέθηκε με τις 13 Περιφέρειες. Είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) διοικούμενα από Δ.Σ με Πρόεδρο τον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη και ανήκουν στους «Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης» (ακολουθούν το δημόσιο λογιστικό, καταχωρούν τα οικονομικά τους στοιχεία σε κεντρικό επίπεδο, ενώ τηρούν «Μητρώο Δεσμεύσεων»).

Η Δομή SocialNetwork - Αττική έχει αναπτύξει σε συνεργασία με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης⁹⁹ μία ελεύθερα προσβάσιμη βάση δεδομένων με πληροφορίες για το κοινωνικό προφίλ της Περιφέρειας Αττικής, όπως ιδίως:

- οι Ετήσιες Εκθέσεις Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής¹⁰⁰
- οι έρευνες και μελέτες για θέματα απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας
- οι κοινωνικές δομές (ανοικτής και κλειστής φροντίδας)¹⁰¹.

Το προφίλ της βάσης των ερευνητικών δεδομένων της «Δομής Social Network»		
Έρευνα Πεδίου για τη δράση των ΜΚΟ	Αποτελέσματα έρευνας	Έντυπο Παρουσίασης
Έρευνα στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων της Περιφέρειας Αττικής	Αποτελέσματα έρευνας	Έντυπο Παρουσίασης
Έρευνα στα Κέντρα Κοινότητας		Έντυπο Παρουσίασης
Ετήσια χωρική αναφορά συγκέντρωσης ανέργων & ωφελούμενων ΕΕΕ (ανά ΠΕ & Δήμο) της Περιφέρειας Αττικής (έτους 2020)		Έντυπο Παρουσίασης
Αναφορά συγκέντρωσης ανέργων και ωφελούμενων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), ανά Περιφερειακή Ενότητα & Δήμο, της Περιφέρειας Αττικής (Ιούνιος 2020 - Ιούνιος 2021)		Έντυπο Παρουσίασης
Έρευνα στα Παραρτήματα Ρομά		Αποτελεσμάτα Έρευνας
Χαρτογράφηση Δομών & Δράσεων Κοινωνικής Συνοχής στην Περιφέρεια Αττικής		Έντυπο Παρουσίασης
Έρευνα για τη λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», στην Περιφέρεια Αττικής, κατά την εξέλιξη της πανδημικής κρίσης COVID 19		Αποτελέσματα Έρευνας
Έρευνα αξιολόγησης των Συγχρηματοδοτούμενων Κοινωνικών Δομών στην Περιφέρεια Αττικής		Αποτελέσματα Έρευνας
Πηγή: https://www.social-network.gr/page/anoihta-dedomena		

⁹⁹ [Περιφερειακό Παρατηρητήριο | Social Network \(social-network.gr\)](#).

¹⁰⁰ Οι Εκθέσεις εκπονούνται σύμφωνα με το εδάφιο ιγ της παρ. θ του άρθρου 13 του Ν. 4445/2016 «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016».

¹⁰¹ Βλ. <http://map.social-network.gr/mapattica>.

4. Οι βάσεις δεδομένων των Δήμων

(α) Οι ΟΤΑ Α' Βαθμού (Δήμοι) έχουν αναπτύξει σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία του ΥΕΚΑ Μητρώα των εξυπηρετούμενων από τα Κέντρα Κοινότητας, που θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 4 του Ν. 4368/2016¹⁰² και λειτουργούν σύμφωνα με τους όρους της υπ' αρ. Δ14/15834/237/8.4.2019 ΚΥΑ.

¹⁰² Η διάταξη προβλέπει:

«1. Σε κάθε Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού δύναται να συστήνεται και να λειτουργεί «Κέντρο Κοινότητας».

Σκοπός του Κέντρου Κοινότητας είναι η υποστήριξη του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού σε συνεργασία με την οικεία Κοινωνική Υπηρεσία στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και στην ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα Κοινωνικά Προγράμματα και Υπηρεσίες Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υλοποιούνται στην περιοχή λειτουργίας του Κέντρου Κοινότητας.

2. Κάθε Κέντρο Κοινότητας λειτουργεί ενδεικτικώς με τις κάτωθι αρμοδιότητες:

α. Πληροφόρηση των πολιτών ως προς τα προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης, που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο (π.χ. «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα»).

β. Υποστήριξη στη διαδικασία ένταξης των πολιτών στα ανωτέρω προγράμματα.

γ. Πληροφόρηση των πολιτών ως προς το Πρόγραμμα του «Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους», κοινωνικές δομές και υπηρεσίες, που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

δ. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες υπηρεσίες που παρέχονται στα γεωγραφικά όρια της περιοχής λειτουργίας του «Κέντρου Κοινότητας», π.χ. Κοινωνικοί Ξενώνες Αστέγων, Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας για γυναίκες θύματα βίας, Κοινωνικά Φροντιστήρια, Δομές Ψυχικής Υγείας, Δομές για ΑμεΑ, Βρεφονηπιακοί και Παιδικό Σταθμοί, Προγράμματα για Ηλικιωμένους, Προγράμματα για Ρομά, Προγράμματα για Μετανάστες κ.λπ..

ε. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε υπηρεσίες απασχόλησης για την ένταξη των ωφελούμενων σε προγράμματα κατάρτισης, δράσεις απασχόλησης, επιμορφωτικά σεμινάρια.

στ. Συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας προς ένταξη των ανέργων.

3. Στους απευθυνόμενους στο Κέντρο Κοινότητας θα μπορούν να παρέχονται υπηρεσίες, που θα αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και θα διασφαλίζουν την κοινωνική τους ένταξη. Ενδεικτικώς αναφέρονται οι κάτωθι υπηρεσίες:

α. Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού κ.α..

β. Παροχή συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε παιδιά, ενήλικες και οικογένειες.

γ. Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, σε συνάφεια με τα προγράμματα εκπαίδευσης, που υλοποιούνται (εκπαιδευτικές δραστηριότητες, μαθησιακή υποστήριξη, παροχή γευμάτων, υποστήριξη σχολικού περιβάλλοντος κ.α.).

δ. Προγράμματα για συνδρομή στη δημιουργία ευκαιριών για νέους, π.χ. επαγγελματικός προσανατολισμός για εφήβους, βελτίωση δεξιοτήτων, πολιτισμικές δραστηριότητες, προγράμματα νεανικής συμμετοχής και στήριξης, σε συνεργασία με το Συνήγορο του Παιδιού και άλλες υπηρεσίες και δομές.

ε. Διοργάνωση εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό περιεχόμενο, όπως: οργάνωση ομάδων γειτονιάς για την ανάληψη κοινοτικών πρωτοβουλιών και την

Το προφίλ των Κέντρων Κοινότητας

Τα Κέντρα Κοινότητας είναι δομές πρώτης υποδοχής, οι οποίες παρέχουν ολιστική υποστήριξη στους κατοίκους του οικείου Δήμου, μέσω ενός συνολικού πλέγματος υπηρεσιών που στόχο έχουν την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως και την προώθηση στην απασχόληση. Λειτουργούν επί 8 ώρες ημερησίως, από Δευτέρα έως Παρασκευή, ενώ το ωράριο μπορεί να επεκταθεί και μετά τις 5 το απόγευμα. Κατά τη διάρκεια των ωρών λειτουργίας τους παραμένουν ανοικτά για τους πολίτες, ενώ είναι παρόντες τουλάχιστον δύο υπάλληλοι, εκ των οποίων ο ένας, κοινωνικός λειτουργός.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητες τους;

α) Υποχρεωτικές: Υποδοχή, ενημέρωση, καταγραφή, υποστήριξη πολιτών κατά τη διαδικασία ένταξής τους σε κοινωνικά προγράμματα / Συνεργασία με υπηρεσίες και δομές για τη διασύνδεση των πολιτών και την παραπομπή των αιτημάτων τους, καθώς και τη συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας για την προώθηση της απασχόλησης των ανέργων.

β) Ενδεικτικές: Υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών / Κοινωνική ένταξη των πολιτών που περιλαμβάνει συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη.

Ποιες ομάδες του πληθυσμού εξυπηρετούν;

Ωφελούμενοι από τη δράση των Κέντρων Κοινότητας είναι **πολίτες που κατοικούν στον τόπο λειτουργίας των Δομών και κατά προτεραιότητα οι ωφελούμενοι του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα»**, καθώς και άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, παιδιά που βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού, μετανάστες, άτομα με αναπηρία, Ρομά και γενικότερα ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όπως περιγράφονται στο «Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη».

Αναλόγως των ιδιαιτέρων τοπικών αναγκών και περιστάσεων, η δράση κάθε Κέντρου Κοινότητας μπορεί να οριοθετείται προς όφελος μίας ή περισσότερων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, χωρίς ωστόσο να αποκλείονται οι υπόλοιπες.

ενεργοποίηση των πολιτών, διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων προληπτικής ιατρικής και συνθηκών υγιεινής διαβίωσης, δικτύωση με φορείς της τοπικής κοινωνίας (σχολεία, πολιτιστικοί σύλλογοι, επαγγελματικοί φορείς κ.λπ.) για μεικτές πρωτοβουλίες δράσεων για την τοπική ανάπτυξη, την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής κ.α..

στ. Μεικτές δράσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, ειδικότερα (αλλά όχι αποκλειστικά) για μαθητές ΑμεΑ, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά και μετανάστες.

ζ. Παροχή ενημερωτικής συνδρομής για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με τις παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες στο πλαίσιο της κοινωνικής προστασίας.

η. Ανάπτυξη Δικτύου Εθελοντισμού και συγκέντρωση αγαθών».

Το προφίλ των Παραρτημάτων των Κέντρων Κοινότητας

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο προβλέπει τη δυνατότητα να λειτουργούν στα Κέντρα Κοινότητας Παραρτήματα για να εξυπηρετούν ειδικές/ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, όπως οι καταυλισμοί Ρομά και οι θύλακες Μεταναστών, καθώς και κινητές μονάδες για τον εντοπισμό και εξυπηρέτηση ατόμων απομακρυσμένων περιοχών. Η ενίσχυση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης προωθήθηκε με την παρ. 2.3 του άρθρου 2 της υπ. αρ. [Δ23/ΟΙΚ. 14435/1135/29.03.2016 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας»](#) (ΦΕΚ Β' 854/30.3.2016), που προβλέπει ότι:

«Το «Κέντρο Κοινότητας» δύναται να διευρύνει τη δράση του με Παραρτήματα, ώστε να εξυπηρετεί θύλακες φτώχειας, καταυλισμούς Ρομά, θύλακες Μεταναστών κ.α., καθώς και με Κινητές Μονάδες για τον εντοπισμό και εξυπηρέτηση ατόμων απομακρυσμένων περιοχών.

Τα Παραρτήματα και οι Κινητές Μονάδες θα είναι παρακολουθήματα του «Κέντρου Κοινότητας» αναφοράς, θα εποπτεύονται από τις ίδιες υπηρεσίες του ΟΤΑ α' βαθμού και θα συνδέονται άμεσα με τις υπηρεσίες που παρέχονται από το «Κέντρο Κοινότητας» αναφοράς τους. Ειδικότερα, οι Κινητές Μονάδες θα πρέπει να παρέχουν οπωσδήποτε τις υποχρεωτικές υπηρεσίες που περιγράφονται στην παρ. 1. του άρθρου 2 της παρούσης.

Επιπλέον, τα παραρτήματα δύνανται να εξειδικεύονται σε μία ή ορισμένες υπηρεσίες, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε περιοχής ή ομάδας – στόχου.

Στις περιπτώσεις που στο Δήμο λειτουργεί ήδη «Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων», αυτό παραμένει ως Παράρτημα του διευρυμένου Κέντρου Κοινότητας, το οποίο έτσι παρέχει, από την έναρξη λειτουργίας του, και τις υπηρεσίες που παρέχονταν από το υφιστάμενο Κέντρο Στήριξης Ρομά. Για τις ειδικότητες που είναι κοινές με αυτές που προβλέπονται στο «Κέντρο Κοινότητας» αναφοράς, ο οικείος ΟΤΑ θα έχει την ευχέρεια να ορίσει τον τρόπο κάλυψης των αναγκών της κεντρικής δομής και του Παραρτήματος από τις συγκεκριμένες υφιστάμενες ειδικότητες, έχοντας τη δυνατότητα, εάν το κρίνει απαραίτητο, να αυξήσει τον αριθμό των απασχολούμενων αυτών των ειδικοτήτων».

(β) Παράλληλα, οι Δήμοι τηρούν ειδικά εσωτερικά μητρώα με πληροφορίες για τους δικαιούχους του Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής προς Απόρους», που αξιοποιεί εθνικούς πόρους και πόρους του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους της περιόδου 2014-2020 (ΤΕΒΑ)¹⁰³. Η υλοποίηση του Προγράμματος στοχεύει στη μείωση της απόλυτης φτώχειας με:

- την υποστήριξη εθνικών προγραμμάτων παροχών σε είδος σε απόρους για την ανακούφιση της στέρησης τροφής, της έλλειψης στέγης και της υλικής στέρησης των παιδιών μέσω οργανώσεων εταίρων που επιλέγονται από τα Κράτη Μέλη¹⁰⁴

¹⁰³ Βλ. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 223/2014, ΕΕ L 72/12.3.2014.

¹⁰⁴ Η υλοποίηση του Προγράμματος γίνεται με τη συνδρομή της Εκκλησίας, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, λειτουργώντας συμπληρωματικά με την εφαρμογή του θεσμού του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

- την υποστήριξη συνοδευτικών μέτρων που συμπληρώνουν την παροχή τροφίμων και αγαθών.

(γ) Οι Δήμοι τηρούν, επίσης, ειδικά εσωτερικά μητρώα με πληροφορίες για τους δικαιούχους εκτάκτων εφ' άπαξ επιδομάτων ή παροχών σε είδος¹⁰⁵.

(δ) Τέλος, οι Δήμοι τηρούν ειδικά εσωτερικά μητρώα με πληροφορίες για τους δικαιούχους προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής, όπως ιδίως:

- το ειδικό καθεστώς εκποίησης οικοπέδων σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες σύμφωνα με τη ρήτρα του άρθρου 187 του Ν. 3463/2006¹⁰⁶, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 4368/2016¹⁰⁷

¹⁰⁵ Το άρθρο 202 παρ. 3 του Ν. 3463/2006 προβλέπει ρητώς ότι «Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτης και σοβαρής ανάγκης επιτρέπεται να χορηγούνται στους οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολυτέκνους είδη διαβίωσης ή περιθάλψεως, κυρίως ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής, με απόφαση του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου. Με τους ίδιους όρους επιτρέπεται να χορηγούνται χρηματικά βοηθήματα».

¹⁰⁶ Η σχετική ρύθμιση προβλέπει ότι:

«1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του συμβουλίου τους να εκποιούν απευθείας οικόπεδά τους σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, κατά προτίμηση εκείνους που κατοικούν στο Δήμο ή την Κοινότητα. Με άλλη απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι κατηγορίες των δικαιούχων, σύμφωνα με κριτήρια, όπως το ύψος του ετήσιου εισοδήματος, ο αριθμός των ανήλικων τέκνων, η κατάσταση της υγείας των μελών της οικογένειας, οι καταστροφές από θεομηνίες κ.λπ.. Η επιλογή των δικαιούχων και η παραχώρηση των οικοπέδων γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου. Αν οι δικαιούχοι που πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις είναι περισσότεροι γίνεται δημόσια κλήρωση μεταξύ αυτών.

2. Το τίμημα των οικοπέδων, που εκποιούνται με αυτόν τον τρόπο, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου στο ένα τέταρτο (1/4) τουλάχιστον της τρέχουσας αξίας τους, καταβάλλεται σε πέντε ετήσιες δόσεις και διατίθεται για να εκτελεστούν έργα, κατά προτίμηση μέσα στον παραχωρούμενο χώρο. Εφόσον εκείνοι στους οποίους παραχωρούνται τα οικόπεδα δεν ανεγείρουν οικοδομή μέσα σε πέντε (5) χρόνια από την παραχώρηση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από τα δικαιώματά τους, εκτός αν ζητήσουν παράταση της πενταετούς προθεσμίας με αίτησή τους, που περιέχει επαρκή αιτιολογία και υποβάλλεται κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της προθεσμίας. Η προθεσμία δεν μπορεί πάντως να παραταθεί περισσότερο από μία ακόμη τριετία. Το συμβόλαιο για τη μεταβίβαση της κυριότητας συντάσσεται, αφού τηρηθούν οι προαναφερόμενοι όροι και προϋποθέσεις.

3. Επιτρέπεται να παραχωρηθεί από το Δήμο ή την Κοινότητα δικαίωμα εγγραφής υποθήκης, ώστε να λάβει στεγαστικό δάνειο εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκποίηση.

4. Αν εφαρμοσθούν οποιαδήποτε προγράμματα αποκατάστασης αστέγων και οικονομικά αδυνάτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία δημοτών, σε Δήμους και Κοινότητες που προήλθαν από συνένωση Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι κάτοικοι των τοπικών διαμερισμάτων έχουν δικαίωμα προτίμησης στα προγράμματα αυτά, εφόσον εφαρμόζονται στην περιφέρειά τους».

¹⁰⁷ Η σχετική ρύθμιση προβλέπει ότι:

«Στους αναγνωρισμένους ως δικαιούχους δημοτικών ή κοινοτικών οικοπέδων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 187 του ν. 3463/2006 (Α' 114), που δεν έχουν εκπληρώσει, μέσα στην τασσόμενη κατά τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου προθεσμία, μέρος ή όλες τις υποχρεώσεις τους (καταβολή τιμήματος, ανέγερση οικοδομής κ.λπ.) και εφόσον εξακολουθούν να είναι κάτοχοι των

- το ειδικό καθεστώς παραχώρησης κατοικιών σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες σύμφωνα με τη ρήτρα του άρθρου 188 του Ν. 3463/2006¹⁰⁸
- το ειδικό καθεστώς δωρεάν παραχώρησης κυριότητας και χρήσης δημοτικών ακινήτων σύμφωνα με τη ρήτρα της παρ. 3 του άρθρου 185 του Ν. 3463/2006¹⁰⁹.

ανωτέρω οικοπέδων, αυτοί ή οι κληρονόμοι τους, μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, να δοθεί το δικαίωμα εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος».

¹⁰⁸ Η σχετική ρύθμιση προβλέπει ότι:

«Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να ανεγείρουν κατοικίες και να παραχωρούν τη χρήση τους, χωρίς δημοπρασία, σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες. Οι διατάξεις του άρθρου 187 εφαρμόζονται, αναλόγως, και στις περιπτώσεις αυτές».

¹⁰⁹ Η σχετική ρύθμιση προβλέπει ότι:

«3. Με απόφαση του ίδιου οργάνου επιτρέπεται να παραχωρούνται δωρεάν, κατά πλήρη κυριότητα, δημοτικά ή κοινοτικά ακίνητα σε αθίγγανους και ομογενείς που εγκαθίστανται στην Ελλάδα και οι οποίοι έχουν ενταχθεί σε κρατικά προγράμματα στεγαστικής αποκατάστασης ή σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, από το κράτος. Η ανωτέρω παραχώρηση συντελείται υπό τη διαλυτική αίρεση, ότι επί μία εικοσαετία, το παραχωρούμενο ακίνητο δεν θα πωληθεί ή δεν θα εκμισθωθεί, με εξαίρεση τη γονική παροχή. Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου αποτελεί τίτλο για τη μεταγραφή στα βιβλία του οικείου υποθηκοφυλακείου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Διεθνείς Βάσεις Κοινωνικοοικονομικών Δεδομένων

Οι διεθνείς βάσεις κοινωνικοοικονομικών δεδομένων διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών
- Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. Αντιπροσωπευτικές Βάσεις Δεδομένων Διεθνών Οργανισμών

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει ανοικτές και ελεύθερα προσβάσιμες ηλεκτρονικές πλατφόρμες που περιέχουν πληροφορίες για τα ακόλουθα ενδεικτικά πεδία υψηλής συνάφειας με τον τομέα της ΚΑΛΟ:

- απασχόληση και οικονομική ανάπτυξη
- εργασιακές σχέσεις και συνθήκες εργασίας
- πολιτικές κοινωνικής προστασίας.

1.1. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Ο ΟΗΕ έχει αναπτύξει μέσω των αποκεντρωμένων οργανισμών και δικτύων του διαφορετικές πλατφόρμες διεθνών κοινωνικοοικονομικών δεδομένων, με πλέον αντιπροσωπευτικές τις πλατφόρμες του UNDP και του UNRISD.

A. Το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη

Το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (United Nations Development Programme - UNDP)¹¹⁰ είναι το παγκόσμιο δίκτυο ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Με έδρα τη Νέα Υόρκη, το UNDP υποστηρίζει την αλλαγή και συνδέει τις χώρες με τη γνώση, την εμπειρία και τους πόρους που θα βοηθήσουν τους ανθρώπους να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους. Διαθέτει ελεύθερα προσβάσιμες βάσεις δεδομένων για κρίσιμα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα, που αφορούν τα ακόλουθα ενδεικτικά πεδία υψηλής συνάφειας με τον τομέα της ΚΑΛΟ:

- Κοινωνική Προστασία¹¹¹
- Κοινωνική Καινοτομία¹¹²
- Κοινωνική Ένταξη και Κοινωνική Φροντίδα¹¹³
- Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη¹¹⁴.

¹¹⁰ <https://www.undp.org/>.

¹¹¹ Βλ. <https://www.undp.org/publications/undps-social-protection-offer-20>.

¹¹² Βλ. <https://www.undp.org/asia-pacific/social-innovation-platforms>.

¹¹³ Βλ. <https://www.undp.org/tag/social-inclusion>.

¹¹⁴ Βλ. <https://www.undp.org/publications/urban-risk-management-and-resilience-strategy>.

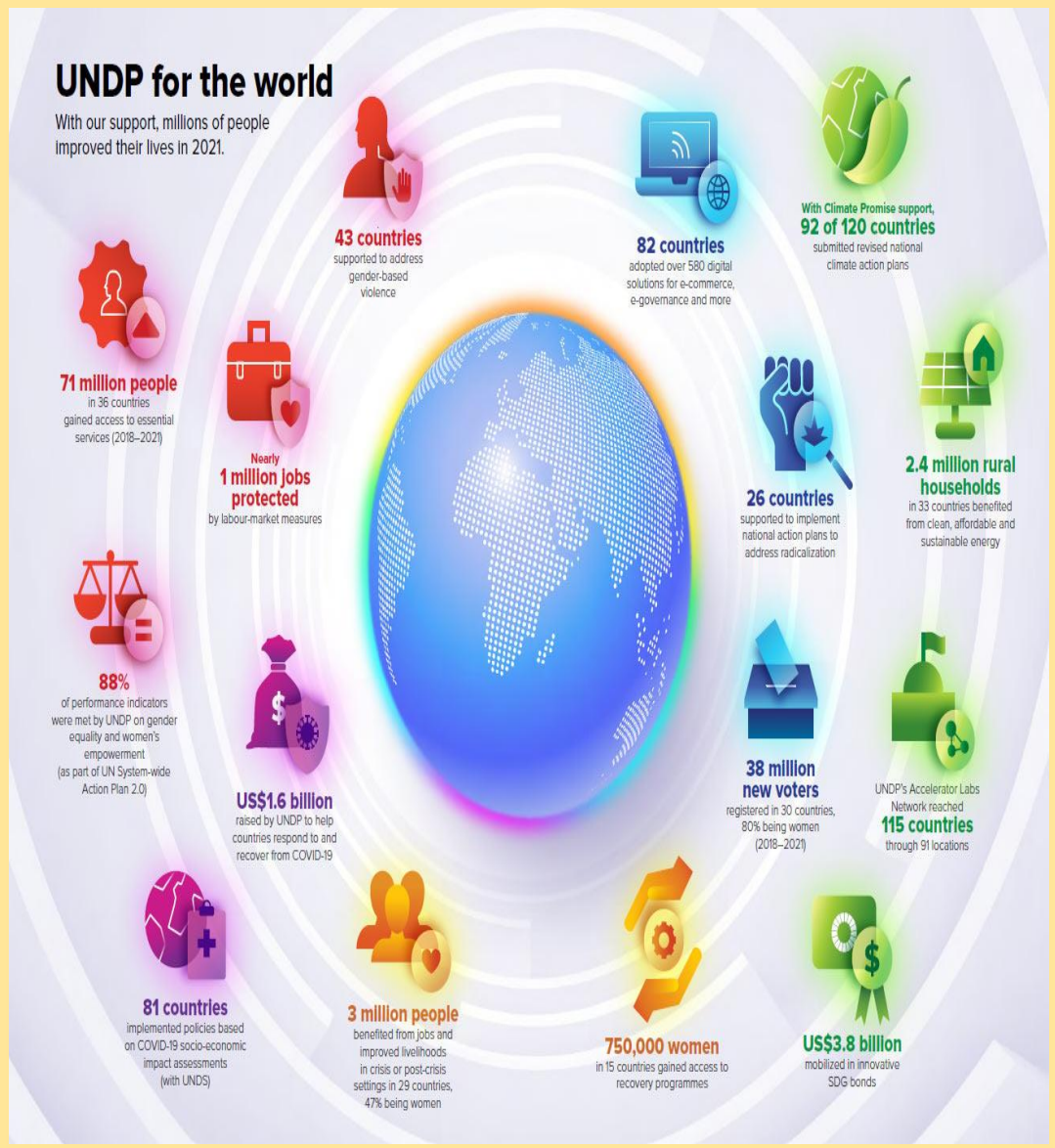
Το προφίλ των παρεμβάσεων του UNDP

UNDP plays a pivotal role in international development as a knowledge broker, capacity builder, innovator, and facilitator of exchanges in the global development debate.

We connect countries to the knowledge, resources and networks they need to achieve development breakthroughs. **Our work is summed up in our six signature solutions, adapted to context and powered by three potent enablers for greater impact.**

Responding in an integrated and coherent manner, we are determined to end poverty and hunger, protect the planet from degradation, ensure that all people have prosperous lives, with growth that occurs in harmony with nature, and to foster peaceful and inclusive societies.

We are committed to mobilizing the means to implement the 2030 Agenda through a revitalized Global Partnership for Sustainable Development, based on a spirit of strengthened global solidarity.



B. Το Ερευνητικό Ινστιτούτο του ΟΗΕ για την Κοινωνική Ανάπτυξη

Το Ερευνητικό Ινστιτούτο του ΟΗΕ για την Κοινωνική Ανάπτυξη ([The United Nations Research Institute for Social Development - UNRISD](#)) είναι ένας αυτόνομος οργανισμός που αναπτύσσει και εφαρμόζει μοντέλα διεπιστημονικής έρευνας για τις κοινωνικές διαστάσεις της ανάπτυξης (the social dimensions of contemporary development issues)¹¹⁵. Διαθέτει μία πολύ πλούσια ανοικτή βάση δεδομένων σε πεδία υψηλής συνάφειας με τον τομέα της ΚΑΛΟ, που περιλαμβάνει έρευνες, μελέτες και πρακτικά συνεδρίων.

Οι έρευνες της Βάσης Δεδομένων του UNRISD

UNRISD is the implementing agency of the [UNTFSSSE's SSE Knowledge Hub for the SDGs](#). This project includes:

- A [call for papers](#) in 2018 on the topic: Implementing the Sustainable Development Goals: What Role for Social and Solidarity Economy?
- The organization, with ILO and the UNTFSSSE, of an [international conference](#) on 25-26 June 2019, based on submissions received in the call for papers. A [special session](#) on the same topic had been previously held on February 24th.
- The setting-up and the management of a [free, open-access online platform](#) to disseminate the papers received in response the 2018 call as well as future submissions.
- Coordination of a project on the [Opportunities and Challenges of Statistics on SSE](#).
- Launch of a project on "[SSE Encyclopedia](#)".

UNRISD is also conducting research projects on:

- [Promoting SSE through Public Policies: Guidelines for Local Governments](#). This project is funded by the [Global Social Economy Forum \(GSEF\)](#).
- [Sustainable Development Performance Indicators](#). Among other activities, this project incorporates the contributions of SSEOs in defining comparable, effective and modern indicators for sustainability reporting. It is funded by the [Center for Social value Enhancement Studies \(CSES\)](#), Republic of Korea.

Other recent UNRISD research projects on SSE include:

- [Social and Solidarity Economy, Urban Communities and the Protection of Vulnerable Groups](#). The project is conducted in collaboration with the University of Geneva and is funded by the [Swiss Network for International Studies \(SNIS\)](#).
- [Feminist Analysis of Social and Solidarity Economy Practices: Views from Latin America and India](#). The project was conducted in collaboration with the Graduate Institute of International and Development Studies (IHEID) in Geneva and was funded by the Swiss Network for International Studies (SNIS)
- [Social and Solidarity Economy for the SDGs: Spotlight on the Social Economy in Seoul](#). The research project was funded by Global Social Economic Forum (GSEF) and the Seoul Metropolitan Government.

¹¹⁵ [United Nations Research Institute for Social Development \(UNRISD\) – UNTFSSSE \(unsse.org\)](#).

Αντιπροσωπευτικές δημοσιεύσεις της Βάσης Δεδομένων του UNRISD

- Chaves-Avila, R., J. Via-Llop and J. Garcia-Jané. [Public Policies Fostering the Social and Solidarity Economy in Barcelona \(2016-2019\)](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Dinerstein, A. C., 2014. [The Hidden Side of Social and Solidarity Economy: Social Movement and the Translation of SSE Into Policy \(Latin America\)](#). Occasional Paper No. 9. Geneva: UNRISD
- Herrera, J. J. R., and Villarreal, R. C. 2020. [Políticas de fomento de la economía social y solidaria: estudio de caso de la Ciudad de México](#). Working Paper. Geneva: UNRISD.
- Matheï, M., A. 2015. [The Invisible Player: Social and Solidarity Finance for Financing for Development](#). UNRISD Think Piece
- Mendell, M., N. Neamtan, and H. Yi. 2020. [Public Policies Enabling the Social and Solidarity Economy in the City of Montreal](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Puddick, W., and Mariani, L. 2013. [Complementary Currencies Strengthening the Social and Solidarity Economy: Case Studies from Kenya](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Said, I., P. Ladd, and I. Yi. 2018. [Measuring the Scale and Impact of Social and Solidarity Economy](#). UNRISD Issue Brief
- Salathé-Beaulieu, G., M. J. Bouchard, and M. Mendell. 2019. [Sustainable Development Impact Indicators for Social and Solidarity Economy: State of the Art](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Scott, B. 2016. [How Can Cryptocurrency and Blockchain Technology Play a Role in Building Social and Solidarity Finance?](#) Working Paper. Geneva: UNRISD
- Steinman, S. 2020. [Creating an Enabling Environment for the Social and Solidarity Economy \(SSE\) through Public Policies in Durban, South Africa](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Utting et al. 2014. [Social and Solidarity Economy: Is There New Economy in the Making?](#) Occasional Paper No. 10. Geneva: UNRISD
- Utting, P. 2013a. [What is Social and Solidarity Economy and Why Does it Matter?](#) UNRISD Think Piece
- Utting, P. 2013b. [Social and Solidarity Economy: A Pathway to Socially Sustainable Development?](#) UNRISD Think Piece
- Utting, P. 2015. [Social and Solidarity Economy: Beyond the Fringe](#). London/Geneva: Zed Books and UNRISD
- Utting, P. 2016a. [Sustainable Government Support for Social and Solidarity Economy](#). UNRISD Think Piece
- Utting, P. 2016b. [When Can Public Policy Work for SSE?](#) UNRISD Think Piece
- Utting, P. 2016c. “Promoting Social and Solidarity Economy Through Public Policy.” In UNRISD Flagship Report [Policy Innovation for Transformative Change: Implementing the 2030 Agenda for Sustainable Development](#). Geneva: UNRISD
- Utting, P. 2018. [Achieving the Sustainable Development Goals through Social and Solidarity Economy: Incremental versus Transformative Change](#). Working Paper. Geneva: UNRISD
- Verschuur, C., and F. Calvão. 2018. [Making Public Policies for SSE Sustainable, Feminist-Conscious and Transformative: Exploring the Challenges](#). UNRISD Issue Brief
- Verschuur, C., and F. Calvão. 2018. [Revalorization of Social Reproduction through Social and Solidarity Economy Practices](#). UNRISD Issue Brief
- Verschuur, C., and F. Calvão. 2018. [Solidarity Practices and the Formation of Political Subjects and Actions for Change](#). UNRISD Issue Brief
- Yi, I., H. Ahn, J. Jang, M. Jaramillo, E. S. Lee, S. Lee, Y. J. Lee, P. Utting, and J. Y. Yi. 2018. [Social and Solidarity Economy for the Sustainable Development Goals: Spotlight on the Social Economy in Seoul](#). Report. Geneva: UNRISD
- Yoon, K. S., and Lee, S. Y. 2020. [Policy Systems and Measures for the Social Economy in Seoul](#). Working Paper. Geneva: UNRISD

1.2. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Η Πλατφόρμα *ILOstat*¹¹⁶ της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας περιέχει αντιπροσωπευτικές πλατφόρμες διεθνών κοινωνικοοικονομικών δεδομένων που αφορούν πέντε θεματικά πεδία υψηλής συνάφειας με τον τομέα της ΚΑΛΟ.

α) Η Πλατφόρμα με τίτλο «Προσφορά Εργατικού Δυναμικού» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- Πληθυσμός και Εργατικό Δυναμικό¹¹⁷
- Απασχόληση¹¹⁸
- Ανεργία¹¹⁹.

β) Η Πλατφόρμα με τίτλο «Συνθήκες Εργασίας» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- Μισθοί¹²⁰
- Ωράριο εργασίας¹²¹
- Υγιεινή και Ασφάλεια¹²².

γ) Η Πλατφόρμα με τίτλο «Φτώχεια και Ανισότητες» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- Εργαζόμενοι Φτωχοί¹²³
- Μισθοί και Ανισότητες¹²⁴
- Άτυπη οικονομία¹²⁵
- Κοινωνική Προστασία¹²⁶.

δ) Η Πλατφόρμα με τίτλο «Ανταγωνιστικότητα» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- Παραγωγικότητα¹²⁷
- Εργασιακό κόστος¹²⁸
- Πληθωρισμός¹²⁹.

¹¹⁶ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/>.

¹¹⁷ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/population-and-labour-force/>.

¹¹⁸ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/employment/>.

¹¹⁹ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/unemployment-and-labour-underutilization/>.

¹²⁰ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/wages/>.

¹²¹ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/working-time/>.

¹²² Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/safety-and-health-at-work/>.

¹²³ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/working-poverty/>.

¹²⁴ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/labour-income/>.

¹²⁵ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/informality/>.

¹²⁶ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/social-protection/>.

¹²⁷ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/labour-productivity/>.

¹²⁸ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/labour-costs/>.

¹²⁹ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/inflation/>.

ε) Η Πλατφόρμα με τίτλο «Εργασιακές Σχέσεις» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- Συλλογικές Διαπραγματεύσεις¹³⁰
- Συνδικαλισμός¹³¹
- Απεργία¹³².

Όλες οι θεματικές πλατφόρμες της ΔΟΕ τροφοδοτούνται με στοιχεία από τις ακόλουθες ελεύθερα προσβάσιμες βάσεις δεδομένων:

[ILO Monitor on the World of Work \(ILOMONITOR database\)](#)



[Competitiveness Indicators \(COMP database\)](#)



[Labour Market-Related SDG Indicators \(ILOSDG database\)](#)



[Labour Force Statistics \(LFS, STLFS, RURBAN databases\)](#)



¹³⁰ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/collective-bargaining/>.

¹³¹ Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/union-membership/>.

¹³² Βλ. <https://ilostat.ilo.org/topics/work-stoppages/>.

[ILO Modelled Estimates \(ILOEST database\)](#)



[Work Statistics – 19th ICLS \(WORK database\)](#)



[Gender Equality and Non-Discrimination Indicators \(GEND database\)](#)



[Youth Labour Market Statistics \(YouthSTATS database\)](#)



[Disability Labour Market Indicators \(DLMI database\)](#)



[Wages and Working Time Statistics \(COND database\)](#)



[Education and Mismatch Indicators \(EMI database\)](#)



[Industrial Relations Data \(IRdata\)](#)



[Occupational Safety and Health Statistics \(OSH database\)](#)



[Child Labour Statistics \(CHILD database\)](#)



[International Labour Migration Statistics \(ILMS database\)](#)



1.3. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Οι πλέον αντιπροσωπευτικές βάσεις διεθνών κοινωνικοοικονομικών δεδομένων του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αφορούν δύο θεματικά πεδία υψηλής συνάφειας με τον τομέα της ΚΑΛΟ:

- Απασχόληση (Jobs)¹³³
- Κοινωνικές Συνθήκες (Society)¹³⁴.

A. Η Βάση Δεδομένων «Απασχόληση»

Το προφίλ της Βάσης	
Topic aspects	
	<ul style="list-style-type: none">• Benefits and wages• Earnings and wages• Employment• Unemployment

B. Η Βάση Δεδομένων «Κοινωνικές Συνθήκες»

Το προφίλ της Βάσης	
Topic aspects	
	<ul style="list-style-type: none">• Demography• Inequality• Migration• Population by region• Social protection

¹³³ Βλ. [Jobs - OECD Data](#).

¹³⁴ Βλ. [Society - OECD Data](#).

2. Οι Βάσεις Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα όργανα της ΕΕ έχουν αναπτύξει διαφορετικές βάσεις δεδομένων για τις πολιτικές της Ένωσης και των Κρατών Μελών σε θέματα επιχειρηματικότητας, απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, που διαρθρώνονται σε δύο κατηγορίες:

- Βάσεις Στατιστικών Δεδομένων
- Βάσεις Διοικητικών Δεδομένων και Εγγράφων.

Το σύνολο των ελεύθερα προσβάσιμων συνόλων δεδομένων (data sets)¹³⁵ και των δύο κατηγοριών ξεπερνούσε στα τέλη του Μαρτίου 2023 το 1.650.000 και παρουσίαζε την ακόλουθη θεματική διάρθρωση:

Θεματικός Τομέας	Τάση	Percentage of total datasets
Agriculture, fisheries, forestry and food	0.08%	30.5 %
Economy and finance	0.02%	5.25 %
Education, culture and sport	-0.01%	1.75 %
Energy	0.10%	0.75 %
Environment	0.01%	20.75 %
Government and public sector	-0.05%	7 %
Health	0.05%	1.25 %
International issues	-0.01%	0.08 %
Justice, legal system and public safety	0.01%	14.5 %
Population and society	0.09%	4.25 %
Provisional data	-	0.01 %
Regions and cities	-0.03%	3.5 %
Science and technology	0.02%	6.75 %
Transport	0.01%	3.5 %

Πηγή: [Τρέχοντα στατιστικά στοιχεία καταλόγων - data.europa.eu](https://data.europa.eu)

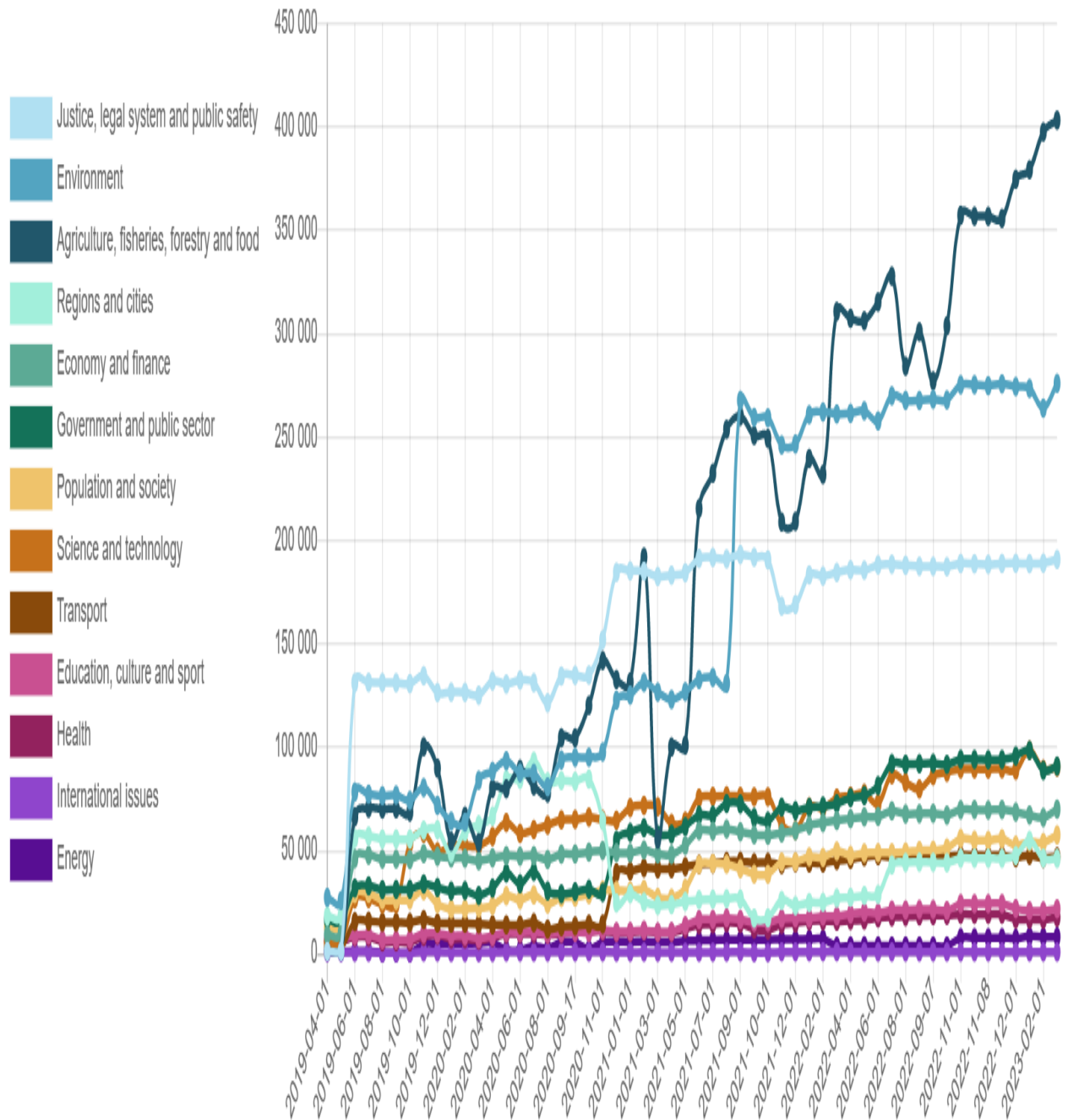
¹³⁵ Υπεύθυνη διαχείρισης είναι η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διάγραμμα 1. Η εξέλιξη των συνόλων δεδομένων της ΕΕ (2019-2023)



Πηγή: [Ιστορικά στατιστικά στοιχεία καταλόγων - data.europa.eu](https://data.europa.eu)

Διάγραμμα 2. Η εξέλιξη των συνόλων δεδομένων της ΕΕ ανά Θεματικό Τομέα (2019-2023)



Πηγή: [Ιστορικά στατιστικά στοιχεία καταλόγων - data.europa.eu](https://data.europa.eu)

2.1. Οι Βάσεις Στατιστικών Δεδομένων

Οι Βάσεις Στατιστικών Δεδομένων της ΕΕ παρακολουθούνται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat)¹³⁶, μία υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό την εποπτεία του Επιτρόπου Οικονομικών και Οικονομίας που συμβάλλει στη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Στατιστικής μέσω της άσκησης των ακόλουθων αρμοδιοτήτων:

- συλλογή και δημοσίευση στατιστικών στοιχείων που αφορούν την ΕΕ ως σύνολο
- συλλογή και δημοσίευση στατιστικών στοιχείων που αφορούν τα Κράτη Μέλη της ΕΕ
- ανάπτυξη και προώθηση μεθόδων στατιστικής σε Κράτη Μέλη της ΕΕ ή υποψήφια κράτη της ΕΕ και σε κράτη εντός της [Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών](#) (EFTA).

Το προφίλ της Eurostat

Η Eurostat είναι η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράγει ευρωπαϊκές στατιστικές σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και άλλες εθνικές αρχές στα Κράτη Μέλη της ΕΕ

[Συντονίζει τις στατιστικές δραστηριότητες](#) σε επίπεδο Ένωσης και ειδικότερα εντός της Επιτροπής. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώνουν ετησίως τη Eurostat για τις συλλογές στατιστικών στοιχείων που διατηρούν με τακτική περιοδικότητα, με δική τους ευθύνη, καθώς και για τους δικτυακούς τόπους στους οποίους έχουν πρόσβαση σε δεδομένα και μεταδεδομένα. Η απογραφή περιλαμβάνει επίσης κατάλογο των κύριων πινάκων αποτελεσμάτων και συνόλων δεικτών που διαδίδονται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, συχνά βάσει συνδυασμού δεικτών που προέρχονται από στοιχεία της Eurostat, από δικές τους συλλογές δεδομένων ή από τρίτες πηγές.

Η Eurostat έχει προχωρήσει για την αποτελεσματική άσκηση των δραστηριοτήτων της στη σύναψη Μνημονίων Κατανόησης (Memoranda of Understanding)¹³⁷ με τις ακόλουθες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (σε επίπεδο Γενικών Διευθύνσεων):

- Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη (AGRI)

¹³⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat>.

¹³⁷ Τα Μνημόνια αποτελούν βασικά εργαλεία διαχείρισης που βοηθούν και τις δύο υπηρεσίες στη διαχείριση των αμοιβαίων προσδοκιών και στην ιεράρχηση των αναγκών και του επιπέδου των υπηρεσιών τους, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνέπεια των στατιστικών δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την Επιτροπή και την εκπλήρωση του συντονιστικού ρόλου της Eurostat. Επίσης, βελτιώνουν τη διαφάνεια, καθώς αποσαφηνίζουν τις δεσμεύσεις και τη λογοδοσία κάθε πλευράς. Τα Μνημόνια μπορούν επίσης να περιέχουν ειδικές ρυθμίσεις για την πρόσβαση πριν από την παράδοση υπό αυστηρούς όρους και σύμφωνα με το [Πρωτόκολλο σχετικά με την αμερόληπτη πρόσβαση των χρηστών στα δεδομένα της Eurostat](#).

- Δράση για το κλίμα (CLIMA)
- Δίκτυα επικοινωνιών, περιεχόμενο και τεχνολογία (CNECT)
- Εκπαίδευση και Πολιτισμός (EAC)
- Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις (ECFIN)
- **Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη (EMPL)**
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ (ENER)
- Περιβάλλον (ENV)
- Χρηματοπιστωτική σταθερότητα, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και Ένωση Κεφαλαιαγορών (FISMA)
- Υγεία και Ασφάλεια των Τροφίμων (SANTE)
- **Εσωτερική αγορά, βιομηχανία, επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ (GROW)**
- Κοινό Κέντρο Ερευνών (KKER)
- Δικαιοσύνη και Καταναλωτές (JUST)
- Θαλάσσιες Υποθέσεις και Αλιεία (MARE)
- Μετανάστευση και Εσωτερικές Υποθέσεις (HOME)
- Κινητικότητα και Μεταφορές (MOVE)
- Διαπραγματεύσεις γειτονίας και διεύρυνσης (NEAR)
- Περιφερειακή και αστική πολιτική (REGIO)
- Έρευνα και καινοτομία (ETA)
- Φορολογία και Τελωνειακή Ένωση (TAXUD)
- ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ (TRADE).

Από τις αρχές του 2023 η Eurostat παρακολουθεί τις ακόλουθες Βάσεις Στατιστικών Δεδομένων¹³⁸:

☐ **Βάση Δεδομένων ανά θέμα**

- ☐ Γενικές και Περιφερειακές Στατιστικές
- ☐ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ και ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
- ☐ Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες
- ☐ Βιομηχανία, εμπόριο και υπηρεσίες
- ☐ Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
- ☐ Διεθνές εμπόριο
- ☐ Μεταφορές
- ☐ Περιβάλλον και ενέργεια
- ☐ Επιστήμη, τεχνολογία, ψηφιακή κοινωνία

¹³⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database?language=el&etrans=el>.

α) Η πλέον αντιπροσωπευτική βάση δεδομένων σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας είναι η Βάση «Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες» (Population and social conditions) που περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες¹³⁹:

- [Πληθυσμός και δημογραφία](#)
- [Μετανάστευση και άσυλο](#)
- [ΥΓΕΙΑ](#)
- [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ και ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ](#)
- [Αγορά εργασίας \(συμπεριλαμβανομένης της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού \(ΕΕΔ\)\)](#)
- [Εισόδημα, κοινωνική ένταξη και συνθήκες διαβίωσης](#)
- [ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ](#)
- [Έρευνες για τον προϋπολογισμό των νοικοκυριών](#)
- [ΝΕΟΛΑΙΑ](#)
- [Πολιτισμός](#)
- [Αθλητισμός](#)
- [Έγκλημα και ποινική δικαιοσύνη](#)
- [Βία με βάση το φύλο](#)
- [Ποιότητα ζωής](#)
- [Ισότητα \(ηλικία, φύλο και αναπηρία\)](#)
- [Δεξιότητες](#)
- [Εναρμονισμένες ευρωπαϊκές έρευνες χρήσης χρόνου \(HETUS\).](#)

β) Η πλέον αντιπροσωπευτική βάση δεδομένων σε θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η Βάση «Γενικές και Περιφερειακές Στατιστικές» που περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες¹⁴⁰:

- [Περιφέρειες και Πόλεις](#)
- [Στατιστικές κάλυψης/χρήσης γης \(LUCAS\)](#)
- [ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.](#)

¹³⁹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/main/data/statistical-themes?language=el&etrans=el>.

¹⁴⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/main/data/statistical-themes?language=el&etrans=el>.

Η ανάλυση του περιεχομένου των σχετικών Βάσεων εντοπίζει τέσσερις αντιπροσωπευτικές βάσεις με πληροφορίες για το κοινωνικό προφίλ γεωγραφικών ενοτήτων περιφερειακής και τοπικής αναφοράς:

1. Η Θεματική Βάση «Αγορά Εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού» (Labour Market, including Labour Force Survey)¹⁴¹ της Βάσης «Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες»
2. Η Θεματική Βάση «Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών» (The Household Budget Survey)¹⁴² της Βάσης «Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες»
3. Η Θεματική Βάση «[Εισόδημα, Κοινωνική Ένταξη και Συνθήκες Διαβίωσης](#)»¹⁴³ (The European statistics on income, social inclusion and living conditions) της Βάσης «Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες»
4. Η Θεματική Βάση «[Περιφέρειες και Πόλεις](#)» (Regions and cities)¹⁴⁴ της Βάσης «Γενικές και Περιφερειακές Στατιστικές».

A. Η Θεματική Βάση «Αγορά Εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού»

Η Θεματική Βάση «Αγορά Εργασίας» καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- κενές θέσεις εργασίας, όπως ο αριθμός των θέσεων που έχουν πληρωθεί και κενές θέσεις και το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας που προκύπτει
- διάρθρωση του κόστους εργασίας (έρευνα κόστους εργασίας) και εξέλιξη (δείκτης κόστους εργασίας)
- αποδοχές όπως ακαθάριστες και καθαρές αποδοχές, μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων, κατώτατοι μισθοί
- ποιότητα της απασχόλησης.

Επιπλέον, η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού παρουσιάζει κρίσιμα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα για τις εθνικές αγορές εργασίας, όπως:

- απασχόληση
- ανεργία - αεργία
- χρόνος εργασίας
- προσωρινή απασχόληση
- μεταβάσεις στην αγορά εργασίας¹⁴⁵.

¹⁴¹ Βλ. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/labour-market/overview>.

¹⁴² Βλ. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/household-budget-surveys/overview>.

¹⁴³ Βλ. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/overview>.

¹⁴⁴ Βλ. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions-and-cities>.

¹⁴⁵ Βλ. [Overview - Employment and unemployment \(LFS\) - Eurostat \(europa.eu\)](#)

Το προφίλ της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού

Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ (EU-LFS) είναι η μεγαλύτερη δειγματοληπτική έρευνα σε ευρωπαϊκά νοικοκυριά ή άτομα, ταξινομώντας τα άτομα σε τρεις ομάδες στόχου:

- απασχολούμενοι
- άνεργοι
- άτομα εκτός εργατικού δυναμικού, που σημαίνει ότι δεν είναι ούτε μισθωτοί ούτε άνεργοι

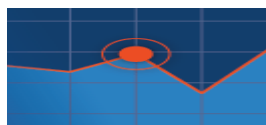
Η ΕΕΔ παρέχει τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία. Συλλέγονται διαφορετικές πληροφορίες ανάλογα με την κατάσταση εργασίας των ατόμων, είτε είναι απασχολούμενοι, άνεργοι, είτε εκτός του εργατικού δυναμικού.

ΠΕΔΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ



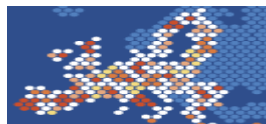
Μάθετε για την αγορά εργασίας της χώρας σας

Γνωρίζετε πόσα άτομα στη χώρα σας είναι μισθωτοί, άνεργοι ή οικονομικά ανενεργοί; Πώς συγκρίνεται αυτό με άλλες ευρωπαϊκές χώρες; Μάθετε χρησιμοποιώντας τη διαδραστική απεικόνιση μας.



Σύγκριση των ποσοστών ανεργίας

Πώς εξελίχθηκε το ποσοστό ανεργίας στη χώρα σας τους τελευταίους μήνες; Είναι κάτω ή πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ ή της ζώνης του ευρώ;



Αναζητήστε στατιστικά στοιχεία για την περιοχή και την πόλη σας

Το εργαλείο απεικόνισης «Περιφέρειες και πόλεις που απεικονίζονται» σας επιτρέπει να εξερευνήσετε εύκολα τις στατιστικές της αγοράς εργασίας για την περιοχή ή την πόλη σας χρησιμοποιώντας χάρτες, γραφήματα και γραφήματα.



Απεικόνιση των ροών της αγοράς εργασίας

Με τη βοήθεια των γραφημάτων μας σε αυτό το άρθρο, μπορείτε να δείτε τις μετακινήσεις των ανθρώπων μεταξύ της απασχόλησης, της ανεργίας και της οικονομικής αδράνειας από το ένα τέταρτο στο άλλο.

Πηγή: [Overview - Employment and unemployment \(LFS\) - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Β. Η Θεματική Βάση «Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών»

Η Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών (*Household Budget Survey*) είναι μία στατιστική έρευνα που συγκεντρώνει αναλυτικές πληροφορίες¹⁴⁶ από αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών για τη σύνθεση, την απασχόληση των μελών τους, τις συνθήκες στέγασης και, κυρίως, για τις δαπάνες διαβίωσης και τα εισοδήματά τους, εξασφαλίζοντας:

- την αποτύπωση του επιπέδου και της κατανομής των εισοδημάτων των νοικοκυριών (κατά τύπο νοικοκυριού, κοινωνικο-οικονομική θέση, οικονομική κατάσταση νοικοκυριού κ.λπ.)
- την ανάλυση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού μέσω της εφαρμογής διαφορετικών κοινωνικο-οικονομικών δεικτών
- την εκτίμηση της διάρθρωσης των δαπανών των νοικοκυριών στα διάφορα αγαθά και υπηρεσίες.

Τα μεθοδολογικά εργαλεία της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών

1. [Περιγραφή της διαβίβασης στοιχείων για το HBS \(Έτος Αναφοράς\) 2020](#)
2. [Εγχειρίδιο για τις τυποποιημένες βασικές κοινωνικές μεταβλητές 2020](#)
3. [Περιγραφή της διαβίβασης στοιχείων για το HBS \(Έτος Αναφοράς\) 2015](#)
4. [Έκθεση ποιότητας των «Έρευνων για τον προϋπολογισμό των νοικοκυριών» 2015](#)
5. [Περιγραφή της διαβίβασης στοιχείων για το HBS \(Έτος Αναφοράς\) 2010](#)
6. [Έκθεση ποιότητας των «Έρευνων για τον προϋπολογισμό των νοικοκυριών» 2010](#)
7. [Έρευνες για τον προϋπολογισμό των νοικοκυριών στην ΕΕ: μεθοδολογία και συστάσεις για την εναρμόνιση, 2003](#)

Πηγή: [Methodology - Household budget surveys - Eurostat \(europa.eu\)](#)

¹⁴⁶ Δεν συγκεντρώνονται, δηλαδή, πληροφορίες για κατηγορίες δαπανών συνολικά, όπως «δαπάνες διατροφής», «είδη ένδυσης – υπόδησης», «δαπάνες για υγεία» κ.λπ., αλλά για καθεμία δαπάνη χωριστά, π.χ. ψωμί άσπρο, γάλα νωπό πλήρες, μοσχάρι νωπό κ.λπ., υποδήματα ανδρικά, γυναικεία κ.λπ. ή μικροβιολογικές εξετάσεις, φάρμακα κ.λπ.

Οι πληροφορίες για τις δαπάνες των νοικοκυριών είναι πολύ αναλυτικές, καθώς βασίζονται στη λεπτομερή καταγραφή των ειδών (αγαθών και υπηρεσιών) σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση *COICOP* (*Classification of Individual Consumption by Purpose*), περιλαμβάνοντας όλα τα αγαθά και υπηρεσίες που καταναλώνονται από τα νοικοκυριά. Οι βασικές δαπάνες που υπολογίζονται στην κατασκευή του καλαθιού των εύλογων δαπανών διαβίωσης των νοικοκυριών είναι οι εξής:

- ❑ όλες οι δαπάνες διατροφής (δημητριακά, γαλακτοκομικά προϊόντα, κρέας, ψάρια, έλαια και λίπη, φρούτα, λαχανικά, γλυκά κ.λπ.) και των μη αλκοολούχων ποτών (καφές, τσάι, κακάο, μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων κ.λπ.), καθώς και έξοδα σε καντίνες και κυλικεία εργασίας, σχολείων, πανεπιστημίων, γραφείων (καφέδες, αναψυκτικά, χυμοί, σάντουιτς, τοστ, τυρόπιτες, γλυκά κ.λπ.)
- ❑ όλες οι δαπάνες ένδυσης και υπόδησης (αγορά ειδών ένδυσης και υπόδησης) και οι επιδιορθώσεις τους
- ❑ όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με την κατοικία (ηλεκτρισμός, ύδρευση, θέρμανση, υλικά και υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής της κατοικίας)
- ❑ όλα τα έξοδα κίνησης, συντήρησης και επισκευής μεταφορικών μέσων (καύσιμα, λιπαντικά, ανταλλακτικά, σέρβις κτλ), καθώς και τα ασφάλιστρα αυτοκινήτου-μηχανής
- ❑ όλες οι δαπάνες χρήσης αστικών και υπεραστικών μέσων μαζικής μεταφοράς (λεωφορεία, τρόλεϊ, ταξί, τρένα, τραμ, μετρό, επιβατικά πλοία κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες που αφορούν την επισκευή και τη συντήρηση των διαρκών αγαθών οικιακής χρήσης (έπιπλα, οικιακές συσκευές, κ.λπ.)
- ❑ όλα τα αγαθά για τη συνήθη οικιακή κατανάλωση (σαπούνια, απορρυπαντικά, είδη καθαρισμού, σκούπες, χαρτιά υγιείας, χαρτομάντηλα, κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες αγαθών και υπηρεσιών ατομικής καθαριότητας και καλλωπισμού (κομμωτήρια, κουρέια, ξυριστικές μηχανές, ξυραφάκια, οδοντόβουρτσες, οδοντόκρεμες, αρώματα, κολόνιες, καλλυντικά, αποσμητικά, σαπούνια μπάνιου, σαμπουάν κλπ) και λοιπά προσωπικά είδη (τσάντες, πορτοφόλια, γυαλιά ηλίου, ομπρέλες κτλ), καθώς και δαπάνες σχετικά με τα κατοικίδια ζώα (τροφές, λουριά, κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες που αφορούν την ενημέρωση και τη μόρφωση (βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, είδη χαρτοπωλείου, γραφική ύλη, τετράδια, μολύβια, στυλό, κ.λπ.)
- ❑ όλες οι δαπάνες υπηρεσιών τηλεφωνίας και ταχυδρομικών υπηρεσιών (λογαριασμοί σταθερού τηλεφώνου, κινητού τηλεφώνου, internet, ταχυδρομείων κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες ειδών και υπηρεσιών υγείας (φάρμακα, παυσίπονα, επίδεσμοι, γάζες, θερμόμετρα, ιατρικές υπηρεσίες κάθε ειδικότητας, οδοντιατρικές υπηρεσίες, κτηνιατρικές υπηρεσίες κ.α.)
- ❑ όλες οι δαπάνες υπηρεσιών εκπαίδευσης (παιδικοί σταθμοί, φροντιστήρια, ξένες γλώσσες, εκπαιδευτικές εκδρομές κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας (γηροκομεία, ιδρύματα και σχολεία για άτομα με αναπηρία, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, παιδότοποι κ.λπ.)

- ❑ δαπάνες για άλλες οικονομικές υπηρεσίες (αμοιβές φοροτεχνικών, διοικητικά τέλη, αμοιβές δικηγόρων, αμοιβές συμβολαιογράφων, συνδρομές σε επαγγελματικά σωματεία, ενώσεις, κ.λπ.)

Οι συγκεκριμένες δαπάνες περιλαμβάνονται στην πρώτη ομάδα δαπανών, που θεωρούνται οι πλέον βασικές για τη διαβίωση του νοικοκυριού. Παράλληλα, προβλέπονται τρεις συμπληρωματικές ομάδες / κατηγορίες δαπανών:

- ❑ η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει τις δαπάνες εστίασης (έξοδα σε εστιατόρια, ταβέρνες, πιτσαρίες, καφενεία, μπαρ κ.λπ.)
- ❑ η τρίτη ομάδα περιλαμβάνει δαπάνες για την αγορά διαρκών αγαθών και συσκευών (έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές, οικιακά σκεύη, συσκευές τηλεφώνου, τηλεοράσεις, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, φωτογραφικές μηχανές, κ.λπ.) και δαπάνες για την αγορά μεταφορικών μέσων (αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες, κ.λπ.)
- ❑ η τέταρτη ομάδα περιλαμβάνει δαπάνες για κατανάλωση αλκοολούχων ποτών (ουίσκι, βότκα, σαμπάνια, κρασί, μπύρα, κ.λπ.), δαπάνες για τσιγάρα και καπνό, δαπάνες για αεροπορικές μετακινήσεις, δαπάνες για τουριστικές υπηρεσίες (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ομαδικά ταξίδια, κ.λπ.) και δαπάνες για υπηρεσίες αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού (γυμναστήρια, εισιτήρια αθλητικών αγώνων, θέατρα, κινηματογράφοι, συναυλίες, κ.λπ.)

Η αποτύπωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού εξασφαλίζεται μέσω του υπολογισμού των εύλογων δαπανών διαβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη α) τις πραγματικές δαπάνες που προέρχονται από αγορές (και όχι τις τεκμαρτές δαπάνες από άλλους τρόπους κτήσης) και β) τα έξοδα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες που χορηγούνται από το κράτος (δημόσια εκπαίδευση κ.λπ.). Υπό το πρίσμα αυτό, στον υπολογισμό των εύλογων δαπανών διαβίωσης δεν προσμετρώνται:

- ❑ δαπάνες για αγορά ειδών πολυτελείας (κοσμήματα, πολύτιμοι λίθοι, ρολόγια, κ.λπ.) και υπηρεσιών πολυτελείας (υπηρεσίες οικιακών βοηθών, μπέιμπυ-σίτερς, καθαριστηρίων κ.λπ.) καθώς και έξοδα τυχερών παιγνίων (λαχεία, καζίνο κ.λπ.)
- ❑ δαπάνες για ιδιωτικά σχολεία
- ❑ δαπάνες για ιδιωτική νοσοκομειακή περίθαλψη
- ❑ δαπάνες για ιδιωτική ασφάλιση (υγείας, κατοικίας, κ.λπ.).

Επιπλέον, στο καλάθι των εύλογων δαπανών διαβίωσης δεν προσμετρώνται οι δόσεις δανείου για τους δανειολήπτες, και αντίστοιχα το ενοίκιο για τους ενοικιαστές και το τεκμαρτό ενοίκιο για τους ιδιοκτήτες, καθώς οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης αφορούν τα έξοδα που κάνει ένα νοικοκυριό πέραν αυτών που απαιτούνται για την εξασφάλιση κατοικίας. Συνεπώς, για όσους καταβάλλουν ενοίκιο, στα παραπάνω ποσά προστίθεται το ποσό του ενοικίου για την εξασφάλιση πρώτης κατοικίας με βάση τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία.

Γ. Οι Ευρωπαϊκές Στατιστικές για το Εισόδημα, την Κοινωνική Ένταξη και τις Συνθήκες Διαβίωσης

Οι Ευρωπαϊκές Στατιστικές για το Εισόδημα, την Κοινωνική Ένταξη και τις Συνθήκες Διαβίωσης επικεντρώνονται στις αντικειμενικές και υποκειμενικές πτυχές της εισοδηματικής και υλικής κατάστασης νοικοκυριών και ατόμων, καλύπτοντας τα ακόλουθα πεδία¹⁴⁷:

- το εισοδηματικό καθεστώς
- η φτώχεια
- ο κοινωνικός αποκλεισμός
- η κατοικία
- η εργασία
- η εκπαίδευση
- η υγεία.

Η κύρια πηγή για την κατάρτιση των συγκεκριμένων Στατιστικών είναι η *Έρευνα της ΕΕ για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης (EU-SILC)*¹⁴⁸, που εγκαινιάστηκε το 2003 με βάση τις ρήτρες του Κανονισμού 1177/2003 της 16ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης και αποτυπώνει ιδίως τα δεδομένα για την κατάσταση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της χρήσης επιλεγμένων δεικτών.

Γ1. Η οριοθέτηση των δεικτών μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Στρατηγική ΕΕ 2020

Η θέσπιση επικαιροποιημένων δεικτών μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού προωθήθηκε στο πλαίσιο ενίσχυσης των κοινωνικών προτεραιοτήτων της *Στρατηγικής ΕΕ 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*¹⁴⁹ (το στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την περίοδο 2010-2020). Η Στρατηγική υιοθέτησε ανάμεσα στους Βασικούς της Στόχους τη μείωση του αριθμού των φτωχών κατά 20 εκ. το 2020, παρακολουθώντας την εξέλιξη των σχετικών εθνικών πολιτικών σύμφωνα με τρεις δείκτες που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: τον δείκτη του ποσοστού κινδύνου φτώχειας (*poverty rate*), τον δείκτη υλικής στέρησης (*severe material deprivation rate*) και τον δείκτη του ποσοστού των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας (*very low work intensity households*).

α) Ο πρώτος δείκτης αφορά το ποσοστό κινδύνου φτώχειας (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις), δηλαδή το ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.

¹⁴⁷ [Overview - Income and living conditions - Eurostat \(europa.eu\)](#).

¹⁴⁸ [EU statistics on income and living conditions \(EU-SILC\) methodology - Statistics Explained \(europa.eu\)](#)

¹⁴⁹ Βλ. την Ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2010) 2020/3.3.2010.

β) Ο δεύτερος δείκτης εκτιμά τα επίπεδα διαβίωσης μετρώντας το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον τεσσάρων από ένα κατάλογο εννέα αγαθών και υπηρεσιών, και συγκεκριμένα:

- ❑ δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, όπως ενοίκιο ή δόση δανείου, πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ.), δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.ά., ή αγορές με δόσεις κύριας κατοικίας
- ❑ οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών το χρόνο
- ❑ οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας
- ❑ οικονομική αδυναμία για αντιμετώπιση έκτακτων, αλλά αναγκαίων δαπανών αξίας περίπου 540 ευρώ
- ❑ οικονομική αδυναμία να διαθέτουν τηλέφωνο (περιλαμβάνεται και το κινητό τηλέφωνο)
- ❑ οικονομική αδυναμία να διαθέτουν έγχρωμη τηλεόραση
- ❑ οικονομική αδυναμία να διαθέτουν πλυντήριο ρούχων
- ❑ οικονομική αδυναμία να διαθέτουν ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο
- ❑ οικονομική αδυναμία πρόσβασης σε ικανοποιητική θέρμανση.

γ) Ο τρίτος δείκτης αφορά το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά¹⁵⁰ με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας. Ο δείκτης αναφέρεται στο ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-59 που διαβιών σε νοικοκυριά των οποίων τα μέλη εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Η ένταση εργασίας του νοικοκυριού ορίζεται ως ο λόγος μεταξύ του αριθμού των μηνών που όλα τα μέλη εργάζονται κατά το προηγούμενο έτος και του συνολικού αριθμού των μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργασθεί κατά την ίδια περίοδο.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε την δυνατότητα σε κάθε Κράτος Μέλος να επιλέξει το δείκτη που θα χρησιμοποιούσε προκειμένου να διαμορφώσει περαιτέρω την εθνική στοχοθεσία του αναφορικά με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η δυνατότητα αυτή παρέχει στις εθνικές αρχές την απαραίτητη ευελιξία λήψης κρίσιμων αποφάσεων στα πεδία του σχεδιασμού και της υλοποίησης των εθνικών πολιτικών κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, η επιλογή του εθνικού δείκτη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς αντανακλά την σημασία που αποδίδουν οι εθνικές Κυβερνήσεις σε διαφορετικές πτυχές και εκφάνσεις του κοινωνικού αποκλεισμού, διαμορφώνοντας εν τέλει, τις προτεραιότητες των εθνικών πολιτικών.

Γ2. Η εφαρμογή των δεικτών μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της Έρευνας για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης

Η εφαρμογή των δεικτών μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού προωθείται μέσω της διεξαγωγής των *Στατιστικών Ερευνών της ΕΕ για το Εισόδημα*

¹⁵⁰ Τα νοικοκυριά που αποτελούνται μόνο από μαθητές ή σπουδαστές κ.λπ. κάτω των 25 ετών ή και άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω εξαιρούνται από τον υπολογισμό του δείκτη.

και τις Συνθήκες Διαβίωσης (EU-SILC), που εγκαινιάστηκαν το 2003 βάσει Συμφωνίας μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας της Επιτροπής (Eurostat), έξι Κρατών Μελών (Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Ελλάδα, Ιρλανδία και Λουξεμβούργο) και της Νορβηγίας, αντικαθιστώντας το «Ευρωπαϊκό Πάνελ Νοικοκυριών» (European Community Household Panel, ECHP)¹⁵¹, προκειμένου να κατοχυρωθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σκοπός των στατιστικών ερευνών της ΕΕ για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης είναι η εξασφάλιση της παρακολούθησης των κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων στα Κράτη Μέλη σύμφωνα με τις ρήτρες του Κανονισμού 1177/2003¹⁵², όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η συλλογή των στατιστικών δεδομένων ξεκίνησε επίσημα το 2004 σε 15 χώρες και επεκτάθηκε το 2005 σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ-25, την Ισλανδία και τη Νορβηγία. Η Βουλγαρία και η Τουρκία δρομολόγησαν την Έρευνα το 2006, η Ρουμανία το 2007, η Ελβετία το 2008, ενώ η Κροατία την εισήγαγε το 2010 (τα στοιχεία της Κροατίας για το 2008 και το 2009 βασίζονται σε διαφορετική πηγή δεδομένων – την Έρευνα Οικογενειακού Προϋπολογισμού).

Το κύριο αντικείμενο της Έρευνας EU-SILC είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημα τους¹⁵³. Η Έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα Κράτη Μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.

Το διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού καθορίζεται με την άθροιση όλων των νομισματικών εσόδων που λαμβάνει κάθε μέλος του νοικοκυριού από οποιαδήποτε πηγή (συμπεριλαμβανομένων των εισοδημάτων από εργασία, επενδύσεις και κοινωνικές παροχές) – προσαυξανόμενο με τα έσοδα σε επίπεδο νοικοκυριού – με αφαίρεση των φόρων και των κοινωνικών εισφορών που καταβάλλονται. Για να ληφθούν υπόψη οι διαφορές του μεγέθους και της σύνθεσης των νοικοκυριών, το άθροισμα αυτό διαιρείται με τον αριθμό των «ισοδύναμων ενηλίκων» με μια πρότυπη κλίμακα (ισοδυναμία), την αποκαλούμενη «Τροποποιημένη Κλίμακα του Οργανισμού

¹⁵¹ Η Έρευνα «Πάνελ Νοικοκυριών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» ήταν μια ετήσια διαχρονική έρευνα ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος νοικοκυριών (συνολικά περίπου 60.000) που άρχισε να διεξάγεται το 1994, ολοκληρώθηκε το 2001 και καλύπτει τις συνθήκες διαβίωσης, το καθεστώς απασχόλησης, την υγεία, την εκπαίδευση και το εισόδημα. Βλ. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/echp>.

¹⁵² Βλ. σχετικά τις διατάξεις του Κανονισμού 1177/2003 της 16ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC).

¹⁵³ Βλ. σχετικά το υπόδειγμα της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union Statistics on Income and Living Conditions - SILC) 2011 στον δικτυακό τόπο της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κοινότητας, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/introduction.

Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης», η οποία αποδίδει συντελεστή στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα του νοικοκυριού, συντελεστή στάθμισης 0,5 για κάθε άλλο μέλος του νοικοκυριού ηλικίας άνω των 14 ετών και συντελεστή στάθμισης 0,3 για τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας κάτω των 14 ετών. Το μέγεθος που προκύπτει καλείται ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα και αποδίδεται σε κάθε μέλος του νοικοκυριού. Για τους σκοπούς εφαρμογής των δεικτών της φτώχειας, το ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα υπολογίζεται από το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του κάθε νοικοκυριού διαιρούμενο διά του ισοδύναμου μεγέθους του νοικοκυριού (κατά συνέπεια, κάθε άτομο στο νοικοκυριό θεωρείται ότι έχει το ίδιο ισοδύναμο εισόδημα).

Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι μία σταθερή δωδεκάμηνη περίοδος (όπως κατά το προηγούμενο ημερολογιακό ή φορολογικό έτος) για όλες τις χώρες, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο, στο οποίο η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το τρέχον έτος της έρευνας, και την Ιρλανδία, στην οποία η έρευνα είναι συνεχής και τα δεδομένα για το εισόδημα συλλέγονται για τους δώδεκα μήνες πριν από την έρευνα¹⁵⁴.

Το ποσοστό του κινδύνου φτώχειας ορίζεται ως το ποσοστό των ατόμων με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας (εκφραζόμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης), που καθορίζεται στο 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος. Σύμφωνα με τις σχετικές Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το ποσοστό του κινδύνου φτώχειας υπολογίζεται σε σχέση με την κατάσταση σε κάθε Κράτος Μέλος της ΕΕ (και όχι με την εφαρμογή ενός κοινού κατώτατου ορίου)¹⁵⁵. Επομένως, το σύνολο για την ΕΕ είναι ο μέσος όρος των επιμέρους εθνικών δεδομένων, σταθμισμένος βάσει του πληθυσμού.

Παράλληλα, το ποσοστό του κινδύνου φτώχειας μπορεί να εκφρασθεί πριν ή μετά τη χορήγηση των κοινωνικών μεταβιβάσεων¹⁵⁶, καθώς η διαφορά εκφράζει τον υποθετικό αντίκτυπο των εθνικών κοινωνικών μεταβιβάσεων στη μείωση του κινδύνου φτώχειας.

¹⁵⁴ Για το Ιρλανδικό μοντέλο μέτρησης της φτώχειας βλ. R. Walker, *The setting of national poverty targets* (Synthesis Report), Peer Review on Social Protection and Social Inclusion, 2011.

¹⁵⁵ Επισημαίνεται ότι ο δείκτης δεν μετρά τον πλούτο, αλλά καταγράφει το καθεστώς του υφιστάμενου χαμηλού εισοδήματος (σε σύγκριση με άλλα άτομα στην ίδια χώρα), που δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη χαμηλό βιοτικό επίπεδο.

¹⁵⁶ Οι συντάξεις υπολογίζονται ως εισόδημα πριν από τις μεταβιβάσεις και όχι ως κοινωνικές παροχές.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο της Έρευνας EU-SILC

Η μεθοδολογία EU-SILC ορίζεται στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ, ώστε να διασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των δεδομένων σε όλες τις χώρες της ΕΕ, της ΕΖΕΣ και των υπονήφιων προς ένταξη χωρών. Επιπλέον, η Eurostat εκδίδει ετησίως μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες παρέχουν εκτεταμένες εξηγήσεις και συστάσεις σχετικά με την εφαρμογή της συλλογής στοιχείων.

Πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό των δεικτών παρέχονται στη διαδικτυακή δημοσίευση στατιστικών στοιχείων της ΕΕ για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC).

Η EU-SILC βασίζεται σε κοινές έννοιες και ορισμούς. Κάθε χώρα μπορεί να εφαρμόσει την πλέον αποτελεσματική λύση από εθνική σκοπιά για να παραδώσει τα πλήρη σύνολα δεδομένων, τα οποία απαιτούνται.

Τα περισσότερα δεδομένα συλλέγονται απευθείας από τους ερωτηθέντες μέσω συνέντευξης ή διαδικτυακής έρευνας. Τα δεδομένα συμπληρώνονται από διοικητικές πηγές ή καταλογισμούς.

Ο πληθυσμός-στόχος της EU-SILC είναι τα άτομα που ζουν σε ιδιωτικά νοικοκυριά. Τα ιδιωτικά νοικοκυριά ορίζονται ως:

α) «Ιδιωτικό νοικοκυριό ενός ατόμου»: Αυτό αναφέρεται σε ένα ιδιωτικό νοικοκυριό, όπου ένα άτομο συνήθως κατοικεί είτε μόνος του σε ξεχωριστή μονάδα στέγασης είτε καταλαμβάνει, ως ενοικιαστής, ξεχωριστό χώρο ή δωμάτια μιας οικιστικής μονάδας, αλλά δεν ενώνεται με κανέναν από τους άλλους ενοίκους της οικιστικής μονάδας για να σχηματίσει πολυμελές νοικοκυριό

β) «Ιδιωτικό νοικοκυριό πολλών ατόμων»: Πρόκειται για ένα ιδιωτικό νοικοκυριό στο οποίο μια ομάδα δύο ή περισσότερων ατόμων συνήθως διαμένουν μαζί σε μια μονάδα στέγασης ή μέρος μιας στεγαστικής μονάδας. Μοιράζονται το εισόδημα ή τα έξοδα του νοικοκυριού με τα άλλα μέλη του νοικοκυριού.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται από:

- το άθροισμα του ατομικού εισοδήματος που εισπράττουν όλα τα μέλη του νοικοκυριού
- την προσθήκη του εισοδήματος που εισπράττεται σε επίπεδο νοικοκυριού
- την αφαίρεση των καταβληθέντων φόρων και των μεταβιβάσεων μετρητών μεταξύ νοικοκυριών που καταβλήθηκαν.

Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών περιλαμβάνει:

- όλα τα εισοδήματα από εργασία, δηλαδή εισόδημα μισθωτού ή αυτοαπασχόλησης
- ιδιωτικά έσοδα από επενδύσεις και ακίνητα
- μεταφορές μεταξύ νοικοκυριών
- όλες οι κοινωνικές μεταβιβάσεις που εισπράττονται σε μετρητά, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων γήρατος και επιζώντων.

Πηγή: [Methodology - Income and living conditions - Eurostat \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Γ3. Η οριοθέτηση των δεικτών μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Στρατηγική ΕΕ 2030

Ο δείκτης υλικής στέρησης της Στρατηγικής ΕΕ 2020 τροποποιήθηκε το 2021 στο πλαίσιο υλοποίησης του *Σχεδίου Δράσης*¹⁵⁷ για τον *Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων* (ΕΠΚΔ)¹⁵⁸, που θέτει τους νέους στόχους πολιτικής της Ένωσης για το 2030 (Στρατηγική ΕΕ 2030).

Οι γενικοί δείκτες στατιστικής μέτρησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στη Στρατηγική ΕΕ 2030

Α. Ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο σχετικής φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δείκτης του ποσοστού κινδύνου φτώχειας)

Β. Ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον επτά από ένα κατάλογο δέκα τριών αγαθών και υπηρεσιών (δείκτης υλικής στέρησης), αντιμετωπίζοντας:

Στερήσεις σε επίπεδο νοικοκυριού

- Δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, όπως ενοίκιο ή δόση δανείου της κύριας κατοικίας, λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ., δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικιακή, διακοπές κ.ά. ή αγορές με δόσεις
- Οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών
- Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας
- Οικονομική αδυναμία για αντιμετώπιση έκτακτων αλλά αναγκαίων δαπανών
- Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο
- Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση το χειμώνα και δροσιά το καλοκαίρι

Στερήσεις σε επίπεδο μέλους του νοικοκυριού

- Οικονομική αδυναμία να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Οικονομική αδυναμία για αντικατάσταση των φθαρμένων ρούχων με καινούργια
- Οικονομική αδυναμία να έχει δύο ζευγάρια υποδήματα
- Οικονομική αδυναμία να ξοδεύει χρήματα, σχεδόν κάθε εβδομάδα, για τον εαυτό του
- Οικονομική αδυναμία για συνάντηση με φίλους/συγγενείς για έναν καφέ/ποτό/γεύμα στο σπίτι τουλάχιστον μια φορά το μήνα
- Οικονομική αδυναμία για συμμετοχή τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής με πληρωμή αντιτίμου
- Οικονομική αδυναμία για αντικατάσταση επίπλων όταν αυτά φθείρονται ή καταστρέφονται

Γ. Ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας (άτομα ηλικίας 18-59 που διαβιούν σε νοικοκυριά των οποίων τα μέλη εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους).

¹⁵⁷ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της 4.3.2021 «*Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων*», COM (2021)102.

¹⁵⁸ Ο *Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων* (ΕΠΚΔ) διακηρύχθηκε πανηγυρικά από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στην *Κοινωνική Διάσκεψη Κορυφής για τη Δίκαιη Απασχόληση και την Ανάπτυξη* (Γκέτεμποργκ, 17 Νοεμβρίου 2017), εισάγοντας είκοσι κύριες Αρχές σε τρεις τομείς: α) Ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, β) Δίκαιοι όροι εργασίας, γ) Κοινωνική προστασία και ένταξη. Η εφαρμογή του προωθείται σύμφωνα με το από Μαρτίου 2021 *Σχέδιο Δράσης* που προβλέπει συγκεκριμένες ενέργειες για την υλοποίηση των Αρχών του ως κοινή προσπάθεια των Κρατών Μελών και της Ε.Ε., με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών. Βλ. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_el#documents.

Δ. Η Βάση «Περιφέρειες και Πόλεις»

Το προφίλ της Βάσης

Τι προσφέρουν τα στατιστικά στοιχεία για τις περιφέρειες και τις πόλεις;

Τα εθνικά στοιχεία από μόνα τους δεν μπορούν να αποκαλύψουν την πλήρη και ενίοτε περίπλοκη εικόνα του τι συμβαίνει σε λεπτομερέστερο επίπεδο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι στατιστικές πληροφορίες σε υποεθνικό επίπεδο αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την **ανάδειξη συγκεκριμένων περιφερειακών και εδαφικών πτυχών**, που βοηθά στην ανάλυση των μεταβαλλόμενων προτύπων και του αντίκτυπου που μπορούν να έχουν οι αποφάσεις πολιτικής στην καθημερινή μας ζωή.

Τι είδους πληροφορίες είναι διαθέσιμες;

Προκειμένου να παράσχει λεπτομερή εικόνα των διαφόρων εδαφών της ΕΕ και να παρακολουθεί τους στόχους περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ, η Eurostat έχει αναπτύξει σειρά στατιστικών με βάση **διαφορετικές ταξινομήσεις και τυπολογίες**. Στις σχετικές στατιστικές περιλαμβάνονται δεδομένα για:

- περιφέρειες
- πόλεις και μεγαλύτερες πόλεις
- μητροπολιτικές περιοχές
- αγροτικές περιοχές και περιφέρειες.

Καλύπτονται επίσης ειδικές γεωγραφικές περιοχές, όπως παράκτιες περιοχές, ορεινές περιοχές, παραμεθόριες περιοχές ή νησιωτικές περιοχές.

Ψάχνετε για δεδομένα σχετικά με...



[Περιφέρειες](#)



[Οι πόλεις](#)



[Μητροπολιτικές περιοχές](#)

Ποια εργαλεία παρέχει η Eurostat για την απεικόνιση αυτών των δεδομένων;

Παράλληλα με τα σύνολα δεδομένων, τις δημοσιεύσεις και τα άρθρα «Statis Explained», η Eurostat προσφέρει διαδραστικές εφαρμογές για την απεικόνιση και την ανάλυση υποεθνικών δεδομένων, όπως οι διαδραστικές απεικονίσεις δεδομένων «[Περιφέρειες και Πόλεις](#) εικονογραφημένες» και «[Στατιστικός Άτλαντας](#)» ή η εφαρμογή για φορητές συσκευές «[Η Περιφέρειά μου](#)».

Πηγή: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions-and-cities>

2.2. Οι Βάσεις Διοικητικών Δεδομένων

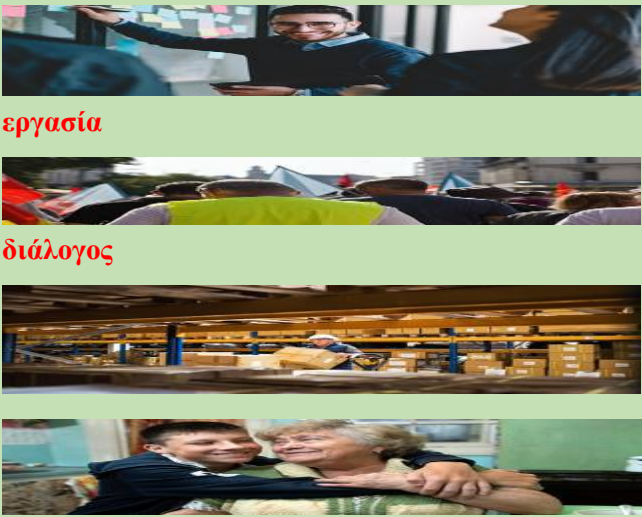
Οι Βάσεις Διοικητικών Δεδομένων και Εγγράφων της ΕΕ σε θέματα επιχειρηματικότητας, απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας παρακολουθούνται από συγκεκριμένους αποκεντρωμένους οργανισμούς που λειτουργούν υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- το *Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας*¹⁵⁹
- η *Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας*¹⁶⁰
- το *Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης*¹⁶¹.

Α. Οι βάσεις του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Το *Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας* (Eurofound) ιδρύθηκε το 1975 και έχει την έδρα του στο Δουβλίνο. Αποστολή του είναι να παρέχει γνώσεις για να συμβάλει στην ανάπτυξη καλύτερων κοινωνικών πολιτικών, πολιτικών απασχόλησης και εργασιακών πολιτικών σύμφωνα με τον Κανονισμό 2019/127¹⁶².

Τα πεδία ενδιαφέροντος του Eurofound



Συνθήκες εργασίας και βιώσιμη εργασία

Εργασιακές σχέσεις και κοινωνικός διάλογος

Απασχόληση και αγορές εργασίας

Συνθήκες διαβίωσης και ποιότητα ζωής

¹⁵⁹ <http://www.eurofound.europa.eu/>.

¹⁶⁰ <https://ela.europa.eu/>.

¹⁶¹ <https://www.cedefop.europa.eu/el/about-cedefop>.

¹⁶² Βλ. Κανονισμός (ΕΕ) 2019/127 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιανουαρίου 2019, σχετικά με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 του Συμβουλίου, <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/127/oj>.

Το προφίλ του Eurofound

Οι στόχοι του Eurofound είναι να παρέχει στην Επιτροπή, στα άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, στα κράτη μέλη και στους κοινωνικούς εταίρους, στήριξη με σκοπό τη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών που αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, το σχεδιασμό πολιτικών απασχόλησης και την προώθηση του διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Προς τούτο, το Eurofound εμπλουτίζει και διαδίδει γνώσεις, παρέχει τεκμηρίωση και υπηρεσίες για τη χάραξη πολιτικής συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών πορισμάτων, και διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ ενδιαφερομένων φορέων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Το Eurofound έχει τα ακόλουθα καθήκοντα όσον αφορά τους τομείς πολιτικής του, σεβόμενο πλήρως τις αρμοδιότητες των κρατών μελών.

- α) ανάλυση των εξελίξεων και παροχή συγκριτικών αναλύσεων πολιτικών, θεσμικών πλαισίων και πρακτικών σε κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, σε άλλες χώρες·
- β) συλλογή στοιχείων, για παράδειγμα, μέσω ερευνών και ανάλυση των τάσεων όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, την απασχόληση και τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας·
- γ) ανάλυση των εξελίξεων στα συστήματα εργασιακών σχέσεων και ιδίως του κοινωνικού διαλόγου σε ενωσιακό επίπεδο και στα κράτη μέλη·
- δ) διενέργεια ή ανάθεση μελετών και πραγματοποίηση έρευνας σχετικά με τις συναφείς κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις και τα σχετικά θέματα πολιτικής·
- ε) εφαρμογή, κατά περίπτωση και μετά από αίτηση της Επιτροπής, πιλοτικών σχεδίων και προπαρασκευαστικών μέτρων·
- στ) δημιουργία φόρουμ για την ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών μεταξύ των κυβερνήσεων, των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερομένων μερών σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω τεκμηριωμένων πληροφοριών και αναλύσεων·
- ζ) διαχείριση και παροχή εργαλείων και συνόλων δεδομένων στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής, τους κοινωνικούς εταίρους, τους επιστημονικούς φορείς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.
- η) θέσπιση μιας στρατηγικής για τις σχέσεις με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 30 σχετικά με ζητήματα για τα οποία είναι αρμόδιο το Eurofound.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Eurofound διατηρεί στενή επαφή ιδίως με ειδικευμένους φορείς, είτε του δημόσιου είτε του ιδιωτικού τομέα, εθνικούς ή διεθνείς, με δημόσιες αρχές, με επιστημονικούς και ερευνητικούς φορείς, με οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, και, όπου υφίστανται, με εθνικούς τριμερείς οργανισμούς. Το Eurofound, με την επιφύλαξη των στόχων και σκοπών του, συνεργάζεται με άλλους οργανισμούς της Ένωσης, και ιδίως με τον EU-OSHA και το Cedefop, με σκοπό την προώθηση των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας με τις δραστηριότητές τους, αποφεύγοντας ταυτόχρονα κάθε επικάλυψη προσπαθειών.

Το Eurofound έχει αναπτύξει και συντηρεί ελεύθερα προσβάσιμες βάσεις δεδομένων για τα ακόλουθα πεδία¹⁶³:

A

[Average income by source and wealth brackets, 21 EU countries, 2017](#)

[Average portfolio by net wealth quintile, 21 EU countries, 2017](#)

C

[Care responsibilities](#)

[Change in employment, Q2 2019–Q2 2020, EU27 \(%\)](#)

[Changes in employment, hours worked and share not working by age and gender](#)

[Changes in employment, hours worked and share not working, by country](#)

[Changes in employment, hours worked and share not working, by occupation](#)

[Core employment \(%\), by age, 2018](#)

[Core employment \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Core employment \(%\), by education, 2018](#)

[Core employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Core employment \(%\), by sector, 2018](#)

[Cost of the gender employment gap in EU, 2009-2018](#)

[COVID-19: Implications for employment and working life data](#)

D

[Database of wages, working time and collective disputes](#)

[Development of employment by occupation, 2002-2020](#)

[Dispute resolution](#)

E

[Educational attainment of people with and without disabilities](#)

[Employment differences between people with and without disabilities](#)

[Employment in the EU, 2008 and 2018](#)

[Employment levels, Q1 2018–Q2 2020, EU27](#)

[Employment shifts by job–wage quintile: two crisis periods compared](#)

[European Jobs Monitor](#)

[European Working Conditions Telephone Survey 2021 - Data visualisation](#)

¹⁶³ Βλ. [Data and resources | Eurofound \(europa.eu\)](#).

F

[Female share of employment and management](#)

G

[Gender division in economic sectors](#)

[Gender employment gap in Europe, by country, 2009-2019](#)

[Gender employment gap in Europe, interactive presentation by country, 2009-2019](#)

H

[Happiness and Life Satisfaction](#)

I

[Industrial relations index](#)

[Involuntary part-time employment \(%\), by age, 2018](#)

[Involuntary part-time employment \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Involuntary part-time employment \(%\), by education, 2018](#)

[Involuntary part-time employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Involuntary part-time employment \(%\), by sector, 2018](#)

[Involuntary temporary employment \(%\), by age, 2018](#)

[Involuntary temporary employment \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Involuntary temporary employment \(%\), by education, 2018](#)

[Involuntary temporary employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Involuntary temporary employment \(%\), by sector, 2018](#)

J

[Job quality in the EU](#)

L

[Level of the gender employment gap in EU and United Kingdom, in percentage points, 2009-2019](#)

[Levels of worry about not having adequate income in old age](#)

[Life satisfaction among people with and without disabilities](#)

[Living, working and COVID-19 data](#)

[Low hours part-time \(%\), by age, 2018](#)

[Low hours part-time \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Low hours part-time \(%\), by education, 2018](#)

[Low hours part-time \(%\), by gender, 2018](#)[Low hours part-time \(%\), by sector, 2018](#)

M

[Maximum replacement rates available through employment protection schemes](#)

[Minimum wage developments in real terms, 15 euro area countries, 2015 price levels](#)

[Minimum wages in the EU](#)

[Minimum wages pilot project](#)

P

[Part-time employment \(%\), by age, 2018](#)

[Part-time employment \(%\), by education, 2018](#)

[Part-time employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Part-time employment \(%\), by sector, 2018](#)

[Part-time employment, by country, 2008 and 2018](#)

[Percentage of workers doing telework and ICT-based mobile work](#)

[Proportion of individuals holding negative net wealth in Europe, by country, 2010–2017](#)

[Proportion of minimum wage workers who find it difficult to make ends meet](#)

[Proportion of minimum wage workers who find it difficult to make ends meet, EU average](#)

R

[Regional shifts in employment structure, 2002-2017](#)

S

[Satisfaction with standard of living](#)

[Self-employment \(%\), by age, 2018](#)

[Self-employment \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Self-employment \(%\), by education, 2018](#)

[Self-employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Self-employment \(%\), by sector, 2018](#)

[Share of workers supported by employment protection measures in selected sectors](#)

[Share of workers working from home during the crisis](#)

[Short-term temporary contracts \(%\), by age, 2018](#)

[Short-term temporary contracts \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Short-term temporary contracts \(%\), by education, 2018](#)

[Short-term temporary contracts \(%\), by gender, 2018](#)

[Short-term temporary contracts \(%\), by sector, 2018](#)

[Statutory minimum wages, 2021](#)

[Statutory minimum wages, 2022](#)

[Statutory minimum wages, 2023](#)

T

[Take-up of short-time working or temporary unemployment benefits](#)

[Temporary employment \(%\), by age, 2018](#)

[Temporary employment \(%\), by country, 2008 and 2018](#)

[Temporary employment \(%\), by education, 2018](#)

[Temporary employment \(%\), by gender, 2018](#)

[Temporary employment \(%\), by sector, 2018](#)

[Trends of job quality indices in the EU, 2000-2015](#)

U

[Use of medical services and difficulties paying medical expenses](#)

W

[Wage setting](#)

[Wealth shares and net wealth inequality in Europe, by country, 2017](#)

[Working time outcomes](#)

Y

[Youth](#)

Δ

[Δημοκρατία και εμπιστοσύνη κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

E

[Εμβολιασμοί κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

[Εργασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

M

[Μέτρα στήριξης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

O

[Οικονομική κατάσταση και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

Π

[Ποιότητα δημόσιων υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19](#)

[Ποιότητα ζωής κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.](#)

B. Οι βάσεις της *Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας*

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ΕΕΑ) ιδρύθηκε το 2019 και έχει την έδρα της στην Μπρατισλάβα. Μεριμνά για την ορθή εφαρμογή των διασυνοριακών κανόνων εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης στην ΕΕ.

Το προφίλ της ΕΑΕ

Η ΕΑΕ θεσπίστηκε για να συμβάλει στην ενίσχυση της δικαιοσύνης και της εμπιστοσύνης στην εσωτερική αγορά, βοηθώντας τα Κράτη Μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες της ΕΕ για την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης εφαρμόζονται δίκαια και αποτελεσματικά και διευκολύνοντας τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να αποκομίσουν τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς.

Η ΕΑΕ ασκεί τις ακόλουθες εργασίες:

- ❑ Διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων και εργοδοτών σε πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού
- ❑ Στήριξη των Κρατών Μελών για την προώθηση της διασυνοριακής αντιστοίχισης θέσεων εργασίας και του συντονισμού του EURES
- ❑ Διευκόλυνση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών
- ❑ Συντονισμός και υποστήριξη συνδυασμένων και κοινών επιθεωρήσεων διενέργεια αναλύσεων και εκτιμήσεων κινδύνου για θέματα που σχετίζονται με τη διασυνοριακή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού
- ❑ Στήριξη των Κρατών Μελών για την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- ❑ Στήριξη των Κρατών Μελών για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας
- ❑ Διαμεσολάβηση σε διαφορές μεταξύ Κρατών Μελών σχετικά με την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας της Ένωσης.

Η κύρια βάση δεδομένων της ΕΑΕ είναι από το 2021 η βάση του EURES (Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης)¹⁶⁴, η οποία απευθύνεται τόσο σε άτομα από χώρες του EURES που αναζητούν εργασία και ενδιαφέρονται να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία μεταβαίνοντας σε άλλη χώρα για εργασία ή σπουδές, όσο και σε εργοδότες που επιθυμούν να προσλάβουν τους εν λόγω εργαζομένους¹⁶⁵.

¹⁶⁴ Το EURES δημιουργήθηκε το 1994 ως ένα ευρωπαϊκό δίκτυο συνεργασίας των υπηρεσιών απασχόλησης, σκοπός του οποίου είναι να διευκολύνει την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων. Το δίκτυο κατέβαλε πάντοτε κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες επωφελούνται από τις ίδιες ευκαιρίες, παρά τα γλωσσικά εμπόδια, τις πολιτιστικές διαφορές, τα γραφειοκρατικά προβλήματα, την πολυμορφία της εργασιακής νομοθεσίας και την έλλειψη αναγνώρισης των πιστοποιητικών σπουδών στις διάφορες χώρες της Ευρώπης.

¹⁶⁵ Βλ. [EURES \(europa.eu\)](https://europa.eu).

Γ. Οι βάσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) ιδρύθηκε το 1975 και έχει την έδρα του στην Θεσσαλονίκη από το 1995. Αποστολή του είναι να συμβάλλει στην ανάπτυξη και υλοποίηση ευρωπαϊκών πολιτικών για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, επικουρώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα Κράτη Μέλη της ΕΕ και τους κοινωνικούς εταίρους. Έχει αναπτύξει και συντηρεί ελεύθερα προσβάσιμες βάσεις δεδομένων σε συγκεκριμένα πεδία των πολιτικών επαγγελματικής κατάρτισης.

Τα πεδία ενδιαφέροντος του CEDEFOP

Δεξιότητες και αγορά εργασίας

- ο Δεξιότητες και μεταβαλλόμενες κοινωνίες
- ο Δεξιότητες και μεταβαλλόμενοι χώροι εργασίας
- ο Πολιτικές και πρακτικές σχετικά με τις δεξιότητες
- ο Πληροφορίες για τις δεξιότητες

Κέντρο γνώσης για την ΕΕΚ

- ο ΕΕΚ για τη νεολαία, τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές
- ο Προγράμματα μαθητείας
- ο ΕΕΚ για ενηλίκους
- ο Πολιτικές στήριξης της ΕΕΚ - χρηματοδότηση, καθοδήγηση, επικύρωση

Παροχή ΕΕΚ και τίτλων προσόντων

- ο Τίτλοι προσόντων και διαπιστευτήρια
- ο Μελλοντικές τάσεις στα συστήματα και τα ιδρύματα ΕΕΚ
- ο Μαθησιακά αποτελέσματα
- ο Διασυνοριακή ΕΕΚ και τίτλοι προσόντων

Πηγή: [Τι κάνουμε | CEDEFOP \(europa.eu\)](https://www.europecentre.org/)

Το προφίλ των βάσεων δεδομένων του CEDEFOP

- [Ευρωπαϊκή βάση δεδομένων του Cedefop για τα συστήματα μαθητείας](#)
- [Ευρωπαϊκή βάση δεδομένων για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης](#)
- [European skills and jobs survey](#)
- [Ευρωπαϊκός Δείκτης Δεξιοτήτων](#)
- [Πίνακας εποπτείας της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ΕΕΚ](#)
- [Χρηματοδότηση της βάσης δεδομένων εκπαίδευσης ενηλίκων](#)
- [Βάση δεδομένων για τη χρηματοδότηση των μαθητειών](#)
- [Βασικοί δείκτες για την ΕΕΚ](#)
- [Αντιστοίχιση δεξιοτήτων](#)
- [Βάση δεδομένων αποτελεσμάτων κινητικότητας](#)
- [Διαδικτυακό εργαλείο εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων \(NQFs\)](#)
- [Έρευνα της κοινής γνώμης για την ΕΕΚ](#)
- [Πόροι για τον προσανατολισμό](#)
- [Πρόβλεψη δεξιοτήτων](#)
- [Πληροφορίες για τις δεξιότητες](#)
- [Εργαλείο Skills-OVATE](#)
- [Ορολογία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Εκπαίδευση και Κατάρτιση - Γλωσσάριο](#)
- [Βάση δεδομένων για την ΕΕΚ στην Ευρώπη](#)
- [Εργαλειοθήκη ΕΕΚ για την ενδυνάμωση των ΕΑΕΚ](#)
- [Εργαλειοθήκη ΕΕΚ για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης](#)

Πηγή: [Online tools | CEDEFOP \(europa.eu\)](#)

Απαγόρευση διανομής κερδών

Η απαγόρευση διανομής κερδών δηλώνει ότι ένας οργανισμός δεν επιτρέπεται να διανέμει τα καθαρά κέρδη του (εφόσον υπάρχουν), στους ιδιώτες που ασκούν έλεγχο πάνω του, όπως μέλη, στελέχη, διευθυντές. Η απαγόρευση διανομής κερδών αποσκοπεί στην αποτροπή συμπεριφορών που οδηγούν στη μεγιστοποίηση του κέρδους. Μπορεί να είναι ολική (πλήρης απαγόρευση διανομής κερδών) ή μερική (ο οργανισμός μπορεί να διανέμει κέρδη σε περιορισμένη έκταση). Σε κάποιες περιπτώσεις, οι απαγορεύσεις διανομής κερδών συνοδεύονται από τον περιορισμό του «κλειδώματος» των περιουσιακών στοιχείων.

Ίδρυμα

Τα ιδρύματα είναι φιλανθρωπικοί οργανισμοί, που οργανώνονται και λειτουργούν κυρίως ως ένα διαρκές σύνολο περιουσίας από δωρεές, οι πρόσοδοι από τις οποίες χρησιμοποιούνται προς όφελος μιας συγκεκριμένης ομάδας ανθρώπων ή του κοινωνικού συνόλου εν γένει. Διακρίνονται κυρίως σε ιδρύματα που εστιάζουν σε δωρεές και επιχορηγήσεις (*grant-making foundations*) και ιδρύματα που χαρακτηρίζονται από ευρύ φάσμα λειτουργιών, στις οποίες περιλαμβάνεται η παροχή κοινωνικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσιών υγείας.

Κοινωνικές Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας ή Κοινωνικές Υπηρεσίες Γενικού Συμφέροντος (Social Services of General Interest - SSGI)

Οι υπηρεσίες που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην παροχή κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικής κατοικίας, παιδικής φροντίδας, μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικής πρόνοιας. Συνιστούν βασικό εργαλείο για την επίτευξη κρίσιμων στόχων της Ε.Ε. και των Κρατών Μελών. όπως η κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή, τα υψηλά ποσοστά απασχόλησης, η κοινωνική ένταξη και η οικονομική ανάπτυξη.

Βλ. σχετικά την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «*Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Κοινωνικές Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση*», Βρυξέλλες, 26.4.2006 COM(2006) 177 και την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών «*Υπηρεσίες Γενικού Συμφέροντος, περιλαμβανομένων των Κοινωνικών Υπηρεσιών Γενικού Συμφέροντος - Μια νέα Ευρωπαϊκή Δέσμευση*» (Συνοδευτικό Έγγραφο της Ανακοίνωσης «*Μια Ενιαία Αγορά για τον 21ο αιώνα*»), Βρυξέλλες, 20.11.2007 COM(2007) 725.

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Ο όρος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών, οι οποίες μπορεί να αναλαμβάνονται από ιδιώτες, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, δημόσιους φορείς ή μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς σε συνεργασία με κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, σε μια προσπάθεια εξισορρόπησης των εταιρικών κερδών και μια δέσμευσης κοινωνικής ευθύνης. Δεν είναι απαραίτητως ολοκληρωμένες, ούτε αναμένεται να μένουν αναλλοίωτες με την πάροδο του χρόνου. Εν γένει, η κοινωνική επιχειρηματικότητα ερμηνεύεται ως μια δραστηριότητα που προωθούν συγκεκριμένα άτομα ή ομάδες, χωρίς αναφορά στα οργανωτικά χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς (πρότυπα διακυβέρνησης, μη διανομή των κερδών κτλ.) που υποστηρίζουν την επιδίωξη κοινωνικών σκοπών.

Κοινωνική Επιχείρηση

Σύμφωνα με την Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (SEC(2011) 1278), κοινωνική επιχείρηση είναι *«ένας φορέας εντός της κοινωνικής οικονομίας, κύριος στόχος του οποίου είναι μάλλον η ύπαρξη θετικού κοινωνικού αντικτύπου, παρά κέρδους για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους. Λειτουργεί με την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο, και χρησιμοποιεί τα κέρδη της πρωτίστως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Διοικείται με ανοικτό, υπεύθυνο τρόπο και, ιδίως, με τη συμμετοχή εργαζομένων, καταναλωτών και ενδιαφερόμενων μερών που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες»*.

Κοινωνική Οικονομία

Ο όρος χρησιμοποιείται για να τυποποιήσει οργανισμούς που υπηρετούν κοινωνικούς σκοπούς και δεν επιδιώκουν το κέρδος. Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας εφαρμόζουν δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, οι οποίες αντιπροσωπεύουν μια δομική διαδικασία ελέγχου του τρόπου επιδίωξης των σκοπών του οργανισμού. Μεταξύ των οργανισμών που ανήκουν στην κοινωνική οικονομία συγκαταλέγονται οι ενώσεις, οι συνεταιρισμοί, οι αλληλασφαλιστικοί οργανισμοί, τα ιδρύματα και οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Κοινωνική Οικονομία της Αγοράς

Ο όρος έλκει την καταγωγή του από τη μεταπολεμική περίοδο και τις συζητήσεις για τη διαμόρφωση της «Νέας Γερμανίας». Η κοινωνική οικονομία της αγοράς βασίζεται σε δύο σαφώς διακριτούς μεταξύ τους αλλά συμπληρωματικούς πυλώνες: από τη μία, την επιβολή του ανταγωνισμού και, από την άλλη, τα μέτρα κοινωνικής πολιτικής που εγγυώνται την κοινωνική δικαιοσύνη και ενισχύουν την κοινωνική προστασία ιδίως των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)

Ο όρος αναφέρεται σε οργανώσεις που ιδρύονται και λειτουργούν ανεξάρτητα από κυβερνήσεις και φορείς του δημόσιου τομέα. Άρχισε να χρησιμοποιείται με την ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών το 1945 και ρυθμίζεται κατ' αρχήν από τις διατάξεις του άρθρου 71 του Κεφαλαίου 10 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το συμβουλευτικό ρόλο οργανώσεων που δεν είναι ούτε κυβερνήσεις ούτε κράτη μέλη του οργανισμού. Αποτελεί έναν ευρύ και γενικό όρο, που παραπέμπει τόσο σε διακρατικούς όσο και σε τοπικούς οργανισμούς. Σε ορισμένες χώρες χρησιμοποιείται ως συνώνυμο της «ένωσης», για να περιγράψει οργανώσεις που δραστηριοποιούνται ειδικά στο πεδίο της διεθνούς συνεργασίας.

Μη κερδοσκοπικός (*non-profit* και *not-for-profit*)

Ο πλέον αποδεκτός ορισμός διαμορφώθηκε από το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins των ΗΠΑ, χαρακτηρίζοντας οργανισμούς εθελοντικής βάσης, που αυτοδιοικούνται και δεν διανέμουν κέρδη. Ο όρος «*non-profit*» αναφέρεται στους οργανισμούς που είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται με κάποια απαγόρευση της διανομής κερδών. Ο όρος «*not-for-profit*» είναι πιο γενικός και αναφέρεται στον επιδιωκόμενο σκοπό (που διαφέρει από το κέρδος).

Συνεταιρισμός

Μία ένωση προσώπων που ενώνονται εκουσίως για να ικανοποιήσουν τις κοινές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους μέσω μίας από κοινού δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης.

Τρίτος Τομέας

Ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως στην επιστημονική βιβλιογραφία, με στόχο την παράκαμψη των διαφορών μεταξύ των πολλών εθνικών προτύπων. Αναφέρεται σε οργανισμούς εκτός του δημοσίου (του Κράτους) και των ιδιωτικών κερδοσκοπικών οργανισμών (της αγοράς).

Υπηρεσίες Γενικού Συμφέροντος

Ο όρος αναφέρεται στο όφελος για το κοινό εν γένει ή για μια ακαθόριστη ομάδα δικαιούχων. Το αντίθετό του χαρακτηρίζεται ως ιδιοτέλεια. Οι υπηρεσίες γενικού συμφέροντος καλύπτουν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων με ισχυρό αντίκτυπο στην ευημερία και την ποιότητα ζωής του συνόλου της κοινωνίας. Ποικίλλουν από τις βασικές υποδομές (παροχή ενέργειας και ύδρευση, μεταφορές, ταχυδρομικές υπηρεσίες, διαχείριση απορριμμάτων) και τομείς ζωτικής σημασίας όπως η υγεία και η εκπαίδευση μέχρι τις κοινωνικές υπηρεσίες.

